

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED.
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 234. SZÁM.

Debrecen, 1938 október 16 vasárnap

ÁRA: 24 FILLÉR.

Magyarok igazsága

Ha valaha egységes volt a magyar nemzet valamely célkitűzésben és nagy elgondolásban, úgy most igazán az, mikor arról van szó, hogy Csehszlovákia válságával kapcsolatban bekövetkezett újrendezés során a felvidéki elszakított magyar területek visszaesatoltassanak az anyaországhoz és egy millió magyar testvérünk újra az ezeréves hazához tartozzék. Ha valaha volt és van igazságos és történelmi jogon alapuló álláspont az, hogy a bekövetkezett újrendezés során ugyanazon elvek alkalmaztassanak, mint az történt a szudétanémet és a lengyel kérdésben, amit különben teljes szívvel támogatott és rokonérzettel kísért elejétől fogva a magyar közvélemény.

A komáromi tárgyalások meg-hiusulását az elfogulatlan józan külföld kizárólag és egyértelműen a prágai kormány mesterkedésének és taktikázásának tudja bé. Ezért kifejezetten a prágai kormányt teszi felelőssé, mely dróton rángatta és velünk szemben kiját-zsani kívánta a szlovák és rutén újdonsült kormányok tagjait. Már a tárgyalások során szembetűnő volt és gyanút keltett, hogy a csehszlovák delegáció prágai utasításra olyan álláspontot foglalt el, amely merőben ellentétes volt azzal az elvi elgondolással, amit a müncheni négyhatalmi értekezlet irányadóul elfogadott és gyakorolt is. Merészség kellett hozzá, hogy a prágai kormány alig pár nappal később már megtagadja azt, amit helyesnek elismert és elfogadott a müncheni határozatok kapcsán. Azt láthattuk, hogy a csehszlovák delegáció újra ahhoz a mesterkedéshez folyamodott a magyar kérdésben, mellyel húsz évvel ezelőtt a béketárgyalások során megtevesztette a világot, és ami végeredményben saját állam válságához vezetett.

Ami azonban akkor sikerülhetett, nem sikerülhet most, mikor megdőlt a benesi rendszer, mikor az egész világ láthatja, hogy hazugságon nem lehet tartósan felépíteni egy országot.

Merészség kellett ahhoz, hogy a csehszlovák delegáció a jogos és mindenképpen alátámasztott magyar követelésekkel szemben azoknak alig 10-20 százalékát ajánlja meg. Merészség kellett ahhoz, hogy túlnyomó részben magyar lakosságú területekhez, történelmi magyar városokhoz vitathatatlanul fennálló jogunkat kétségbe merjék vonni, vagy elkenni igyekezzenek alűrüggyekkel.

A magyar delegáció számára tényleg nem maradt hátra más megoldás, minthogy felkeljen a

Magyar jegyzék a nagyhatalmakhoz és Lengyelországhoz El vagyunk készülve minden eshetőségre. A magyar nemzet lelkesedéssel fogadta a katonai intézkedéseket

Hitler kancellárral folytatott megbeszélései
után Darányi Kálmán Imrédy miniszterelnökkel
együtt kihallgatáson jelent meg a kormányzónál
A rutén nemzeti felkelés napról-
napra tovább terjed

Budapest, október 15. Az egész magyar közvélemény egyetért abban, hogy Darányi Kálmán nyugati miniszterelnök müncheni és gróf Csáky István római utazása célravezető és helyes diplomáciai folytatása volt annak a sokoldalú, körültekintő és erélyes munkának, amelyet a magyar kormány az utóbbi időben a csehszlovákiai magyar nemzetiség kérdésének megoldása irányában végzett. A müncheni és római megbeszélések ismét bizonyosságot szolgáltattak annak, hogy a két nagy állam feje

teljes megértéssel támogatja a magyar követeléseket és amikor Mussolini és Hitler, valamint külügyminiszterek behatóan foglalkoznak a magyar ügygel, ezzel az érdeklődésükkel újabb tanúbizonyságot adják annak a szilárd és megbízható barátságunk, amellyel Magyarország ügyét kezelik. Ez a két nagyhatalom volt az, amely jogaink érvényesülésére vezető utat megnyitotta a csehszlovákiai magyarság kérdésével kapcsolatban tanúsított magatartásuk újabb kötetlennel fűz bennünket

ahhoz az egyedül helyes tengelypolitikához, amelyet a magyar kormány az egész magyarság érzelmeinek is megfelelően követ.

A két nagyhatalom részéről is erőteljes diplomáciai tevékenység indult meg, hogy a magyar-csehszlovák probléma a legrövidebb időn belül megoldásra jusson. Ennek a tevékenységnek egyik elindítója volt az a terjedelmes jegyzék, amelyet a magyar kormány nevében a magyar külügyminiszter megküldött a müncheni egyezményt aláíró nagyhatalmak

tárgyalóasztal mellől, mert valóban nincs mit tárgyalni olyan féllal, mely a napot is le akarja tagadni az égről. Hiszen mi következett volna, ha tovább is szóba állunk a csehszlovák delegációval, mely úgy akarta megvonni az új határokat, ahogy az ő szája ize kívánja, amely a nemzeti elv és az önrendelkezési jog teljes felrugasával a maradék Csehszlovákia gazdasági, stratégiai és közlekedési érdekeit akarta egyedül figyelembe venni. Bekövetkezett volna, hogy újabb igazságtalan határok keletkeztek volna, újra csak idegen rabságban maradtak volna a felvidéki magyarok százai. Még elgondolni is képtelen-

ség, hogy belenyugodhattunk volna más rendezésbe, mint a magyarok területek visszaesatolásába. Hiszen Trianonban a kényszer folytán más volt a helyzet, de most az önkéntes lemondás esete állott volna elő, ha csak tárgyalási alappal is elfogadtuk volna a csehszlovák javaslatot. Deák Ferenc böles mondása jusson eszünkbe: **Ami az erőszak elvesztőlünk, még visszaszereshetjük, de amiről a nemzet önként mond le, azt soha vissza nem kaphatjuk.**

Nem és ezerszer nem. Ninesen magyar ember, aki a felvidéki magyar területek egyetlen négyzetméterétől önként lemondana. — Mellétünk a jog és igazság. —

A magyar kormány, mely heroikus küzdelmet folytat, már hetek óta a magyar igazság érvényesítéséért, maga mögött tudja és látja az egész magyar nemzetet pártkülönbség és osztálykülönbség nélkül. Hajszályi eltérés sincs a mai történelmi időkben ebben a kérdésben magyar és magyar között. Mindnyájan ott állunk és életünkkel, vérünkkel adjuk — ha kell — a pecsétet a magyar követelésekre, melyek nem mondva csinált kívánságok, hanem az egész magyarság lelkéből kiáradó szent vágyak. — Mindent vissza, mindent, ami magyar és amihez ezeréves jogunk van!

— Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyek reggelként felkeléskor egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomor-emésztést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Kérdezz meg orvosát.

nak és Lengyelországnak.

Ebben a jegyzékben a magyar kormány ismereti a komáromi tárgyalások lefolyását, a tárgyalások megszakadásának okait és rámutat az elintézés egyedül célravezető módjára s annak rendkívüli sürgőségére. Ezt a megoldást sürgőssé teszi elsősorban a Felvidéken élő magyarok szorongatott helyzete és az a végzetes, kirobbanás előtt álló izgalom, amely a cseh polgári és főként katonai hatóságok erőszakoskodásai miatt az

egész felvidéki magyar lakosságot elűlti.

A magyar nemzet bízik a kérdés békés megoldásában, de szemben minden lehetőséggel és ha a békés tárgyalások nem sikerülnek, akkor el vagyunk készülve minden eshetőségre. A magyar kormány elvan tökéltre arra, hogy ezt a kérdést lezárja s minden eszköz igénybevételével igazságos megoldáshoz juttatja. Ugyanez az elszántság nyilatkozik meg az egész magyar nemzet minden rétegében. A magyar nemzet lelkesedéssel fogadta a behívási rendeletet és örömmel tesz eleget ennek a rendelkezésnek. A világ közvéleménye is kedrezően fogadta az újabb magyar katonai intézkedést, mert minden tárgyilagosságnak el kell ismernie, hogy a csehek ismert kihívásai után a magyarság nem is cselekedhetett másként.

Hivatalos jelentés gróf Csáky római utjáról

Róma, október 15. (MTI.) Gróf Csáky István római látogatásáról a következő hivatalos jelentést adták ki:

Gróf Csáky István rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter tegnap Zilahy Sebes Jenő fogalmazó kíséretében külön repülőgépen Rómába érkezett, Mussolini

olasz kormányelnök hosszabb kihallgatáson fogadta. Ciano gróf olasz külügyminiszternél a követ római látogatása folyamán több ízben hosszabb látogatást tett. A kihallgatáson jelen volt báró Villany Frigyes római magyar követ. Gróf Csáky István szombat délután visszarepült Budapestre.

Darányi Kálmán visszaérkezett Münchenből, beszámolt a Hitlerrel folytatott tanácskozásairól

Imrédy miniszterelnök és Darányi Kálmán kihallgatáson jelentek meg a kormányzónál.

Budapest, okt. 15. Darányi Kálmán ny. miniszterelnök a magyar kormány megbízásából pénteken reggel repülőgépen Münchenbe utazott, ahol Hitler birodalmi vezér és kancellár több mint kétórás kihallgatáson fogadta. Darányi Kálmán a csehszlovákiai kérdés vonatkozásairól tájékoztatta a német államfőt és tárgyalásokat folytatott Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel.

Darányi Kálmán Budapestre történt visszatérése után szombat délelőtt azonnal felkereste hivatalában vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt és beszámolt müncheni tanácskozásairól, Imrédy Béla miniszterelnök és Darányi Kálmán szombaton délután egy órakor kihallgatáson jelentek meg vitéz Horthy Miklós kormányzónál. A kihallgatás háromnegyed óra hosszat tartott.

Gróf Csáky visszaérkezett Rómából és jelentést tett Imrédynek és Kányának római megbeszéléseiről

Este Imrédy miniszterelnök újra megjelent a kormányzónál kihallgatáson.

Budapest, okt. 15. Délután háromnegyed 4 órakor megérkezett Rómából a budaörsi repülőterre Csáky István gróf, aki Rómában Mussolini miniszterelnökkel és Ciano gróf külügyminiszterrel folytatott megbeszélést. Csáky István gróf utját külön repülőgépen tette meg. A repülőtéren De Vinci budapesti olasz követ fogadta. Az olasz követ és Csáky István gróf, a külügyminiszter kabinetfőnöke együtt a külügyminisztériumb mentek és hosszabb tanácskozást folytattak. De Vinci távozása után Csáky István gróf jelentést tett Kánya Kálmán külügyminiszternek megbeszéléseiről, majd együtt a miniszterelnökségre mentek Imrédy Béla miniszterelnökhöz. Később hat óra tájban

Darányi Kálmán is megérkezett a miniszterelnökségre s most már négyesben folyt a tanácskozás.

Félhétkor Imrédy Béla miniszterelnök a kormányzónál jelent meg kihallgatáson. A kihallgatás

MINDENESBOLT

Csapó u. 62. Elad, vesz, szerél!
Slágerlemezek 20 fill.—2.50-ig.
Gramofonok, órák 3.—P-től,
rádió, mindennemű dísz- és
használati tárgyak nagy vá-
lasztékban. Ügyeljen a cégre!
Cégt.: Szemere Oszkár.

több mint félórát tartott és a miniszterelnök hét óra után érkezett vissza a miniszterelnöki palotába. Visszaérése után Imrédy Béla miniszterelnök Erdmansdorf Ottó budapesti német követ látogatását fogadta. Utána Teleki Pál gróf kultuszminiszter jelent meg a miniszterelnöknél.

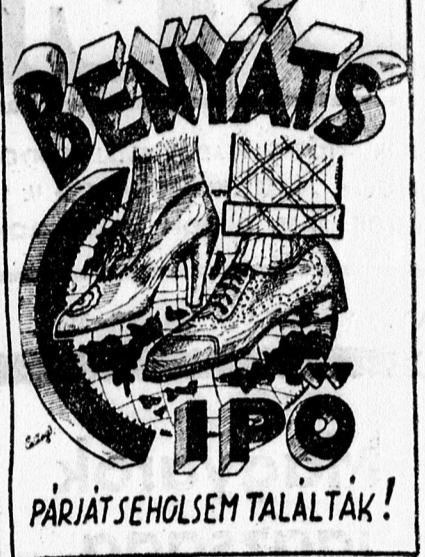
Róma, október 15. (MTI.) Az olasz főváros politikai és sajtókörében a legnagyobb érdeklődést keltette gróf Csáky István kihallgatásának híre a Duce-nál és Ciano gróf külügyminiszternél tett ismételt látogatása.

A Tribuna vezéreikében ezeket írja: A megbeszélések tartalma nem ismeretes, de világos, hogy a megbeszéléseken a magyar-csehszlovák tárgyalásoknak a cseh delegáció meglepő magatartása folytán történt megszakításáról és az ezáltal bekövetkezett helyzetről volt szó.

Az olasz lapok egyébként a cseh-magyar kérdés megoldásával kapcsolatban nyomtatékosan hangsúlyozzák a róma-berlini tengely szilárdságát. A Tribuna vezéreikében kiemeli, hogy a francia sajtó egyik részében még mindig nem akarják belátni, hogy a Berlin és Róma közötti együttműködés ma erősebb, mint valaha és azzal állítják magukat, hogy ebben az együttműködésben a cseh-magyar viszály miatt törés következhetik be.

A Popolo d'Italia tudósítója rámutat arra, hogy Prága újabb merényletet követett el a világbeke ellen, de Magyarország nem engedni magát megfélemlíteni. A legnagyobb rosszakarat kell ahhoz, hogy feltételezzék, hogy Német-

...és az egész világot bejárták

ország ellért volna a müncheni értekezlet elveitől.

A jövő héten lesz a négyhatalmi értekezlet

Szó van arról is, hogy még egy utolsó kísérletet tennének a közvetlen tárgyalások felvételére.

Róma, október 15. (MTI.) A Popolo di Roma berlini jelentése szerint ottani körökben biztosra veszik, hogy Hitler vezér és kancellár támogatja a magyarok jogos követeléseit.

Ami a négyhatalmi értekezlet összehívását illeti, az olasz lapok nem közölnek eredeti értesítéseket, hanem a londoni és párisi lapje-

lentéseket veszik át. Túlnyomóan arra a következtetésre jutnak, hogy a négyhatalmi értekezlet a jövő héten Rómában vagy más olasz városban tartanak meg. Más olasz lapok viszont azokat a jelentéseket közlik, amelyek szerint még egy utolsó kísérletet tennének a közvetlen tárgyalások felvételére.

Olaszország magáévá tette Magyarország felfogását

Telefonbeszélgetés Hitler és Mussolini, másfelől Darányi és Mussolini között.

Páris, október 15. (MTI.) A Journal római értesülése szerint a négyhatalmi értekezlet összehívása tekintetében Mussolini amellett döntött, hogy Olaszország a jövő hét elejére Velencébe vagy Brioniba fogja összehívni a négy nagyhatalom külügyminisztereit. Úgy látszik, hogy Lengyelország szintén kérte a külügyminiszteri értekezleten való részvételét. Lehetséges, hogy longyel részről az értekezletre megfigyelőt küldenek. A magyar követelések tárgyában Budapest és Róma között meg egyezés jött létre: Olaszország magáévá tette Magyarország felfogását. Legalább is olasz illetékes körökben nyíltan ezt hangoztatják. A Matin római értesülése szerint a négy nagyhatalom értekezleté-

nek tervét elejtették. Nyilvánvaló — írja a lap római tudósítója —, hogy Hitler Mussolinival folytatott megbeszélése után és a Darányi által kifejezésre juttatott óhajtnak megfelelően nyomást gyakorolt a csehszlovák külügyminiszterre. Úgy látszik tehát, hogy a komáromi tárgyalások ismét meg fognak indulni. Ha ez az utolsó békítési kísérlet nem járna eredménnyel, akkor Magyarország ismét felvetné a négyhatalmi értekezlet tervét.

A Figaro berlini jelentése szerint Hitler jelenleg közvetítő szerepet játszik. A pénteki nap folyamán egyfelől Hitler és Mussolini, másfelől Darányi és Mussolini között telefonbeszélgetések folytak le.

A német félhivatalos a magyar követelések mellett

Berlin, okt. 15. A Völkischer Beobachter valamennyi kiadása, a berlini, müncheni, bécsi és az északnémet kiadás vasárnapi számban közli Sztolyay Döme berlini magyar követ nyilatkozatát a magyar állásponttól a csehszlovák kérdésben.

A magyar követ ebben a nyilatkozatában a következőket fejtette ki: Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a magyar követelések — ellentétben némely más értelmű téves lapjelentésekkel — egyáltalában nem követnek imperialisztikus célokat, hanem szigorúan a müncheni tanácskozásokon szem előtt tartott néprajzi alapokra támaszkodnak. Ennek megfelelően követeli Magyarország Csehszlo-

vákia magyarlakta perem-területeinek haladéktalan visszaadását

V i g s z i n h á z

Ma 3-5-7-9 órakor,
holnap 5-7-9 órakor.

A leghatalmasabb világfilm!
A felejthetetlen
színes filmcsoda:

ROBIN HOOD KALANDJAI
Errol Flynn — Olivia De Havilland.

A magyar-cseh tárgyalások Komáromban! Csapatunk bevonulása Sátorlajuhelyre és Ipolyságra!

Általános mozgolódás

a hölgyek között, mert az Orosz-Lengyel szalon tökéletes kosztümjei, ruhái, kabátjai olesó árai minden, a szépet szerető hölgyet megmozgatnak. Piac u. 42.

Figyelemmel

BENYATS

női
GYAPJÚSZÖVET... P. 2⁵⁰
NŐITÉLIKABÁTSZÖVET... 4⁹⁰
PONGYOLA-RUHA FLANEL 1²⁵
PONGYOLA-RUHA DUFFIN 2²⁰
PONGYOLA-RUHAMATÁZS 1⁹⁰

KELENGYE CHIFFON: 78 fr.
KELENGYE PAPAN
FEHÉR UATTAVAL
P. 16-

MARADÉKOK
igen olcsón

az 1910. évi népszámlálás alapján. Kívánja még Magyarország, hogy minden nem cseh népcsoportnak, amelyet husz évvel ezelőtt bekebeleztek ebbe a sok népi államba, adják meg a lehetőséget, hogy maga döntsön jövője sorsáról. Ebben a tekintetben a népszavazást tekintik a szabad és meggyőző akaratnyilvánításnak, a népcsoportok jövő állami hovatartozásáról.

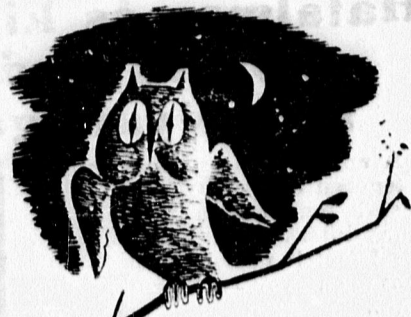
Végül még egyszer hangsúlyozni kell, hogy a magyar kormány előtt, amikor ezekkel a követelésekkel előállt, nem lebegtek imperialisztikus célok, ellenkezőleg az a nézetünk, hogy Európa tartós békéjét csak olyan renddel lehet biztosítani, amely a népek szabad akaratnyilvánításából kristályosodott ki.

A berlini magyar követnek ezeket a kijelentéseit néhány nagyobb vidéki német lap is közli.

A lengyelek mellettünk

Varsó, okt. 15. A lengyel sajtó rendkívüli érdeklődéssel fogadja az utóbbi órák magyar eseményeit. A lengyel közvéleményben a legjobb benyomást keltette az az erélyes magyar fellépés, amely 5 újabb korosztály behívásával felelt a cseh fenyegetésekre.

Mind politikai körökben, mind a legszélesebb néprétegekben igen nagy várakozással tekintenek az események elé. Valósággal forrponon van a közhangulat, amely teljesen helyesli Magyarország állásfoglalását s a kérdés mielőbbi megoldását sürgeti. Minden lap kivétel nélkül egész oldalt átfogó címekekkel ad hírt az öt magyar korosztály behívásáról s ugyanakkor szenzációs beállításban közli a ruszinszkói eseményeket, amelyek általános felkelést és forradalmi megmozdulást jelentenek a cseh uralommal szemben.

*Könnye
a bagolynak...*

lát a sötétben is...

Nem így az ember — szemének jó világításra van szüksége. Tökéletes világításhoz viszont olcsón jut, mióta itt az áramtakarékos új

TUNGSRAM
KRYPTON

.....
dítási mozgalmat úgy kívánja elnyomni, hogy a magyar határra összpontosítja a cseh csapatokat.

Barabás, okt. 15. A Felvidékről érkezett két menekült elbeszélése szerint az utóbbi napokban a csehek terrorja egyre súlyosabbá vált. A hadimunkára rendelt munkásokat éjjel-nappal dolgoztatják. A határmenti területeken a szüretelést is elhalasztották.

Salgótarján, okt. 15. Ide érkezett hírek szerint Iglón nagy tüntetést rendeztek a szlovákok. Egy Salgótarjánba érkezett menekült katonának elmondotta, hogy a csehek által elrekvált gabonát és lisztet tartalmazó vagonokat a szlovákok Zólyomban feltartóztatták. A losonci nagy malom lisztkészletét elszállították a csehek.

Nagyobb csoport magyar nemzetiségi katonát átjött a határon

Drégelypalánk, október 15. Az ipolyvári illetőségű magyar katonákat a csehszlovák hadvezetőség hazabocsátotta. Szombaton délelőtt jött át a határon az egyik csoport. Minthogy minden ruhájukat át kellett adni, egy részük kölesönként ruhákban jött Ipolyvárra. A határ megerősítése és a csapatok összehozása a határ mellett szünet nélkül folyik. Nagyobb csoport magyar nemzetiségű katonák léptek át a határt Drégelypalánknak altisztjuk vezetésével és jelentkeztek katonai szolgálatra.

A csehek elhurcoltak egy magyar községi bírót a nemzeti színű zászló miatt

Törincs községben a templomra magyar zászlót tűztek ki. A csehek a községi bírót vallatták, hogy ki hozta a zászlót. Amikor a bíró nem adott erre a kérdésre felvilágosítást, letartóztatták, és elvitték a községből.

Hatalmas arányokat ölt a rutének felkelése

A felkelők formális ütközeteket vivnak a cseh csendőrökkel. Határtalan elkeseredés a csehek ellen

Záhony, okt. 15. (MTL) Az egész Felvidék lakossága még ezekben a napokban is a legutóbbi események hatása alatt áll. A lakosság egyre izgatottabb lelkiállapotról számolnak be, többen a kettősirtókosok közül, akiknek egyszer egyszer sikerült átjönni a határon. A csehnek a legpéldátlanabb kegyetlenkedéstől sem riadnak vissza. Minden képeletet felülmúl az a mód, ahogyan rátámadtak arra a ruszin felkelő csoportra, amely Munkács környékén csapatokba verődve igyekezett kárt tenni a cseheknek. Mint a határon túlról érkező menekültek elbeszélnek, a csehek egy ruszin munkást kötöttek annak a tanknak elejére, amellyel a felkelőket megtámadták. A felkelők nem tudták megállapítani, hogy a tankhoz kötött ember élő-e vagy halott és kiméltből egy lövést sem adtak le rá, de a esetepaté során több cseh tiszttel fogságba vetettek.

Amióta a csehek rájöttek, hogy milyen nagyszámú hagyják el a cseh állampolgárságu ruszinok és magyarok lakóhelyüket, még jobban megerősítették a határ őrzését. A sötétség beálltával szüntelenül hallatszanak a puska- és gépfegyverek tüze, és hallatszik a gépfegyverek tüze, a golyószórók működése. Az éjszaka esendjét messzehangzó segélykiáltások verik fel.

Ungvár, Munkács, Beregszász és a beregi hegyek felett állandóan repülőgépek cirkálnak alacsony magasságban, a határtól távolabb dolgozó békés munkások felett is, akikben felkelőket sejtnek.

Három repülőgép pénteken délután felötör a Tarpától keletre levő Darab-erdőnél átvetődött a

magyar határon és hosszabb ideig keringett az erdőszél felett. Alkonyat után működésbe léptek a fényszórók, amelyek pénteken este bevilágították a magyar határterületet és sokszor végigszántották a Mezőtarpatól északkeletre levő Gorond-tanyát. A határszéli lakosok megligyelése szerint az éjszaka a határszéli Asztély meg szállt területi községnél robbantottak. Valószínűsítés szerint a csehek levegőbe röpítették valamelyik állásukat, Beregszász teljesen

.....
MIELŐTT LEVÉLPAPÍRT vásárol, ne mulassza el a **MELIUSZ** könyv- és papirkereskedést felkeresni.

.....
hadiállapotban áll. A lakosság retteg a csehektől. Az uccára alig mernek kimozdulni.

A félelem tegnap óta rettegéssé változott, mert a város két vezető emberét elhurcolták és azóta semmi hír nincs róluk. Minthogy Beregszászon kihirdették a statáriumi, attól tartanak, hogy már ki is végezték őket. A város felett repülőgépek keringenek. A város felé vezető főutvonalaikat tankok tartják elzárva. A lakosság rémületét minden eszközzel fokozzák. A határvidék katonai megerősítése tovább folyik. Már nemesek gyalogság érkeznek, de több helyen a tüzéség is beásta magát.

Záhonyba érkezett feltétlenül megbízható értesülés szerint több csehszlovákiai község magyar és ruszin lakosságának sikerült fegyvert szerezni és hajtóvadászatot rendeznek az őslakosságot üldöző

és kínzó cseh csendőrök, pénzügyőrök és vámőrök ellen. Ahol férfilakosság is fegyverre tett szert, sokan csatlakoznak a ruszin felkelőkhez, akik elől több helységben a csendőrség elmenekült. A felkelőket legtöbbször a vidék minden zugában ismerős emberek vezetik és még a repülőgépek sem tudják felderíteni a mindenfelé felbukkanó csoportokat. Teljességgel lehetetlen számbelileg felbecsülni a ruszin földön alakult felkelő csoportok számát.

Tűzharc zajlott le a csendőr- és löntények s a csendőrök között Ungvár és Munkács között, valamint Munkács felett néhány községben. Több csendőrtiszt és csendőr elesett, Ungvárra, Munkácsra és Beregszászra igen sok tankot vezényelték, hogy szükség esetén bárhová irányíthatók legyenek. Hareikosik cirkálnak az országutakon is és megkísérlik üldözni a esetepaté után a hegyekben el- tűnő felkelőket, de üldözésük nem jár eredménnyel.

A lengyel sajtó híradásai. — Közös lengyel-magyar határ követelés

Varsó, október 15. (Lengyel Távirati Iroda.) A lapok éjszakai kiadásai Magyarországot csehszlovákiai követeléseiről és a közös lengyel-magyar határ szükségességéről írnak. Megállapítják, hogy a komáromi tárgyalások megszakítása következtében a helyzet rendkívüli veszélyeket rejt magában. *Csehszlovákia délkeleti határszélén a dolgok jelenlegi állása nem tarthat soká, mert ez igen súlyos nemzetközi bonyodalmak forrása lehet. A ruszinok felkelése mind nagyobb méreteket ölt. A ruszin kormány a magyar felszaba-*

Hungária filmszínház

MA, VASÁRNAP D. U. 3, 5, 7, 9 ÓRAKOR
HÉTFŐN D. U. 5, 7, 9 ÓRAKOR
TOLNAY KLÁRI, PÁGER ANTAL, SZELE CZKY ZITA,
BASTHY stb. FŐSZERELÉSÉVEL

„Azur express“

az
a szellemes MAGYAR vígjáték.
GAZDAG KIEGÉSZÍTŐ MŰSOR ÉS
PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ!

Az Apollóban

MA, VASÁRNAP d. u. 3, 5, 7, 9
órákor utoljára

Tarzan bosszúja

az őserdők hősének
izgalmas kalandjai
Kisérő filmek és Világhíradó!

Hatalmas és kitűnően felszerelt modern hadsereg áll őrt a magyar igazság mellett

A magyar társadalom minden rétegében elégtétellel és megnyugvással fogadták a magyar kormány intézkedését, amelyet a csehek ismételt provokációja folytán kénytelen volt a kormány megtenni.

A most behívott korosztályok bevonulása után olyan hatalmas és kitűnően felszerelt modern hadsereg fog őrt állani a magyar jogok és igazságok mellett, amely nagy nyomatékkal fog adni a magyar jogok érvényesítésére irányuló diplomáciai és politikai akciónak. Nyomatékkal gyakorolható hatást a kitűnően felszerelt mo-

dern magyar hadsereg annak ellenére is, hogy a mostani behívásokkal még koránt sem meríti ki a magyar nemzet harképeségét és katonai teljesítő erejét. Ha ugyanis szükségé mutatóknak, ez a katonai felkészültségünk és aktivitásunk még igen nagy mértékben jellemezhető.

A magyar kormánynak ez határozott és elszánt állásfoglalása egész Európában mely benyomást keltett. Nemesak barátainkat, Olaszországot, Németországot és Lengyelországot hangolta kedvezően, de a többi államokban is igen nagy érdeklődést váltott ki.

Megjelenít a bevonulási hirdetmény

A honvédelmi miniszter tegnap a következő bevonulási hirdetményt ragasztatta ki az országban:

I.
A honvédségről szóló 1921. évi XLIX. tc. rendelkezései szerint a honvédség létszámának emelésére öt neményleges viszonybeli évfolyamot hívok be tényleges katonai szolgálatra.

II.
1. Folyó hó 17-én 8 óráig bevonulni kötelesek egyelőre az 1908. és 1911. évben született és a honvédség állományába tartozó még be nem vonult neményleges viszonybeli tisztek és legénységi állományú egyének ahhoz a csapattesthez, alakulathoz és intézethez, mely katonai Igazolványi lapjuk I. és 4. oldalán a 14. rovatba be van vezetve.

2. A bevonulók lakóhelyüktől a bevonulás helyéig a legrövidebb és leggyorsabb bevonulást biztosító útirányban az ország összes vasútján és a magyar hajózási vállalatok gőzhajóin a birtokukban lévő katonai okmányaik (Igazolványi lap, Emléklap, leszerelési vagy szabadságolási igazolvány) felmutatása mellett díjmentesen, menetjegy nélkül utaznak.

Ha a bevonulásra kötelezettek kivételesen semminemű katonai okmány nincs birtokában, forduljon a lakóhely szerint illetékes községi előjárósághoz (polgármesterhez, budapesti kerületi előjáróhoz), mely őt Igazolvánnyal köteles ellátni. Ez az Igazolvány szintén díjmentes utazásra jogosító katonai okmányt képez.

A behívott köteles katonai okmányát, illetőleg a községi előjárótól (polgármestertől, budapesti kerületi előjárótól) kapott Igazolványt az indulás előtt a vasúti (hajó) állomás személypénztáránál lebélyegeztetni és azt a vasúti (hajózási) közegok kivánságára felmutatni.

Ha a Hirdetményvel behívott a behíváskor nem tartózkodik állandó lakóhelyén és katonai okmányai nincsenek birtokában, köteles a tartózkodási helye szerint illetékes községi előjárósághoz (polgármesterhez, budapesti kerületi előjáróhoz) fordulni, mely őt a bevonuláshoz szükséges Igazolvánnyal látja el. A községi előjáróság (polgármester, budapesti kerületi előjáró) által kiállított eme Igazolvány csakis a tartózkodási hely vasúti (hajó) állomásától arra az állomásra szóló közvetlen legrövidebb útvonalon való utazásra jogosít a bevonulásra kötele-

zett bevonulni tartozik.

Általában oldal, vagy kerülő útirányban történő utazás az említett Igazolványok egyikével sem tehető, úgyszintén nincs helye útmegszakításnak sem.

3. Minden bevonuló annyi élelmet köteles magával hozni, amennyire az utazás alatt és a bevonulás napján szüksége van.

4. A bevonulók hozzák magukkal a birtokukban lévő összes katonai okmányokat (Igazolványi lapot, leszerelési igazolványt, Emléklapot, stb., gépjárművezetői iga-

Saját készítményű ernyőket legolcsóbban az
Ernyő szalonban
vehet.
Javítás, áthuzás
Plac-utca 77. Linoleummal szemben

zolványt és függelékfüzetet, gépjárműszerek a Munkakönyvüket).

5. Akinek a bevonulásra vonatkozólag indokolt felvilágosításra van szüksége, menjen összes katonai okmányával a lakóhelyéhez legközelebb lévő honvéd parancsnoksághoz, elsősorban a járási, városi (budapesti kerületi) testnevelési és népgondozó kirendeltséghez, esetleg a csendőrtiszti parancsnoksághoz, ahol a szükséges felvilágosításokat és a kötelező utasításokat megkapja. A felvilágosításkérés az előírt időpontban való bevonulást nem késleltetheti.

A III. szakasz felsorolja, hogy a bevonulás alól kizárólag kik mentesülnek. Ilyenek a vasutak alkalmazottjai, hajózási vállalatok alkalmazottjai, a rendőrség detektívtestületének, őrszemélyzetének tagjai, egyetemi klinikák karának tanárai, tanársegédei, hadirokkantak stb.

IV.

Büntető rendelkezések.

Aki a behívási parancsnak nem engedelmeskedik, vagy annak késedelmesen tesz eleget, azt a törvény teljes szigorával büntetik. Kelt Budapestben, 1938. évi október hó 14-én.

Vitéz **RATZ** s. k.

m. kir. honvédelmi miniszter.

Rendelet a kötelező munkasegítségéről és a bevonult mezőgazdasági munkásokról

Budapest, október 15. A Budapesti Közlöny október 16-iki vasárnapi száma két rendeletet közöl, még pedig a rendkívüli fegyvergyakorlat idejére elrendelt munkasegítség tárgyában és a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult gazdasági cselédek szolgálati viszonyai tárgyában kiadott rendeleteket A 7390/1938 M. E. sz. rendelet, amely a rendkívüli fegyvergyakorlat idejére elrendelt kötelező munkasegítségéről szól, többek között így hangzik:

Kötelező munkasegítség:
1. §. Ha valamely községben, járásban, megyei városban, vagy törvényhatóságban a rendkívüli fegyvergyakorlat idején a mezőgazdasági termelés folytonossága másként nem biztosítható, a földművelésügyi miniszter lehetőleg az illetékes mezőgazdasági bizottság meghallgatása után — annak a községnek, járásnak, megyei városnak, illetőleg törvényhatóságnak területére kötelező munkasegítséget rendelhet el.

Munkasegítségre kötelezettek:
2. §. A kötelező munkasegítség alapján a fogatos és gépjárműveknek és gazdasági eszközöknek, valamint a teherszállításra alkalmas állatoknak birtokosai arra kötelezhetők, hogy járműveiket, gazdasági eszközeiket és legkisebb mértékű segítségül más gazdának, egymásnak rendelkezésére bocsássák. A kötelező munkasegítség alapján minden munkaképes hivatásban alkalmazott évi bére, vagy időszakos munkások testületének rendszeresen végző ünnelli gazda ennek gazdaságában segítő férfi családtagjára kötelezhető, hogy a sürgős mezőgazdasági munkálatok időben való elvégzésének biztosítása céljából más gazdánál, vagy más mezőgazdaságban mezőgazdasági munkálatot végezzen. Az előbbi bekezdésben megjelölt munk-

segítségre csak akkor kötelezhetők, ha saját földjükön, vagy kenyéradójuk gazdaságában a legsürgősebb munkálatokat már elvégezték, vagy azok elvégzésében a talaj és időjárási viszonyok, vagy más körülmények miatt átmenetileg akadályozva vannak.

3. §. Fogatos és gépi járművekkel, gazdasági eszközökkel és igákkal való munkasegítség minden gazdát, de elsősorban mindig a megfelelő fogatos és gépi járművekkel, gazdasági eszközökkel és igákkal rendelkező nagyobb gazdát és birtokost, személyes szolgálatokra pedig elsősorban a mezőgazdasági munkásokat kell kötelezni.

A kötelező munkasegítség alapján elvégzendő munka:

4. §. A kötelező munkasegítség alapján a halaszthatatlan mezőgazdasági idénymunkák elvégzését kell biztosítani.

Munkasegítségre kötelezés:

5. §. Ha a földművelésügyi miniszter a kötelező munkasegítséget egy község, járás (megyei város), vagy törvényhatóság területére az 1. §. értelmében elrendelte a munkasegítségre kötelezés iránt a községben (városokban) a községi előjáróság (polgármester), a községi (város) határain kívül ugyanazon járás területén teljesítendő munkasegítségre a gazdasági felügyelő javaslatára alapján a fősolgabíró az egész vármegyére terjedőleg a gazdasági felügyelő javaslatára alapján az alispán intézkedik.

Térítés a munkasegítségért:

6. §. A munkasegítségre kötelezettek hatósági intézkedés alapján más gazdánál, más gazdaságban végzett munkájért térítés jár. A térítés összegét a munkasegítségben részesített terbére községben a községi előjáróság javaslatára alapján a fősolgabíró, városokban pedig a polgármester a helyi viszonyok s a végzett munka értékének

figyelembevételével állapítja meg. A térítés naponként, legfeljebb hetenként utólagosan esedékes.

Büntető rendelkezések:

7. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki a kötelező munkasegítség alól magát, gazdasági eszközeit, állatát kivonja, a munkasegítséggel kapcsolatos szolgáltatást nem teljesíti, vagy hanyagul teljesíti. A pénzbüntetés legmagasabb mértéke nyolcezer pengő.

Zárórendelet:

8. §. Jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

A 7400/1938 M. E. sz. rendelet a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult gazdasági cselédek szolgálati viszonyai tárgyában a következőképp hangzik:

A bevonult gazdasági cselédek ellátásának korlátozása:

1. §. Azt a gazdasági cselédet, aki a katonai hatóság rendelkezése folytán rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult, gazdája a bevonulás ideje alatt felmondással nem bocsáthatja el.

A bevonult gazdasági cselédek hozzátartozói megélhetésének biztosítása:

2. §. (1) Annak az éves gazdasági cselédnek, akinek sem a vele élő felesége, sem vele közös háztartásban élő és eltartásra szoruló gyermeke, vagy a jogszámba nem tartozó keresetképtelen más hozzátartozója (eltartottja) nincs, a bérét (járandóságát) a szegélymentes földjárandóság kivételével — a gazda nem tartozik kiszolgáltatni.

(2) Annak az éves gazdasági cselédnek, akinek legalább egy eltartottja van, a lakást, a szegélymentes fűtőanyagot és földet a gazda a szerződés értelmében kiszolgáltatni és ha a cselédnek állattartása van, azt a szerződés szerint juttatni köteles.

(3) Az előbbi bekezdésben említett járandóságokon felül a szerződés szerint járó pénzbeli és egyéb természetbeni járandóságokból annak az éves gazdasági cselédnek, akinek legalább egy eltartottja van, bére (járandósága) felét, akinek pedig egyenlő több eltartottja van a teljes bérét (járandóságát) köteles a gazda kiszolgáltatni.

Büntető rendelkezések:

3. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza.

(2) A pénzbüntetés legmagasabb összege nyolcezer pengő.

Vegyes- és zárórendelkezések:

4. §. (1) Jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

(2) A jelen rendeletben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell a rendkívüli fegyvergyakorlatra már bevonult gazdasági cselédekre is.

A földművelésügyi miniszter nyilatkozata

Budapest, okt. 15. Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter a MTI munkatársának ma kiadott mezőgazdasági rendeletekkel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

Az idén a normális időnél tovább húzódó katonai fegyvergyakorlat és a trianoni békeparancs által fölünk elszakított felvidéki területek magyarlakta területeinek visszacsatolásával kapcsolatos katonai intézkedések kötelességemre tették, gondoskodni az évbéres mezőgazdasági munkásokról, (kommenció cselékekről), helyeseb-

Minden lakásban legyen:

Rádió - Villanylámpa - Elem.

Idei és régebbi rádiók eladása, becserélése, javítása.

Bosch kerékpárlámpafej P 5.50

Kerékpárok, gumik nagy választékban.

SOLTÉSZ, Kálvin-tér **2.** Tel. 12-59.

ben a bevonultak hozzátartozóiról. — Ugy érezték, hogy ezt a kérdést egységesen kell rendezni, úgyhogy a katonai szolgálatra bevonult magyar érezze azt, hogy itthon maradtjairól gondoskodás történt, a lelket azoknak sorsa, gondja nem kell, hogy terhelje. Nemcsak messze és a jövőbe ható szociális intézkedések megtételéről gon-

dolkozik, terveket sző, hanem a jelen parancsolta szociális szükségéről, azoknak kielégítéséről is gondoskodni a kormányzat feladatkörébe tartozó. Ennek a hitem szerint indokolt fel-fogásnak tesz eleget a rendelet. Ugyan- csak ez a cél vezette a másik rendelet-tervezetet, melynek célja a jövő évi termés biztosítása.

A felvidéki magyarság vezetőinek nyilatkozata

Oroszvár, október 15. Gróf Esterházy János, a felvidéki egyesült magyar párt ügyvezető elnöke a következő nyilatkozatot tette: — Most, hogy a komáromi tárgyalások megszakadtak, helyénvalónak találok tájékoztatni a szlovákiai magyarságot, de első-sorban a csonkamagyarországi közvéleményt is arról, hogy ebben a változott helyzetben mi a magyar párt vezetőségének és a Ma-

gyar Nemzeti Tanácsnak állás-pontja.

— A szlovákiai magyarság, amely húsz év óta várja a felszabadulás pillanatát, az ajánlatokkal szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy vagy van joga a magyar kormányának a müncheni egyezmény alapján követelni azokat a területeket, amelyek az önrendelkezés és etnográfiai elv szerint megilletik, vagy nem. Ha igen, akkor ezt a csehszlovák delegációnak el kell fogadnia s a területeket át kell adnia. Ha nem, akkor a csehszlovák kormányának joga van a négyhatalmi konferenciához fordulni.

— A felvidéki magyarság ezzel kapcsolatban a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy öt alkú tárgyavá tegyék és hogy újra megismétljék az, hogy a magyarokat, mint sakkfigurákat tologatják ide, vagy oda. Prágának és még kevésbé a prágai kormány által megbízott delegációnak nincs semmi joga arra, hogy önző érdekekből több százezer magyart akarat ellenére visszatartson oly határok között, amelyek között mi sohasem akartunk élni, a jövőben sem akarunk megmaradni.

— A felvidéki magyarság meg-edződött a húszéves szenvedés fo-lyamán. Nem riadunk vissza a harcoktól és rendületlenül hiszünk a jövőben! Kibocsáthatnak rendeleteket, amelyek eltíltják nemzeti színeink viselését és a magyar zászló használatát, támadhat ránk rendőri karhatalom, katonaság, rohanhatnak a védtelen magyar asszonyokra és gyermekekre, mi ezt a harcot álljuk, mert tudjuk, hogy az igazság a mi oldalunkon van. A trianoni határokat a müncheni egyezmények után még kevésbé lehet szuronyokkal és gumibotokkal fenntartani. A müncheni egyez-mény alapján történt döntés reánk nézve csak kedvező lehet. Ez a mi szent meggyőződésünk.

— Bizalommal várjuk és sürgősen kérjük a négyhatalmi konfe-rencia igazságos döntését, amely mást nem jelenthet, mint a mi felszabadulásunkat. Ezt kérjük a külföldtől. A felvidéki magyar la-kossághoz azzal a kérelemmel fordulunk, hogy ne csüggedjen, mert az igazság, a győzelem már nem késhet.

— Csonkamagyarországi testvé-reinktől pedig kérjük és el is várjuk, hogy a mai súlyos időkben teljesen egységes magatartást ta-

Kedve szerint
állítottuk össze
a műsort:
vasárnap délután és
este
„Legyen nagy,
mint régen volt
hetfőn este és kedden is
„Csardas királynő”
Cokoncai Zsinhar

nusítsanak, ne üljenek fel a kávéházakban kitermelt politikai hisztériáknak, bízzanak a kormányban s annak politikai vezetésében, amelyben mi, felvidéki magyarság száz százalékgig megbizunk. Mutassa meg Csonka-Magyarország magyar népe, hogy ezekben a sorsdöntő órákban egy-

emberként tud fellépni. Teljesítse, amit kérünk: támogassa belső bé-kével, teljes bizalommal és férfias nyugalommal a magyar kormányt, hívós fővel, de meleg szívvel álljon mögéje, hogy valamennyi ma-gyar érdekében minél jobb ered-ményt érhesse el.

A cseh rádió fenyegetőzése

Budapest, okt. 15. A magyar rá-dió szombat este a következőket mondotta be:

A cseh rádió „első sorban a po-zsonyi rádió „A hadsereg szava” cím alatt már napok óta a leghar-ciasabb buzdítót propagandát fejt ki cseh hadsereg felé. Legújabb an egy lépéssel tovább ment és most már kifejezetten a szlovákokat buzdítja harciasságra és azoknak kardját esőteti. A hadseregeknél szokatlán a rádió útján történő kardesőtetés, bár ennek a maga-tartása, célja kettős:

Egyrészt buzdításul van szánva hazafelé, másrészt fenyegetésül Magyarország felé. Mindkét szán-dék célját fogja téveszteni. A ma-gyar rádió a cseh rádió példáját nem követi, egyrészt mert nem áll z ügy érdekében sem, amely min-denképpen megoldásra kerül, másrészt pedig azért sem, mert a mgyr hadseregnek nincs szüksége arra, hogy a rádió esőttesse he-lyette a kardját.

Románia nyugodtan fogadta a magyar katonai inlézkedést

Budapest, október 15. A román

sajtó nyugodtan fogadta a Ma-gyarországon elrendelt katonai in-tézkedést és nem tart attól, hogy a cseh kérdésben komoly bonyo-dalmak lesznek. A román sajtó véleménye szerint Hitler kancell-lár már kezébe vette a közvetítést s minden remény megvan arra, hogy a cseh-magyar viszály béke megoldást nyer.

LEGUJABB

Varsó, október 15. Beck lengyel külügyminiszter péntek este fo-gadta Hóry András varsói ma-gyar követet.

Pozsony, okt. 15. Simkó Gyula, Szlovákia új tartományi elnöke, pénteken a Ruszínföld határan há-rom kerületben kihirdette az ostromállapotot.

Prága, október 15. (Stefani.) Csehszlovákia új elnökét előrelát-hatólag e hó végén, vagy a jövő hó elején választják meg. Az új elnököt Szlovenszkóval és Ru-szinszkóval egyetértésben jelö-lik ki.

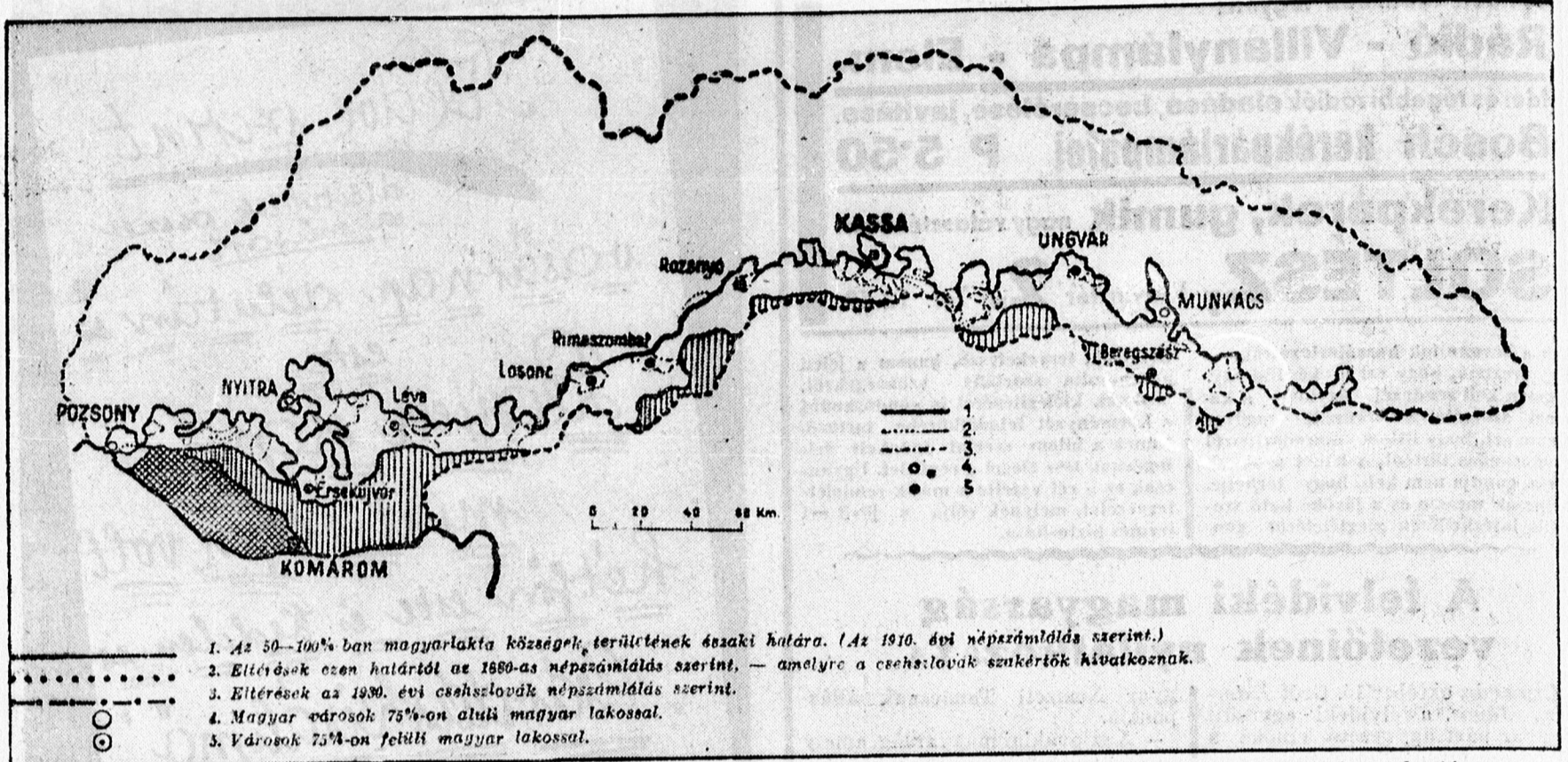
EZ

EXAS
ÖLTÖNY
 MELLÉNY NÉLKÜL
 SPORTVARI HOSSZÚ NADRÁGGAL
25⁴⁶
Grünfeld
 uriszabóság
 Kistemplom mellett.

ARANY BIKA
 családi ebédje kihordásra
P 1.50

Az utolsó cseh ajánlat is teljesen elfogadhatatlan

A magyar delegáció kisebb eltérésekkel az 1910., illetve 1918. évi 50 százalékos nyelvhatárt kívánta ugyanazon elvek alapján, amelyeket a németeknél és a lengyeleknél alkalmaztak.

Ezzel szemben október 12-én a csehszlovák delegáció a Csallóköz (kockásan sraffozott terület) ajánlotta fel és Komáromot kívánta, mint szabadkikötőt. Október 13-án a csehszlovák delegáció utolsó javaslatában hosszant vonalozott területek átadásába egyezett bele.

A magyar nyelvterület 12.940 km², a Csallóköz területe 1838 km². Az abszolút magyar többségű nyelvterületen 1910-ben 1.030.714 lakos élt, a Csallóköz területén 105.418 lakos. Az október 13-án felajánlott terület kiterjedése 5200 km², lakosságának száma 345.000 lélek.

A faji tulajdonságok érvényesítése háboruban.

Montecuccoli osztrák hadvezér szó-lásmódja évszázadok óta közismert: A háborúhoz pénz, pénz, harmadszor is pénz kell. Pénzzel lehet már békében előteremteni a szükséges hadianyagot és a hadiszervezet kereteit, háborúban pedig fenntartani és pótolni a hadigépezetet.

A hadigépezethez azonban hadvezér és emberekből álló hadsereg is kell! A hadvezér főfeladatja vezetési képessége és a haditechnika minden vívmányának alkalmazása mellett azonban a háborús erőntényezők csak függvényei a harci erő belső értékének! A harci erő, az élő emberiség belső értéke viszont a nemzet faji tulajdonságainak tükröképe.

Ezen faji tulajdonságok gyökerei nagy mélységekbe nyulnak vissza, évszázadok talajából merítik táplálékukat. A magyar faj, sorsának változása és életkörülményeinek kieserelődése dacára is meg tudta őrizni eredeti ép-ségében harci és faji tulajdonságait. Reméljük, hogy a jövőben is meg fogja őrizni!

A háború erőszakot jelent. Viszony-tagságot és fátalmakat, küzdelmet és harcot. Testi erőt, edzettséget, szű-kös viszonyok közötti megélhetést, emberfeletti teljesítményeket követel! A küzdelem, mely végső fázisában ma is csak közelharc, küzdőképességet, önfeláldozást, győzniakarást, bátorságot, szívósságot igényel párosulva szaktudással.

A vezetőitől pedig vezetési készséget, akaratot, önállóságot, emberismeret, maga számára bizalmat és tekinté-lyt kivívó egyéni tulajdonságokat. A legfelső vezetésről pedig azt, hogy a háború vezetésében biztosítanak ér-vényesülési teret mindama faji tulaj-donságoknak megnyilatkozási lehetősé-geit.

Nem véletlen, hogy a magyar had-vezérek alig hajlottak végre védőleges

vállalkozással hadjáratokat. Ha pedig néha a magyar hadvezetés az ellenség-nek engedte át saját hadviselési mód-ját, védelemre berendezkedve, akkor elbukott (muhi pusztai csata). A ma-gyar faj vérmérsékletének, idegrend-szerének és észjárásának velejárója, hogy cselezett támadó hadviselésben keressen feladata megoldását. Védeke-zésben is inkább a mozgékony hadvi-selést keresi. Igaz, hogy várharco-kban, de a világháborúban is előfor-dult, hogy védelemben hősi harcokat vívtak, de javarészt hősiessen el is buktak.

A modern háború a technika vív-mányainak borzalmas erejénél fogva egészen megváltozott életkörülmények mellett a nemzet minden egyes tagjától megköveteli, hogy faji adottságai-nak háborús értékényezőit teljes mér-tékben hathatlessen. Ezzel szemben ellentétes értékű, tehát káros tulaj-donságokat minden erővel le kell fa-ragnunk: —Ugymint: Túlzott önzés,

szószátyárkodás, pánikra való hajlam. Ez utóbbi bizonytalanságból, szelle-mi és erkölcsi sötétségben születik és hátulról tör előre fel és a szalmaláng-gal párosulva arra visz sok gyászma-gyart, hogy hol túl rózsásan, hol túl komoran lássa a magyar ügyet.

Öten pályáznak a református egyház ügyészi állására

Tegnap, szombaton délután járt le a református egyházban meg-üresedett ügyészi állásokra a pá-lyázatok beadási határideje.

Az állásra a kitűzött ideig öt ügyvéd pályázott. Elsősorban adta be pályázatát az elnökség által az ügyészi állásra behelyettesített dr. Ménes Lajos ügyvéd, a beadás időrendjében a következők nyuj-tották még be kérelmüket: dr. Hódy Béla, dr. Kertész Endre, dr. Szabó Miklós, Kéry Lajos.

Az ügyészi állást a presbiterium a kedd délutáni gyűlésen tölti be,

Figyelem!

Ujonan berendezett fűszer, csemege és dugaszolt ital-áru üzletemre felhívom a vásárlóközönség figyelmét.

Dugaszolt fajborok, rum, likőr, pálinka 3'60 literje. Tea különlegességek, keksz, csokoládé áruk. Telefon megrendeléseket haza szállítok!

Kun József

üzlete, Szent Anna-utca 14. Telefon 25-17.

A nyomorék gyermek szörnyű tragédiája

Hírt adtunk arról, hogy a debreceni ügyészségnek jelentették, hogy égési sebeiben meghalt Lukács László hét éves gyermek, aki az egyik telepi tan-nyán szenvedte sérülését.

A debreceni vizsgálóbíró elrendelte a holttest boncolását és a helyszíni szemlét. Megállapították, hogy Lukács László béna, nyomorék gyermek volt. A nagyobb testvérei fűrésztelni akarták és egy nagy teknőbe vizedtették az útból. A víz nagyon forró volt és

mikor beletették a béna gyerme-ket, az egy borzalmasat sikoltott és eszméletét veszítette.

Kivették a vízből és akkor látták, tes-tének több mint feléről vatósággal le-főtt a bőr a forró vízben. A gyermek halála miatt megindult az eljárás és a fiatalkorúak bírósága votja majd kér-dőre a szerencsétlen gyermek gondat-lan testvéreit.

Ha egy új márkás rádiót vásárol a régiért nagy árat fizet

Földes Sándor

Püspöki palota

A „Magyar a magyarért” akcióra a gyárosok 145.000 pengőt adományoztak szombat délig

A magyar gyáriparosok elnöksége ülést tartott *Chorin Ferenc* elnöklete alatt és kimondották, hogy tevékeny részt akarnak venni abban az akcióban, melynek célja a felvidéki magyarok megsegítése. Vitéz *Imrédy Béláné* al-

tal indított társadalmi gyűjtéshez csatlakoznak és felhívással fordulnak az összes gyárosokhoz, vállalatokhoz.

Az eddigi gyűjtés eredménye szombat délig a gyárosok részéről 145.000 pengő.

Véletlenül agyonlőtte az anyját és azután öngyilkos lett

Salgótarjánban Janik János, a vasművek munkása a lakásán egy forgópisztolyt akart szétszedni. A pisztoly elszült a kezében és a golyó az édesanyját halálra sebezte. A munkás megnézte anyját és

mikor látta, hogy meghalt és nem mozdul többé, kétségbeesésében halántékán lőtte magát és újultán rogyott anyja holteste mellé. A mentők kórházba szállították, életbenmaradásához kevés a lehetőség.

Tizenöten támadtak egy rendőrré, aki fegyverét használta

Két halottja és egy sebesültje van a támadásnak.

A budapesti Üllői úton az egyik vendéglőben megtámadták *Seti János* rendőrtiszthelyettes egy 15 tagú, ittas fiatalemberből álló társaság tagjai. *Seti János* ugyanis a botrányosan viselkedő, verekedő vendégeket rendre intette. Két ittas férfi erre nekirohant a rendőrtiszthelyettesnek, aki felütötte szuronyát és egyik férfit megsebesített. Erre az egész ittas

tömeg nekítámadt a rendőrnek, aki kénytelen volt kétszer beléjük löni. A lövések nyomán hárman maradtak a padlón. *Frank Tivadar* és *Viczián István* munkást megölte a golyó, míg *Frank György* a szurony súlyosan megsebesítette. A vizsgálat megállapította, hogy *Seti János* rendőrtiszthelyettes jogosan használta fegyverét.

A belügyminiszter betiltotta a Heti Ujságot

Budapest, október 14. A m. kir. belügyminiszter *Falus Ferenc* szerkesztésében és kiadásában Budapestben megjelenő *Heti Ujság* című időszaki lap további megjelenését és terjesztését betiltotta, mert a lap folyó évi 37. számában az első oldalon *»Ember, a háborút akarod?»* felirattal közleményében az ország érdekeit veszélyeztette.

Kiszélesedik a tiszti asszonyok elsősegélynyújtási tanfolyama

Megírtuk, hogy *eberswaldi Siegler Gézáné* nagyszerű előadássorozatát szervezett a tiszti asszonyok részére, akik a légóltalomhoz, első segélynyújtáshoz stb. szükséges legfontosabb tudnivalókat sajátítják el *dr. Lengyel Zoltán* főorvos előadásai alapján.

Tegnap este az előadáson már nemcsak a tiszti asszonyok jelentek meg, hanem ott voltak nagyszámú más úrhölgyek is, így *Lossonczy Istvánné*, *Rásó Istvánné*, *Megay-Meissner Károlyné* és még sok más előkelő hölgy. Az előadások — melyeken szíve-

sen látják a »civil» hölgyeket is — kedden, csütörtökön és szombaton mindig este hat órakor kezdődnek és a város háza dísztermében folynak. Mivel egyre nagyobb számban történnek új hallgatók részéről a jelentkezések, *dr. Lengyel Zoltán* a mentési akcióból, az első segélynyújtásból és a többi legfontosabb tudnivalókból összefoglalásokat is ad.

Motorkerékpár és szekér karambolja a vágóhid előtt

Súlyos kimenetelű karambol történt tegnap délután a vágóhid előtt. *Fekete István* 28 éves katona, Szép uca 21. szám alatti lakos Hajdúsámsonból jött motorkerékpáron. A vágóhid előtt vigyázatlanul ment át az úttesten és teljes erővel belefutott egy kincstári szekérbe. Az összeütközés következtében *Fekete István* lezuhant a motorkerékpárról és súlyos sérülést szenvedett karján és fején. A motorkerékpár az összeütközés következtében megsebesítette a szekérbe fogott lovat s annak oldalából is patakzott a vér. Az előhívott mentők *Fekete Istvánt* első segélyben részesítették.

Mindegyik darabon rajta a szabott ár Ezért oly népszerű a

Meteor csillár

Egyedárusítás

Plac u. 9.

Gróf Teleki Péter és társaságának autó katasztrófája

Nagykanizsa, okt. 15. Teleki Péter gróf a soltvadkert-káli majori földbirtokos 21 éves gazdasági akadémiai hallgató fia szombat délután Keszthelyről gépkocsiján Nagykanizsa fele tartott. A gépkocsiban *Bilkei-Papp Miklós* gazd. akad. hallgató és *Banitz Anna* keszthelyi ismerősük foglalt helyet. Galambos közelében jártak, amikor olyan köd ereszkedett le, hogy nem tudtak tovább menni. Megfordultak és visszafelé halad-

tak. Eközben a gépkocsi beleszaladt *Deutsch Alfréd* kereskedő kétlovas kocsijába. A két ló azonnal elpusztult, a kocsi rudja pedig belefuródott *Teleki Péter* gróf testébe. *Banitz Annát* egy arra haladó gépkocsi vette fel és kórházba vitte. Nyomban értesítették a mentőket. A mentők kórházba szállították *Bilkei-Papp Miklóst*, de *Teleki grófon* már nem tudtak segíteni, sérüléseibe belehalt.

Az első nagyobb adomány Debrecen en a „Magyar a magyarért” akcióra

Szombat reggeli számunkban jelent meg a kormányzó úr főméltóságú hitvesének és a miniszterelnök feleségének szívhez szóló felhívása, mellyel megindította a »Magyar a magyarért» elnevezésű mozgalmat. A felhívásnak mindjárt az első napon széles vissz-

hangja támadt. Már az első napon nagyobb adomány érkezett hozzánk továbbítás végett. *Havas Károly* kereskedő adott 100 pengőt a nemes célra levél kíséretében.

Az adományt illetékes helyre haladéktalanul eljuttatjuk.

Varsó, október 15. (MTL) *Szembe* gróf, a külügyminiszter általandó helyettese szombat délután fogadta *Hóry András* varsói magyar követet.

FÉRFI-NŐI

Atmeneti kabátok

Elsőrendű minőség Szolid szabott ÁRAK

MAGYAR RÚHA IPAR

BIKA ÉPÜLET

Heti műsor:

Október 16., vasárnap délután: **Legyen úgy, mint régen volt.** Vasárnap este: **Legyen úgy, mint régen volt.**
 Október 17., hétfő: **Csárdáskirálynő.** (Klasszikus operett ciklus I.) A. bérlet 2. sz.
 Október 18., kedd: **Csárdáskirálynő.** (Klasszikus operett ciklus I.) B. bérlet 2. sz.
 Október 19., szerda: A nyitott ablak. (Bohózat ciklus I.)
 Október 20., csütörtök: A nyitott ablak. (Bohózat ciklus I.)
 Október 21., péntek: **Nincsenek véletlenek.** Bemutató előadás. Premier bérlet 2. sz.
 Október 22., szombat délután: **Süt a nap.** (ZÓNA-előadás). — Szombat este: **Nincsenek véletlenek.**

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Tizenhét szer játszott egyfolytában egy darabot, igazán ritkaság! Pedig a

Legyen úgy, mint régen volt!

sorozatos előadásai, melyek egyelőre vasárnap estevel lezárulnak, ezt jelentik. Annál változatosabb lesz a jövő hét:

Klasszikus operettciklusban: Csárdáskirálynő!

17-én, hétfőn A) bérletben és 18-án kedden B) bérletben,

Bohózat-ciklusban: A nyitott ablak

minden idők legnevetetőbb burleskje, 19-én és 20-án, szerdán és csütörtökön,

Prémierben

a prózai együttes bemutatkozásaként,

Nincsenek véletlenek Zónaelőadásban

szombaton, október 22-én délután

Süt a nap.

Válogatott kedvére műfajban, hangulatban, árban egyaránt!
 Hétfőig minden este a nagy évszaki siker:

Legyen úgy, mint régen volt.

Szines színházi filmteljesítmény

REGI SZÉP IDŐK

hangulatát hozza vissza a Csokonai színházban hétfőn felújításra kerülő Kálmán-operett, a Csárdáskirálynő. Őszinte örömmel üdvözölhetjük Horváth direktornak a klasszikus operett-ciklussal kapcsolatos tervét. Valami édes varázsa van a nézőkre ezeknek a régi szép melódiáknak, melyek még egy másik világban keltek szárnyra és ma is elhozzák, rápermetezik a nézők lelkére annak a kornak hangulatát. Csupa derű, melétség, sugárzó szépség ezeknek a klasszikussá nemesedett Kálmán-Lehár, Jacobi operetteknek minden melódiája.

Régi jó idők aranyos patinája emlék el rajta és nem véletlen az,

hogy bármelyiket ujtják fel közülök, az biztos siker... Budapest az elmúlt héten Honthy Hanna Giavári Hannájának tapsolt a Vig özvegy reprice alkalmából, Debrecen színházi közönsége pedig ezen a héten H. Neményi Lili csárdáskirálynőjét fogja ünnepelni.

UJÍTÁS VOLT

a katona-vígjátékok témájában annak idején Női Károlynak az az ötlete, hogy az egyszerű közlegényt tette meg a darab hősné. Novotnyijában egy új figurát teremtett meg és a halmozott, pompás helyzetkomikum mellett ez hozta meg a darab hatalmas sikerét. A »Nyitott ablak« most is nagy sikerre számíthat a nevetésre vágyó közönség körében.

AZ MÁR AZTÁN IGAZÁN JÁMBOR...

A Csárdáskirálynő próbáinak szünetében vicceket mondanak a színészek. Nagy sikere volt a temperamentumos szubrett Kondor Ily falusi tréfájának.

— András gazda — mesélte Kondor Ily — egy szép, hároméves pejlóra alkuszik a vásárbán. Miután jól megnézte, körülsetáltatta, megfuttatja a paripát, megkérdi az eladótól — Oszlóg jámbor-e a lu?

— Hogy jámbor-e? — szólt vissza pipája végéről a magyar. — A mult vasárnap is erőszakkal tartottam vissza, mert szekerestől, mindenesiől be akart menni a templomba.

NÉHA JÓ A SZELLEMEKNEK

Kamarás Gyula hirtelen egy másik jézú történetével töltötte meg.

— A bánatos özvegy megjelent egy spiritiszta szeanszon és idézte a nemrég elhunyt férje szellemét. Amikor a szellem megjelent, az özvegy ezt kérdezte:

— Es mondd Bertikem, boldog
 — Nagyon, nagyon boldog! — hangzott síri hangon a felelet.
 — Boldogabb vagy, mint amikor velem éltél a földön?
 — Sokkal boldogabb.
 — Még csak egyet. Milyen élet van odafönt a mennyországban?
 Mire a férj szelleme:
 — Mi az, hogy a mennyországban?
 A pokolban vagyok.

MI VAN A TIZEDIKKEL?

Sugár Misi egy sokgyermekes családdhoz került el lakásnézés során. Elismerőleg szólt meg Misi barátunk a tömördek apróság láttára:

— Ejha! Kéne gyermeket számláltam meg maguknál.
 — Bizony — felelte sóhajtván az anya. — És a tizedik meg úton van...
 — Mikorra várják? — érdeklődött Misi.

— Ót pere mulva itt lesz. Csak ide a sarok kocsmába borért küldtem.

A SZÍNHÁZ ELŐCSARNOKÁBAN

— Mire való az a hatalmas olló nálad?
 — Tudod, mióta ezeket az újfajta kalapokat behozták, csak így tudok egy kis utat csinálni a szememnek.

SZERELEM ÉS KARRIER

Az utóbbi esztendő nagy színpadi sikereit két csoportba lehet osztani... Vagy úgynevezett karrier-darabok voltak, mint »Helyet az ifjúságnak«, a »120-as tempó«, vagy pedig valamilyen szerelmi problémát érdekesen, szellemesen fejtegető színművek...

Ebből kétségtelenül megállapítható, hogy úgyszólván kizárólag ez a két téma érdekelte a nézőket a közönséget napjainkban. Szerelm és karrier... Bár egy kis paradoxonnal nyugodtan állíthatnánk, hogy a karrier darabokban is volt szerelm és viszont minden szerelemben csinál legalább egyik fél karriert...

A lényeg azonban az, hogy nagy sikert arattak a karrier szindarab-

bok is, a szerelmi problémákat tárgyaló drámák, vígjátékok szintén...

Ennek alapján szinte előre bombasiker jósolhatunk a Csokonai színház első prózai bemutatójának, »Nincsenek véletlenek«-nek. Hiszen ebben a darabban két főmotívum van: szerelm és karrier. A biztos, kiegyensúlyozott élet nyugodt bázisára vágyó szegény leány első kigyullása egy hirtelen feltámadt, nagy szerelemben... és érdekes karrierje egy kis gyermek kórtészőnek, aki valósággal főnyereménynek tartotta házasságát az antipatikus patikus mellett ráváró polgári életben s végül a nászéjszakáról megfutva, egyenesen egy arisztokrata házasságba szaladt bele...

Ez a kettős fonál húzódik végig a témán a »Nincsenek véletlenek«-ben, Solt Endre pazarul szellemes, vidám situációkat halmozó komédiájában. A darabra, mely Kamarás Gyula gondos, művészi rendezésében kerül színre, főszerepben Szabó Ernővel, Pogány Margittal, Bálint Györggyel, Halassy Mariskával és a prózai társulat többi kitűnő erősségével, sorozatos pró-

Vöröskereszt kórházat létesítenek Debrecenben

A Vöröskereszt Egylet felkérésére Lossonczy Istvánné főispánné és Kölcsey Sándorné polgármesterné a napokban értekezletre hívta össze a helybeli összes nőegyletek vezetését a Debrecenben felállítandó Vöröskereszt kórház létesítése ügyében.

Dr. Vargha Elemér elnök hálás köszönetet mondott az értekezlet összehívóinak, valamint az összes megjelenteknek és ismertette a Vöröskereszt Egylet központi elnökségének átiratát, melyszerint jóllehet a háborús veszély remélhetőleg elhárult felőlünk, mégis még nyugodtabb időkben elő kell készülnünk arra — ami eddig hiányzott, hogy Debrecenben egy Vöröskereszt kórház berendezése állandóan rendelkezésre álljon. Felhívja a megjelent egyesületek vezetőit és tagjait, hogy a nagy hazafias munkában jöjjenek a Vöröskereszt segítségére.

Dr. Tatay Zoltán alelnök buzdító beszédében hívta fel a nőegyleti vezetők figyelmét a kérdés nagy fontosságára és honvédelmi jelentőségére.

Özv. Konez Aurélné a jelen voltak nagy helyesléstől kísérve ajánlotta fel az összes nőegyletek készségét a gyűjtő akcióban részvételre.

Ezután megszervezték a gyűjtő akciót. Eszerint a város területét a közegészségügyi körzeti beosztásnak megfelelően 8 körzetre osztották. E körzetekben a Jótékony Nőegylet, a Ref. szeretetszövetség, az Evangélikus

Debreceni kereskedelmista diákok kerékpáros küldöttsége 72 zászlót visz Sátoraljaujhelyre

Mozgalom indult meg a fiú kereskedelmi iskola növendékei között, hogy a visszacsatolt terület sokat szenvedett lakosságát tehermentességük érdekében támogatásuk. 50 P-t gyűjtöttek össze s azt felajánlják az inségesek támogatására. Ezenkívül 72 zászlót varrattak s azt küldöttség útján eljuttatják a sátoraljaujhelyi katonai parancsnoksághoz a visszacsatolandó területeken való szétosztás céljából. A zászlókat 20 edzett kerékpáros diák viszi dr. Naményi Gyula tanár vezetésével vasárnap reggel 6 órakor Sátoraljaujhelyre. A sátoraljaujhelyi Kálvária koszorút visznek Debrecenből s Sztáray Zoltán az ottani országzászlót az

MERANO SZÁLLODA

Budapest, IV., Bécsi ucca 2.
 Exklusiv beivárosi családi ház.

Propagandaárak kizárólag beföldi utasok számára. Kiugás-talanul berendezett, hideg meleg folyóvizet, központi fűtéses szobák:

Egyágyas	5.—
Kétágyas	8.—
Egyágyas <small>háromszori étkezésrel</small>	8.—
Kétágyas <small>háromszori étkezésrel</small>	14 50

Egy heti tartózkodásnál a taxi költségét a pályaudvartól és vissza megtérítjük.
 Szobát ajánlatos előre rendelni.

bákkal, lázasan készül a Csokonai színház prózai társulata. (1)

Filléregylet, a Főiskolát végzett nők szövetsége, a Szociális Misszió Társulat, a Szent Enzsébet Nőegylet, a Boldog Margit Leányklub, a Nemzetes Asszonyok Szövetsége, a Svetits volt iskolatársak Szövetsége, Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a Kálviniásta Templomegyesülete, a Dóczy volt iskolatársak Szövetsége és az Izraelita Nőegylet tagjai fognak gyűjteni.

A hatóságilag lebélyezett Gyűjtőkönyvekkel alábbi adományokat gyűjtik: pénzadomány, vaság, éjjeli szekrény, matrac, szalmazsák, toll, lepedő, vánkos, huzat, pokróc, paplan, törölköző, abrosz, asztalkendő, pohár, kanocsó, evőeszköz, konyhaedény, törölköruha, mosdó, mosdótál, teknő.

A gyűjtő hölgyek a közeli napokban indulnak el és mindenkit lakásán keresnek fel.

A begyűlt adományokat a Városi Szociális ügyosztály egy raktár helyiségében tárolják.

Az adományokat leltárba veszik, s kezelési, vagy adminisztrációs célokra egy fillért sem fordítanak.

Remélhetőleg Debrecen város közönsége nem veszi zaklatásnak e fáradságos és önzetlen munkát végző hölgyek látogatását, hanem meghozza a maga áldozatát, hiszen a legcsekélyebb adománnyal is saját fiaink javát szolgálja.

ifjúság nevében rövid beszéd kíséretében megkoszoruzza. A küldöttség hétfőn reggel indul vissza Debrecenben. Megérkezésüket megkoszorúzzák a Magyar Fajdalom szobrárt. Itt Palatitz Ferenc tart beszédet.

A küldöttség tagjai:
 Bányász János, Ditrói Béla, Fábri Antal, Felkai Ferenc, Juricskay Géza, Láng Sándor, Némethi István, Németh Károly, Palatitz Ferenc, Pálfalvi István, Sipos Lajos, Szabó András, Szabó Lajos, Szabó Imre, Székely József, Szilágyi István, Sztáray Zoltán, v. Tóth István, Tóth Zoltán, Vigh László.

Építési engedélyt kértek

Csendom Lajos Csapó u. 75. taldalék. Magyar Általános Hitelbank Ferenc József ut 41-47. felvonó. Nagy Kálmán Busi u. 12. lakóház. Pető Sándor Fancsika 22. istálló-kamara. Szabó Endre Böszörményi Pál u. 32. kerítés. Márton Gábor Pozsonyi u. 12. Hangya Batthyány u. 11. átalakítás.

Milyen munkákat végezhetnek az ácsiparosok

Az ácsiparos bármiféle tetőszerkezetet készíthet, mert munkaköre nincsen korlátozva ebben a tekintetben. A korlátozás azonban fennáll a méretek tekintetében, mert az ácsiparos munkakörét szabályozó 32.396-1913. K. M. sz. rendelet 4. paragrafusában kimondja, hogy az ácsiparosnak joga van nagy- és kisközégekben olyan földszintes épületeken előforduló ácsmunkákat végrehajtani, mely épületek építésére a kőművesiparos jogosult. A kőművesiparos pedig jogosult — ugyane rendelet 3. paragrafusa szerint — kis- és nagyközégekben egyszerű szerkezetű földszintes, azaz egy, legfeljebb 2 szobából, konyhából és kamarából álló, egyenes sorú, pince nélküli lakóházakon és gazdasági épületeken, melyeknél az épület szélessége, vagy a külső szerkezeti főfalak közötti feszítávolság 6 méternél nem nagyobb, az ácsmunka kivételével a kőműves és egyéb ipari munkát önállóan végezni. Eszerint az ácsiparos oly épület tetőszerkezetét nem készítheti el, mely nem egyenes sorú, vagy amelynél a szerkezeti főfalak közé eső távolság 6 métert meghalad, vagy amely épület két szobánál, konyhánál és kamaránál több.

A tatarozási rendelet intézkedik a legottalmi adókedvezményekről

A tatarozási rendelet a légvédelmi berendezések létesítésére 50 százalékos adóvisszatérítést biztosít a háztulajdonosoknak. Az építőmesterek egyesülete és a budapesti kereskedelmi kamara előterjesztést tett a pénzügyminiszternek, hogy a legottalmi óvóhelyek létesítésére 75 százalékos visszatérítést nyújtson és pedig három esztendőre, sőt ha az adókedvezmények a berendezés költségeit három év alatt nem fedeznék, az adómentesség meghosszabbítható legyen. A kamara és az érdekeltségek körében elterjedt hír szerint a tatarozási rendelet revíziójára a közeli hetekben fog sor kerülni. A tatarozási kedvezmények érvénye december 31-én lejár és a pénzügyminisztérium azokat természetesen meghosszabbítja. A rendelet revíziójának a tárgyalása során döntenek a legottalmi berendezések adókedvezményéről is.

„Az asszonyok szoktak veszekedni, a férfiak verekedéssel intézik elvitájukat“

„Két férfi nem szokott egymásnak adós maradni.“

Ezek a közmondásszerű igazságok hangzottak el egy bírósági tárgyaláson, ahol két talpig magyar ember állt egymással szemben. Az egyik: Tóth Imre 11 gyermekes nagycseréi vákános, akit Kecskés Gábor jómódú cseréi gazdálkodó jelentett fel közszend elleni kihágásért és feltűnően durva becsületsértésért. A vádirat szerint a feljelentő azt panaszkolta, hogy ez év május 22-én egy szép vasárnap délelőttön a cseréi erdőben Tóth Imre rátámadt és igen durva szavak kíséretében elmondta őt mindennek, ami csak a szájára fért: **gazdák szeméje, erdőtolvaj, leütlek bottal, mint egy kutyát, ilyen és ehhez hasonló szavak röpködtek a tava-**

szi ózondus csendben. Gyöngyössi járásbíró kérdésére a vádlott magyar előadta, hogy a feljelentés megszerint igaz, de... — Ennek előzménye van bíró úr. Ő is éppen ilyeneket mondott nekem. Sőt. Azt mondotta a gazdúrám, hogy én sóskából és gombából élek. Ilyen sértést csak nem tűrök. Nem igaz, bíró úr. Gyöngyössi bíró megállapította, hogy az előző sértés sokkal súlyosabb, mint az utóbbi. Tanut hallgatott ki ezután a bíróság. Tóth István előadta, hogy: — Nem szokott két ember egymásnak adós maradni, bíró úr. Én nem vagyok egyik mellett sem, de megmondták ők egymásnak takarosan. Gyöngyössi bíró ezután megkér-

dezte Kecskés Gábor gazdát, hogy megijedte-e akkor, amikor leütéssel fenyegette Tóth Imre. Már hogy tetszik ilyen feltételezni rólam, hogy én megijedjek. Ugy nézek én ki. Különbön is tetszik tudni bíró úr, amelyik kutya ugat az nem harap. Az asszonyok szoktak veszekedni, a férfiak verekedéssel szokták vitájukat elintézni. Gyáva ember Tóth Imre bíró úr, nem mert nekem jönni. A bíróság bűnösnek mondotta ki Tóth Imrét becsületsértésben és 10 pengő pénzbüntetésre ítélte. — Nem kerestem én ennyit az egész évben, mondotta az ítélet után Tóth Imre, de azért megfogadta, hogy 15 nap alatt pontosan megfizeti a büntetést.

A két szembenálló fél a bírósági párbaj után nem békült ki. **Orakönyvelést,** mérlegkészítést, átiró rendszerű könyvelés felfektetését vállal volt bpesti főkönyvelő. Megkeresést „Nagy gyakorlat“ jellegre a kiadóhivatal továbbít. — Mindenkit kielégít a Debreceni Hírlap friss, eleven hírszolgálat. Vasárnap már a kora esti órákban közli a legújabb eseményeket és az összes sporteredményeket. Vegye meg Ön is a Debreceni Hírlapot.

Tájékoztató olcsó árak

Esernyő

Bakfis ernyő színes és fekete jó minőség 4,90, 3,30	2,98
Női ernyő fekete, dívat fogóval jó minőségben 4,90, 3,90	3,50
Női színes ernyő dívat bordűrös fém nyéllel is 5,90, 3,90	4,90
Férfi ernyő erős állványzattal, szép fogókkal 6,20, 4,90	4,20

Paplan

Személyzeti paplan gyapott töltéssel 9,80, 7,80	5,50
Cloth paplan két oldalán használható, fehér vattával 13,80, 12,80	10,80
Selyem paplan műselyem felsővel, fehér vattával 18,80	16,80
Selyem paplan sodröttzáru műselyem házzal 20,80, 24,80	21,80
Paplanlepedő mosott sifonból zelmixva 8,90, 6,20	5,20
Párnahuzat mosott sifonból, nagy 2,60, 2,20 kicsi 0,96	0,78

Vászon-damaszt pamut-fonalból

Kelengyére mosott finomszáru minőség 1,04, 0,88	0,84
Angol huzatra 90 cm. széles különlegesség 1,50	1,40
Alsólepedőre egyszélességekben erős szálú 1,88, 1,58	1,28
Paplanlepedőre 180 cm. széles prima minőség 2,98, 2,78	2,68
Ágynemű damaszt selyemfátyú, színes 2,20, 1,95 fehér 1,95	1,80
Angin tolltoknak erős, sűrűszálú minőség 1,30 1,10	0,98

Szövet-takaró

Futószőnyeg modern csikos 90 cm. széles 2,05 65 cm. széles 1,48	1,48
Spárga szőnyeg mintás vagy bordűrös 90 cm-es 2,98, 65 cm-es	2,28
Bukle szőnyeg dupla kötésű, új mintákban 90 cm-es 4,50, 65 cm-es	3,28
Flanell takaró bárányos minőség, virágos és kockás 5,20	4,40
Hencserterítő szövetből, perzsaminálás 17,80, 13,80 modera csikos	5,40
Agyterítő szövetből, szép színekben. modern csikozással 3,90	3,60

Asztalnemű

Zsur garnitúra színes, 4 salvétával 4,80	2,88
Kávés garnitúra színes vagy bordűrös, 6 salvétával 8,90	7,80
Étkészlet 6 személyes prima mátkó damasztból 8,50, 7,80	5,90
Lenkészlet 6 személyes, tiszta len új mintákban	19,80
Damaszt abrosz magános virágos vagy kockás 4,80, 3,90	2,50
Damaszt törölköző makkó fonalból, szép mintákban 2,48, 1,50	1,10

Selyem, szövet, dűftin és mosó **maradékok** olcsó árban állandóan kaphatók. **Csillag Testvérek** Piac- és Simonffy-u. sarok.

Lég- és gázvédelmi eszközök és berendezések kaphatók vagy megrendelhetők
SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedésében
Debrecen, Ferenc József u. 23. szám
Telefon: 20-06 és 15-48.

Tizenegy pályamű érkezett be Baltazár Dezső síremlékére

Szerdán döntenek a síremlékpályázatok sorsáról.

Dr. Baltazár Dezső püspöknek a Köztemetőben levő sírján emelendő síremlék megtervezésére pályázatot hírdettek. Szombat délig kellett a pályaműveket bemutatni.

„A jó pásztor”
Nagy Sándor János pályaműve.

ni. Az emlékművet időálló, nemes anyagból készítették el. A mű költségre 10.000 pengőt irányoztak elő. A Baltazár Emlékmű Bizottság három díjat tűzött ki. Az I. díj a kivitelre való megbízatás, a II. díj 300 pengő és a III. díj 200 pengő.

A bizottság, amely a bírálatot végzi, dr. Révész Imre püspök elnöklésével a következőkből áll: dr. Kölcsey Sándor polgármester, főgondnok, dr. Vásáry István ny. polgármester, dr. Juhász Nagy Sándor, dr. Kállay Kalmán, dr. Sz. Kun Béla, dr. Balogh Sándor, főjegyző, id. Balogh István presbíter, dr. Vida Szűcs Imre tanácsos, Csanak József építész-mérnök.

A pályázaton híres mesterek vesznek részt.

Kisfaludi Strobl Zsigmond hatalmas alkotást tervezett, amely nagy szarkofágból áll, rajta a lepel. A leplet a mellé álló 220 centiméter magas debreceni parasztruhás férfialak felemeli és

így előtűnik dr. Baltazár Dezsőt ábrázoló relief. Ezzel a művész szimbolizálja, hogy a debreceni polgár nem engedi soha elfeledni Baltazár püspököt, akinek neve is ott áll a szarkofágon.

Horvai János szobrászművész két alkotással is pályázik. Az egyik munkája allegorikus klasszikus gondolat kivitele, a munka, a hit, a nagy gyász és a bölcsesség ábrázolása. A másik műve egy hatalmas koporsó, amelyen a nép

„Tudomány és hit”
Nagy Sándor János pályaműve.

mérhetetlen gyásza jut kifejezésre. A koporsót a fiatalfiú, az öreg civis viszik. Ebben az egyszerűség és a magyaros elgondolás uralkodik.

Még egy budapesti művész küldött be pályamunkát: Rápolthy Lajos, de ezt a ládat nem bontották fel, ő pedig nem intézkedett, s így csak hétfőn kerül kinyitásra.

Nagy Sándor János, a közismerten kiváló debreceni szobrász-

művész három egymástól eltérő tárgyú alkotással pályázik. Legszébb a három közül az a hatalmas műve, amely Baltazár Dezső robusztus alakját kivitelezte. — A padon ül a püspök, egyik kezében a Biblia, másik kezét mellén nyugtatja s arra az elmélkedést fejezi ki. Második műve az igazi jó Pásztort, Krisztust állítja a síremlék főalakjává, karján kis bárányt tart, mellette jobbra-balra kis bárányok fekszenek. A gondolatot tökéletesen kivitelezte. — A harmadik szép alkotása Nagy Sándor Jánosnak klasszikus gondolat: hatalmas meztelen férfialak, egyik kezében a tudomány világító fáklyája, másik karjával a hitet szimbolizáló nőalakot támogatja.

Debreceni Tivadar egyik művével sírbolt kiképzést csinált, fedőlapján a város címere, alatta Baltazár jelmondata: »Elég neked az én kegyelmem.« A sír felett Krisztus hatalmas alakja őrködik. Debreceni másik műve egy óriási ravatalt ábrázol, melyen a püspök papi palástban nyugnyik. Felette széles kőtáblán a jelmondata és neve, évszámait látszanak.

Jobbágy Miklós Baltazár püspö-

„Az elmélkedő püspök”
Nagy Sándor János pályaműve.

köt mintázta meg, amint papi palástban áll, kezét áldásra tárja. Felírás: A síron túl is áldja nemzetét Baltazár.

Pankolai Farkas Béla síremléke egy óriási téglalapot képez, a köoszlop előtt egy búsuló öreg paraszt ül összekulesolt kézzel.

A bíráló bizottság szerdán délután 10 órakor ül össze a Déri múzeumban és akkor mindjárt döntenek is a pályázatok odaitélése felől.

Kérelem a város közönségéhez

A sorsdöntő idők és a válságos külpolitikai helyzet rendkívüli kötelezettségeket rónak reánk. A komor felhők közül talán már kezd sütni a magyar igazság napsugára, de nem szabad tétlenül várunk, hanem fel kell készülnünk a további küzdelemre.

A Vöröskeresztnek városunkban is elő kell készíteni egy kórház berendezését, hogy ha arra netán szükség lenne, képesek legyünk érettség harcoló katonáink és érettség vérző testvéreink sebeit bekötözni, betegségeket gyógyítani, erejüket felfrissíteni és ezáltal harcképességüket fokozni.

Ezért kéro szoval fordulunk a város hazafias közönségéhez, hogy bármilyen csekély adománnyal járuljon a Vöröskeresztkórház berendezéséhez. Nem lehet senki elég szegény és elég közönyös ahoz, hogy késő szavunkat meg ne értse, s ne siessen önkéntes adománnyal segítségünkre. Felkérésünkre a helybeli jótékony nőegyletek nemes lelkű hölgyei a közeli napokban a város minden lakosát lakásán fogják felkeresni és hatóságilag lehelyezett Gyűjtőkönyvvel a következő adományokat gyűjtik: Pénzadomány, vaságy, éjjeli szekrény, matrác, szalmazsák, toll, lepedő, vánkoss, huzat, pokróc, paplan, törölköző, abrosz, asztalkendő, pohár, kanecsó, evőeszköz, konyhaedény, törölrúha, mosdó, mosdótál, teknő. A természetbeni adományok lehetnek akár új, akár használt állapotban, s azok a Szociális ügyosztály (Dohánygyár u. 1. volt Babaképezde) alagsorába szállítandók. Kívánatra a nagyobb terjedelmű adományokat el is szállítatják. Egyidejűleg felkérjük a város Közönségét, lépjen be tömegesen a Vöröskereszt Egyletbe. Ne legyen jó érzésű magyar ebben a városban, aki nem tagja a Vöröskeresztnek, ha anyagi helyzete az évi 2 P tagsági díj fizetését megengedi. A gyűjtő hölgyeknél tagul is lehet jelentkezni. Bizunk benne, hogy Debrecen város hazafias közönsége megérti a történelmi idők szavát, s áldozatkészen siet a saját véreinek és fiainak javát szolgáló intézmény támogatására. A Magyar Vöröskereszt Egylet Debrecen városi választmányának nevében.

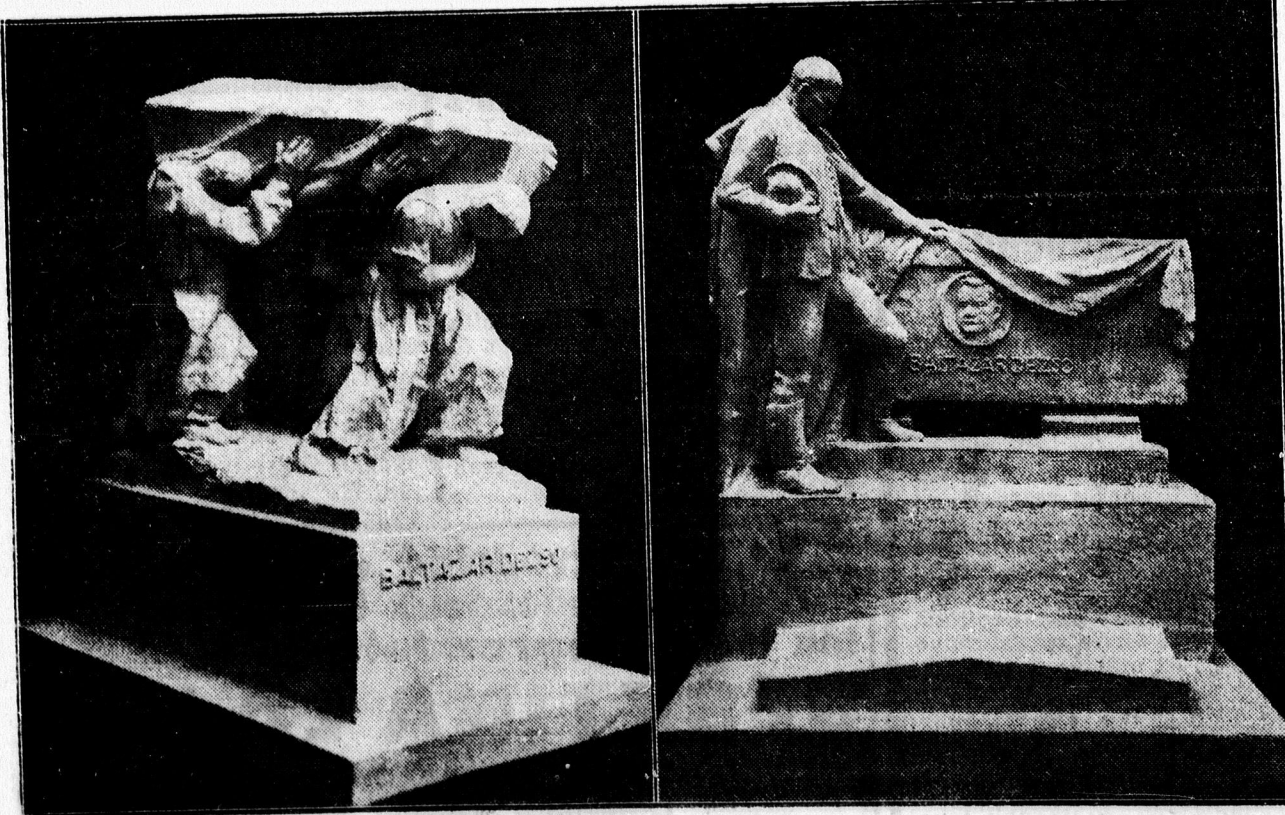
Dr. Vargha Elemér
m. kir. kormányfőtanácsos
elnök.

Kölcsey Sándorné
lárselnöknő.

Növekszik a magántőke építkezése Németországban

A világgazdasági válság előtt és alatt a magánépítkezéseknél a háztulajdonosok részéről rendelkezésre állított magántőke kb. 14,8 százalékat tette ki az építkezésekhez szükséges tőkének. A többit az építő vállalatok, vagy bankok hiteltették.

Németországban a helyzet most lényegesen megváltozott, mert a tulajdonosok most mintegy 38 százalékkal járulnak hozzá az építkezésekhez magántőkéjükkel, míg csak 60 százalék csik az igénybevett hitelekre.

Horvai János pályaműve.

Kisfaludi Strobl Zsigmond
pályaműve.

A jubiláló Kollégium üdvözlése

A Kollégium 400 éves jubileuma alkalmából az egyházkerület elnökségéhez, mint a fenntartó testülethez üdvözlő iratot intéztek a Kollégiumban járt zsidó vallású egykori tanulók. Az üdvözlő irat többek között a következőket mondja:

— Az örvendezők nagy sokaságához mi is teljes szívvel csatlakozunk, mi a kollégiumnak zsidó vallású növendékei. Örömiünknek szinte kimeríthetetlen forrása az a mély hála és forró köszönet, mely mindig élt bennünk Alma Materünk iránt, de amely most, az ünnepi napokban fokozott erővel tör ki lelkünkéből.

A mély hála és forró köszönet magvait még a Kollégium falai között fogadtuk magunkba és a belőlük fakadt plánták és virágok az évek folyamán nem sorvadtak és nem halványultak el. De még inkább hála és köszönetre vagyunk kötelezve azért, amit cselekedett velünk, mikor megerősített magyarságunkban, mikor megszilárdított hazafiságunkban, mikor összeforrasztott bennünket a magyar nemzettel.

Hálánk és köszönetünk természetesen az egész kollégiumnak szól, múltjának és jelenének, de főképp annak a feleköltszelleme, amely egy nemzetnek, a magyarnak és egy felekezettnek, a kálvinistának a szűkebb keretében oly zavartalan összhanggal be tudta illeszteni az egyetemes emberit s az általános erkölcsöt. A magyar nemzetinek és egyetemes emberinek, a felekezeti hitvallásnak és az általános erkölcsi elveknek ez az összhangzatos szelleme bizonyára megmarad és uralkodni fog jövőre is nemcsak a kollégium várnégyszögében, hanem a hozzácsatlakozó bástyák falai között is. Mert ennek a magasabb szellemnek voltak őrzői eddig is; újabb öröklétről pedig éppen a most jubiláló Kollégium gondoskodott. E szellemet őrzik már a épületen kívül Csokonaiak. Köleseynek és Aranyak a homlokzatot költői fényvel beragyogó reliefjei, az épületen belül Petőfinek és Kossuthnak, a szabadság és függetlenség világba jöveinek régi szobra és új arcképe, őrzik a Kollégium nagy tanárainak és talán még nagyobb tanítványainak a plakettjei, melyekkel mint házi isten szobrokkal most díszítette fel a kollégium a maga arkádijait, őrizi mindjárt a bejáratnál egy külön dombormű, melyben Baltázár Dezső jóságos arcára ismerünk, amint halála után is hirdeti élete evangéliumi igéjét: »A szeretet soha el nem fogy!«

Ez a magasabb rendű szellem nyitotta meg mintegy három nemzedékkel ezelőtt a Kollégium kapuit hitestvéreink előtt s ez a szeretet tette derűssé, feledhetetlenül kedvessé a mi kollégiumi diákjeveinket is.

De mikor az egymást felváltó nemzedékekre gondolunk, akkor eszünkbe jut, hogy hála- és köszönetnyilatkozatunkat nemcsak a magunk csekély száma, ez üdvözlő irat aláírói nevében tesszük, hanem tesszük számon alig tartható sok tanulótarunk nevében, akiket idegenek elszakítottak tőlünk, vagy akik idegenbe szakadtak közülünk; tesszük immár elhunyt apáink, testvéreink, fiaink nevében, akár a természet rendje szerint tértek örök nyugalomra, akár a világháború vérviharaiiban lettek hősi halottak...

A jubiláló kollégiumot üdvözlő iratot aláírták:

a) **Ügyvédek:** Dr. Aczél Jenő, dr. Balázs Jenő, dr. Deák Sándor, dr. Farkas Ignác, dr. Fehér Mór, dr. Gábor György, dr. Gábor Jenő, dr. Geiger Miklós, dr. Hajnal Ernő, dr. Hegedűs Jenő, dr. Hegedűs László, dr. Horváth Jenő, dr. Jakabovits József, dr. Krausz Lajos (leves), dr. Kun Miklós, dr. Mandel

Sándor (Szolnok), dr. Miklós Ármán, dr. Pécsi Sándor, dr. Reményi Andor, dr. Révi Nándor, dr. Rónai Dezső, dr. Sajó László, dr. Szöllős László és dr. Geiger Sándor, dr. Gelbmann László ügyvédjelöltek.

b) **Orvosok, gyógyszerészek:** Dr. Brunner Lajos, dr. Hajnal Dezső, dr. Leitner Adolf, dr. Takács Sándor, Grósz Nagy Ferenc, Mandel Pál (Budapest.)

c) **Tanítók:** Dr. Kardos Albert igazgató, Kardos Pál, dr. Kunos Ignác

egyet. ny. rk. tanár (Bpest).

d) **Mérnökök:** Debreczeni Jenő, Fejér György (Zürich), Szöllős Endre.

e) **Földbirtokosok, gazdálkodók, kereskedők:** Balkányi Béla (Bpest), Fülöp Kálmán, (Szakály), Geiger Imre, Lichtstein Samu (Bpest), Mandel Dezső, Mihály István, Stern Jenő (Ujfehértó.)

f) **Tisztviselők:** Dr. Balkányi Kálmán (Bpest), dr. Fejér Imre (Bpest), Turai László.

Ujabb vádiratot adtak ki a moszkvai rádió hallgatói ellen

Megemlékeztünk már arról, hogy a debreceni ügyészség vádiratot adott ki egy jómódú debreceni iparos és még két másik debreceni lakos ellen, akik magánlakáson a moszkvai rádió magyar nyelvű propagandá előadását hallgatták. Ebben az ügyben rö-

videsen tárgyalásra kerül a sor. Most újabb vádiratot adtak ki hasonló módon elkövetett bűncselekmény miatt, mert Hajdúböszörményben *Lada Imre* és hat társa került a csendőri jelentés szerint abba a gyanúba, hogy hallgatták a moszkvai rádiót.

Kiásták sirjából a hajduhadházi gazdát

A debreceni határban *Bagoly Sándor* és *Varga Mihály* földművesek összevesztek és egymást kölcsönösen átlagosan elverték. A debreceni törvényszék előtt megindult mind a kető ellen súlyos testisérülés miatt az eljárás. A vádlottak padjára csak *Varga Mihály* került, mert *Bagoly Sándor* időközben meghalt. A tárgyaláson azt indítványozta *Bagoly* védője, hogy *Bagoly Sándort* exhumálják, mert átlagos a gyanú, hogy halálát a verekedés során szenvedett sérülés okozta és így *Varga Mihály* bűncselekménye

súlyosabb elbírálás alá esik.

A bíróság elfogadta az előterjesztést, a tárgyalást elnapolta és elrendelték, hogy a hadházi temetőből ásás ki az ölhónappal ezelőtt eltemetett *Bagoly Sándort*.

Dr. *Ungár József* vizsgálóbíróhelyettes megtartotta a kihantolást. Az elrendelt boncoláson megállapították, hogy *Bagoly* halálát nem a verekedés során szenvedett sérülése, nem fejséből eredő agytályog, hanem lüdtügyulladás okozta.

Dr. Bucszinsky Ödön volt a debreceni bíró, ruszinszkói miniszter

Hírt adtunk már arról, hogy Ruszinszkó kormányja megalakult és a prágai központi kormány tudomásul vette, megerősítette a ruszinszkói kormány minisztereinek kinevezését, úgy mint azt tette a szlovák kormány minisztereinek kinevezésével. Jól tudjuk, hogy a két fiók-kormány megalakítása és a területek önállóítása a magyarság ellen irányult. Ezt bebizonyította a komáromi tárgyalás is, ahol a szlovák miniszterek nyilván a prágai kormányt utasították kijelentették, hogy nem adják vissza a magyarlakta városokat, csupán a Csalóköz magyar falvait.

A Ruszín kormány minisztereinek sorában ott találjuk dr. Bucszinsky Ödönnek a nevét. Ez a név ismerős a debreceniek előtt. Azonos azzal a Bucszinskyval, aki Debrecenben volt joggyakornok, majd bíró. A törvényszékben és ítélőtáblán sokan emlékeznek még Bucszinsky Ödönre, akivel együtt dolgoztak. Senki sem gondolhatta, hogy a magyar igazságügy szolgálatában álló dr. Bucszinsky, egykor a magyar földből kiszakított Ruszinszkó minisztere lesz.

Érdekes volt a debreceni bíró útja a ruszín miniszterségig. A Károlyi-kormány idején kineveztek kormánybiztosnak Ungvárra, és ő vállalta is a megbízatást. A forradalom után visszatért Debrecenbe és az igazolási eljárás során dr. Olehváry einők elé került az ügyével, de jobbnak látta, hogy nyugdíjazását kérje.

A volt ungvári kormánybiztos szedte a bírói nyugdíját és itt élt Debrecenben még egy ideig, sőt állást is vállalt. Később azonban elutazott a Felvidékre és nem tért többé vissza. Cseh állampolgár lett és magas pozíciókat töltött be. Táblabírói ranggal járásbíróvá is előlépett, majd annak a

hivatalnak az elnökevé nevezték ki, mely a földreformot végrehajtotta. Ez az állás igen nagy jövedelemmel járt.

A volt bíróval találkoztak többen még tavaly is a Felvidéken és elbeszélgettek a debreceni időről. Érdekes, hogy a jelenlegi rutén miniszternek az apósa az egyik kis bihari községben görög katolikus lelkész. Dr. Bucszinsky Szatmáron vette feleségül az akkor szatmármegyei görög katolikus papnak a leányát, aki ma is a felesége. Dr. Bucszinsky Ödön apósának, aki igen telkes magyar, menekülni kellett a románok elől és így jött át magyar területre. A veje már az önálló Ruszinszkó minisztere lett és vállalja a szerepet, melyet kizárt részére a prágai kormány.

Ezekben az izgalmas órákban is sok szó esik Debrecenben dr. Bucszinsky Ödönről, akinek itt maradt a volt barátai köre, hivatali társai, akiktől nagyon messze elsodorta az idő vihára.

MOZI METEOR MŰSORA

Vasárnap: **KALÓZKISASSZONY**
Gaál Franciska és Frederik March
Előadások 3-tól.

Szebbnél szebbek,

jobbnál jobb rádióim, csilárjaim, gramafon és lemez ujdonságaim. Villamos cikkek szerelések, javítások.

Nánássy Lajos

Piac utca 85. szám
(Menetjegyroddal szemben)

(Menetjegyroddal szemben)

Unnek is meg kell már venni a

NIKOPÁLL szipkát,

ha egészsége ér egy fabalkát...

Mélyen Tisztelt Szerkesztő Úr!

A müncheni négyhatalmi értekezleten Olaszország és Németország vezetői felemelték hatalmas szavukat mellettünk: szegény, árva magyarok mellett. Az igazság mellett! Különösen Benito Mussolininek köszönhetünk sokat. Lengyel testvéreink sem felejtették el a testvéri együttérzést. Ugy érzem, hogy hasznára válnék a közös szent ügynek, ha mennél több köszönő és irredenta lapot küldenek ezeknek a dicső államteremtőknek. Több egyszerű ember fordult már hozzám kérdéssel, hogy hogyan is címezzék meg ezeket a lapokat? Sokan, nagyon sokan írának, ha tudják a helyes címeiket. Így alkalmasnak, sőt szükségesnek találom, ha b. lapjukban a német, az olasz, a lengyel, az angol, stb. nagy államférfiak nevét, címét helyesen leközölnek, egyben felhívást intéznek a közönséghez, hogy most különösen kívánatos volna irredenta lapokkal elárasztani a világot, hadd lássák a tengernyi kint, szenvedést! Ne csak egyesületek, de kérgeskezű, egyszerű emberek, minden magyar testvérem is kifejezésre juttassa és juttathassa szíve legforróbb vágyakozását.

Debrecen, 1938 október 14.

Mély tisztelettel:

Széchy György ref. tanító.

Tanonsat egyidőben két iparágra nem lehet szerzőntelni

Felmerült az a kérdés, hogy a kovács- és lakatosiparos mindkét iparra szerződtehet-e tanonsat olyképpen, hogy a tanone mindkét ipart egyszerre elsajátítva, mindkét szakmából segédvizsgát tethet-e, a következőket közöljük: Ipartörvényeink szellemével és rendelkezéseivel ellenkezik, hogy valaki ugyanabban az időben két, vagy több munkaadónál álljon tanviszonyban, úgyszintén az is, hogy valakinek ugyanabban az időben, bár ugyanazon munkaadónál két, vagy több olyan iparra lehetne tanonszerződése, amelyek nem rokoniparok. Abban az esetben ugyanis, ha egy lehetséges lenne, ezzel egyfelől ki lehetne játszani a munkaadó felelősségét a tanone kiképzéséért, másfelől pedig meg lehetne kerülni a törvénynek azt a rendelkezését, mely az egy-egy iparág körébe tartozó alapismeretek elsajátítása céljából szükséges tanító legközelebbi tartamát megállapítja és meg lehetne hiúsítani a tanoneképzés eredményességét.

Modernizálni akarják a tanyavilágot

Megkezdték a tanyák közigazgatási rendszerének kiépítését. — tanyakérdés a város vezetői előtt.

Debrecen igen közelről érintik azok az akciók, melyeket a tanyarendszerek kiépítésére, megreformálására indítottak az alföldi városok, elsősorban Szeged. Két irányú küzd ezen a téren és a minisztériumban is hevernek már beadványok a két irányzat szolgáltatásában.

Az egyik irányzat hívei azt hangsúlyozzák, hogy tovább kell fejleszteni, tovább kell kiépíteni a tanyarendszereket a nagy alföldi községek, városok határában.

Tanyaközpontokat létesíteni, hogy a tanyák népe szorosabb kapcsolatba kerüljön a hatóságokkal és a várossal, községgel, melyhez tartozik közigazgatásilag.

A másik irányzat hívei azt hirdetik, hogy

elég volt a nomádok világára emlékeztető szétszórt tanyákból, falvakat, községeket kell építeni.

Hivatkoznak arra, hogy régebben is községek voltak azokon a területeken, melyeken ma csak egymástól távol eső tanyák szárai láthatók. Tudjuk nagyon jól Debrecen történetéből, hogy a város nagy kiterjedésű határában régen 12 falu volt, melyeknek népe a tatár, majd a török dúlások után elhagyta falvait, odahagyta földjét és bemenekült a városba. Az elhagyott földeken szilaj pásztorokodás folyt csak. A mezőgazdálkodást a városhoz közel eső földeken üzték csak. Nem tördelték azzal, hogy sok gabonát termeljenek, megelégedtek a saját szükségletükre való termékkel. A vonat és úthálózat kiépülése, nagyobb városok kialakulása már jobban terelte a többtermelés felé a földmivelőket és ekkor vette kezdetét a tanyarendszer kiépülése. Ekkor létesültek a tanyák ezrei és ezrei egy-egy nagyobb város környékén. Tanyát épített a városban lakó gazda a földjére és ha nem is állandóan, de legalább a nyári hónapokban kint lakott a tanyáján.

Az olasz példa

Ezek a szétszórt tanyák húzódnak végig a Tiszántúlon, Duna-Tisza közén és csak nagy távolságban található egy-egy község. A mai tanyarendszer az oka annak, hogy néptelennek látszik az ország nagyobbik bele. Órákon át rohog az autó, vagy vonat, míg községet talál ezeken a tájakon.

Ilyen tanyarendszer mellett a nép-elhelyező feladatok sem oldhatók meg. Falvakra, községekre, mezővárosokra van szükség, ahogy azt Olaszországban is esinálják.

Nem tanyarendszereket építenek az olaszok a mezőgazdasági művelés alá fogott nagyobb földeken, hanem mezővárosokat. Ezt követeli ma nemcsak a szociális szempont, hanem a mezőgazdálkodás új irányzata is, a kultúrlokozat emelésén kívül, mely egyik legfontosabb feladata a jövőt építőnek.

A Tiszántúl és Duna-Tisza köze elmaradt a községépítés terén és valószínűleg ősi állapotok vannak éppen a tanyarendszerek miatt. Hajdú, Bihar, Békés, Csanád, Csongrád, Jász-nagykun megyék területe több mint 21.000 négyzetkilométer és csak 20 község van a területen. A hetedrésznyi Vas megyében ezzel szemben 292 község van.

Az Alföld tíz megyéjében 734 község van, a Dunántúlon a tíz megyében, kevesebb területen 2002 község van.

Jól tudjuk, hogy a Dunántúlon fejlettebb az állattenyésztés, földművelés, gyümölcs és szőlőkultúra, tehát a sok község ügylátszik csak előny és jobb,

mint a tanyarendszer. A Dunántúl községei nem olyan népesek, mint az alföldi községek, mert míg az átlag népesség a Dunántúli községeknél 1345, addig az alföldi községek lélekszáma 6627. A nagyobb lélekszámhoz természetesen nagyobb földterület is járul.

A városok körül elterülő tanyarendszereket nem lehet márról holnapra megváltoztatni a tanyarendszer ellenzői is és most abban az irányban folynak a tárgyalások, hogy a tanyák népét minél jobban bekapcsolják a városokba, melyeknek gondoskodni kell a tanyák népéről.

Reformokat léptetnek életbe az alföldi városok egymásután, hogy minél több előnyt adjanak a tanyák népének.

Szeged előtt jár a jó példával. Debrecen is megtette már az első lépést egy tanyaközpont építésével és közelesem megindulnak itt is az illetékesek részéről azok a munkálatok melyek már elmaradhatatlanok. A debreceni tanyákkal kapcsolatban sok és nagyfontosságú akció megindulása várható.

A Debrecen közelről érintő tanyarendszerrel kapcsolatban rámutatnak arra, amit a tanyák népének érdekében a többi alföldi város már megtett, vagy most valósít meg.

Életrehozni az elpusztult falvakat

Azok, akik a tanyarendszert nem helyeslik hivatkoznak arra, hogy községépítés esetén az önálló község jobban gondoskodhat polgáraitól, elmozdíthatja az intenzív gazdálkodást. Az egyesek által befizelt adó nem a tanyáktól távoleső város továbbfejlesztését szolgálja, melynek előnyét a tanyai ember nem élvezi. Az utak építése, közegészségügy, hivatalokkal való érintkezés sokkal könnyebb, mint a mai rendszer mellett, amikor azt tapasztalják a távoli tanyák lakói, hogy

külföldre hamarabb viszik el a levelet, mint ahogy megkapja levelet, hivatalos értesítést, abból a kultúr központból, ahová tartozik.

Nem lenne hátrányára például Debrecennek, ha óriási területén ismét tízenkét falu létesülne, mint évszázadokkal ezelőtt. A községépítéssel gazdasági életünk megerősödését szolgálják és a népfelölés elhelyezését is célszerűbben lehetne megoldani. Erre természetesen az örökülajdonú kisbirtokok létesítése a nagybirtokokon, elsősorban városi birtokokon, mivel hogy ma már nem az a feladata a nagy városoknak, hogy a földbirtokok gondját viseljék és bérleteket adjon.

Ha a községépítést megvalósítanák a nagy alföldi városok határában, akkor sok ezer kisgazda jutna földhöz és legalább 50 új községe lenne az Alföldnek.

A városok, ha megszabadulnának a földbirtokaitól, több lehetőségük lenne a városi feladatok megvalósítására.

Akik a tanyarendszer helyett a községépítést akarják nemzeti szempontból is megvalósítani, sok ideig még csak a tervezettségél tarthatnak, mert az adott helyzetben egyhamar nem lehet szó és kell is, hogy szó legyen, hogy a tanyákon élők sorsát javítsák.

ne érezzék magukat távol mindattól, amihez hozzájuthat adója fejében a városi, ember, de amitől elzárja a tanyák népét a távolság, bár az adóját ő is megfizeti közcélokra.

A tanyák népéért

A tanyavilággal bíró városokban

megindultak hivatalos részről az akciók, melyeknek célja az, hogy a tanyák népei számára elviselhetőbbé tegyék az életet. Több város modernizálni fogja a tanyakörzeteit, hogy azok jobban bekapcsolhassák a város vérkeringésébe. Kiskunhalas a maga 112.000 holdas határában már megkezdte a munkát és egyelőre három tanyai kirendeltséget állít fel, ahol még a gazdák állattenyésztési problémáit is megoldják. Nem kell apaálattól 20 kilométert megenni ezentúl a halasi gazdáknak. Megkapják a kirendeltségeken. A földművelésügyi minisztérium anyagilag is támogatja a halasi tanyai kirendeltségeket.

Nagyon érdekes megemlíteni, hogy az országban a szegedi tanyavilág közigazgatási rendszere a legjobb, messze megelőzte a többi városokat.

Elsorolom, hogy a közel 150.000 holdas szegedi tanyahatárban mit találunk a tanyák népének szolgáltatásában. A szegedi tanyákon van 98 esküdt, 14 kézbesítő, 8 kerületi tisztiorvos, 15 szülésznő, 9 plébánia, 5 trachoma orvos, két kerületben a Stefánia Szövetkezet kirendeltsége, 2 anyakönyvvezető,

15 marhalevelkezelő, 15 kapitányhelyettes. A telefonhálózat és úthálózat is kielégítő. A tanyákba még autóbusszjáratok is vezetnek.

Ezzel még nem elégedtek meg Szeged város urai, mert elkészült már a tervezet 13 új tanyai központ felállítására. Foglalkoznak azzal a gondolattal is, hogy

a tanyakerületek közigazgatási vezetőit, hatósági jogkörrel ruházzák fel, ami megkönnyítené még jobban a tanyai lakók helyzetét.

A szegedi tanyákon az állategészségügy szolgáltatásában két állatorvos volt eddig, akik mint magánorvosok működnek, de a várostól lakást és havonta 100 pengő támogatást kapnak. A város vezetői most még újabb öt állatorvost bíznak meg hasonló javadalmazással, hogy minél jobb legyen az állategészségügy a szegedi tanyavilágban.

A szegedi tanyavilág helyzetére érdemesnek tartottam rámutatni, mert igen érdekes az összehasonlítás a debreceni tanyavilág viszonyaival szemben.

A debreceni fogházban ma imaterem felszenteléseket tartanak

Külön imatermet kaptak a reformátusok és a katolikusok.

A debreceni törvényszék fogházában eddig egy imaterem volt, melyet közösen használtak a református és katolikus elítéltek a fogházban tartott istentiszteleteken. Az egy imaterem még Csiki Lajos akadémiai tanár fogház missziójának az eredménye és az ő munkája eredményeképpen adták át a nemes célra. A termet közösen használták eddig, de most hogy az utóbbi években igen megnövekedett a foglyok száma, felmerült annak szüksége, hogy két imaterem álljon az elítéltek rendelkezésére. A régi imaterem teljes berendezéssel a katolikus hitű foglyok számára marad meg, míg a református hitű foglyok részére új imatermet építettek.

Az ügyészség elnöke dr. Mező Sándor az igazságügyminisztertől kérte az új imaterem létesítésére az engedélyt. Megkapta és engedélyezték a tervek alapján a fogházban építendő új imatermet, melyet teljesen felszerelnek. A napokban Balogh Istvánné és Siposs Imre lelkész a Templomegyesület részéről megtekintették az új imatermet, melynek szomszédságában egy lelkész szoba is lesz.

Az imatermet rövidesen felszerelik és már elkészítették az úrasztali borsonyterítőt is. A fogház mély érzésű, agilis igazgatója Sterbinszky Károly magára vállalta a munkálatok irányítását és az ő személye biztosítja arra, hogy a két imaház felszerelése kifogástalan lesz. A református Templomegyesület is segítségre siet és az imaház felszerelésére adományokat gyűjt.

Dr. Mező Sándor az ügyészség elnöke meghatározta az időt, amikor felszentelhetik majd az egyházak vezetői a rendelkezésükre bocsájtott imatermeket. A reformátusok, értesülésünk szerint harmóniumot is állítanak be majd az imaterembe.

A foglyok lelkigondozása is nagyobb erővel folyik majd, mert az a cél, hogy ne legyen egy visszaeső bűnös sem. Akik megbűnhődtek ne bűnözzenek újra, legyenek hasznos dolgozói a társadalomnak. A Böszörményi uti ragok menháza már megépült, berendezése folyamatban van és ott majd elhelyezik a megtérő bűnösöket, hogy maradjanak gondozásban, békésen munkálkodva a menház javára, míg helyet kapnak a dolgozó társadalomban.

Az ügyészség elnökének intézkedése

folytán ma, vasárnap délelőtt 10 órakor szentelik fel a reformátusok imatermet. Uray Sándor délelőtt 10 órakor fogja megtartani prédikációját. A Templomegyesület és a fogház misszió vezetői is jelen lesznek, valamint az ügyészség képviselői.

Délután 4 órai kezdettel a katolikus hívek részére berendezett imatermet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó szenteli fel fényes segédlettel. A felszentelésen számosan jelennek meg az egyház vezetőinek sorából.

Zászló adományok a Felvidék számára

A főispáni hivatalban a napokban az alábbi adományok érkeztek a Felvidék népének: Zászlóra az Augusztinusz-szantatórium orvosi és tisztviselői kara 29 pengő, a betegek 39.90 pengő, az egyetemi gyakorló gimnázium tanári kara és tanuló 25.86 pengő.

Dr. Kondor István gyógyszerész, a Kondor drogéria tulajdonosa öt darab kész zászlót, Csillag Testvérek divatrua üzlet tulajdonosai és személyzete három darab kész zászlót, Ferenczyné Orosz Margit egy darab zászlót.

Egy magát megnevezni nem akaró nagykereskedő 150 mázsa szentet, vagy annak ellenértékét, háromszáz pengőt ajánlott a főispáni hivatal útján a Felvidék szegényeinek megsegítésére.

Egyébként adományokat elfogad a miniszterelnökség ötödik ügyosztálya, ahova felküldhetik az ezirányú adományokat. Cím: Budapest, miniszterelnökség.

Kivonatos versenytárgyalási hirdetés. Debrecen sz. kir. város polgármestere versenytárgyalást hirdet a hivatalos tűzoltóság és mentőállomás részére szükséges egy db. mentőbetegszállítóautó hitelezéses alapon való szállításra. Az ajánlati költségvetés és részletes feltételeket tartalmazó úrlapok Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál díjmentesen kaphatók. Az ajánlat benyújtásának határideje: 1938. évi október hó 29. napján déli 12 óra. Bánatpénz az ajánlati összeg 2 százaléka. **Polgármester.**

Mindenben első a „Debreczen”

Cyógyszertárak éjjeli szolgálata
október 16-tól október 23-ig:
»Nap«, Piac u. 1. Telefon: 27-73.
»Muraközy«, Piac u. 72. Telefon:
13-30. »Aranyegyszervű«, Kos-
suth u. 8. Telefon: 34-96. »Arany-
János«, Csapó u. 66. Telefon: 11-
78. »Mátyás király«, Nyilastelep,
Vámospéteri út 16. Telefon:
13-83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20 45.

„Dolgoztass, hogymint dolgozhass”

Ujra ősz

Köröskörül
vörösen
érkezik
az ősz
s a rőt
avarban
kavarog
a szél.

újra
bücsúzük
a vágy
a nyárral
és jön
az ősz
és jön
a tél.

Szívemben
már régen
vége
a nyárnak,
ősz van:
rőt avar
gondosított
fellegek, —

nézz
a kavargó
rőt avarra.

... Ugye,
édes,
most
megértesz
engemet...?

Szabó József Sándor.

— Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor dr. Lencz Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Baja Mihály, 11 órakor dr. Soós Béla, délután 5 órakor Uray Sándor. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Szentes László, délután 5 órakor Molnár Gyula. — Károli Gáspár téri templomban délelőtt 9 órakor Erdei Mihály, délután 4 órakor Erdei Károly. — Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Benkő Károly. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr. H. Kiss Géza, délután 3 órakor Márki Kálmán. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Szilágyi László. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Bányai Zoltán th. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Balogh József th. — Kereszttelepi templomban délelőtt 10 óra-

kor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasai állami iskolában délelőtt 10 órakor dr. Lencz Sándor. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Horthy kórházban délelőtt negyed 9 órakor Nagy Sándor. — Téglavetői gyülekezeti házbán délelőtt 10 órakor Kovács Árpád. — Wolaffkatelepi Olvasókörben délután 3 órakor Tóth S. th. — Szegényházban délelőtt fél 9 órakor Halász András. — Tanyai Istentisztelet: Nagyhegyesen délelőtt 9 órakor Rápolthy Árpád. — Ondó I. Kádár dűlő délelőtt 11 órakor Rápolthy Árpád. — Pac délelőtt 10 órakor Papp Géza. — Szepes délután 3 órakor Papp Géza. — Mézeshegyen délután 2 órakor Papp Géza. — Bánk délelőtt 10 órakor Biró Béla. — Cucca délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Pallag délelőtt 9 órakor László Lipót. Szikgáton délután 3 órakor László L. Levente istentisztelet: Nagytimulomban délelőtt fél 12 órakor Orosz János. — Árpád téri templomban délelőtt fél 12 órakor Márki Kálmán. — Nyilastelepen délelőtt fél 9 órakor Heretek Antal.

— Római katolikus szentmiserend a Szent Anna uccai templomban és kápolnában. Rendes vasárnapi misere délután 6, 7, 8, 9 órakor, fél 10 órakor nagymise, melvet tart Láng Pál pápai kamarás. Szentbeszédet ugyan ő mond. — A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. A kertségeken és kápolnában a múlt vasárnapi misere az irányadó.

— Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Prédikál Labossa Lajos, délelőtt 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal Pass László. — Derecskén Berettyóújfaluiban és Biharkezesen szórvánvistentiszteletet tart s prédikál Böjtös Sándor.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szannanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imádkoztat. fél 10-től fél 11-ig prédikáció, d. u. 6-tól 8-ig hálaadóünnepély a terményekkel díszített imaházban, vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7-8-ig bibliaóra. Péntek este 7-8-ig imaóra.

GÉPI ÍRÁS
MÁSOLÁS HURAY, T. 17-93

x Hibás varrógépjét tökéletesen rendbehozza Keszler. Széchenyi ucca 1. szám.

— Az Evetemet és Főiskolát Vezető Nők Debreceni Csonortia október 25-én d. u. 6 órakor tartja közgyűlését. (:)

x Gyorsirási, gépirási tanfolyam kezdődik a Naményi iskolában. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti kedvezmény. Államvizsga, állásbábelhelyezés. Rákóczi ucca 17.

— Angliában az általános védőképzettséget kimondíják. Az angol kormány a kényszerítő körülmények következtében felhatalmazást kér a törvényhozástól, hogy a kötelező munkaszolgálat bevezethető legyen. Béke idején ugy a férfiak, mint a nők 18 évtől kezdve önkéntes munkaszolgálatot tartanak, háboru esetén kényszerűen megfelelő beosztásban tartoznak hadiszolgálatot teljesíteni.

x Dr. Kürthy Mária Magda tancintézetében 13-án evetemi, 18-án tanítóképző részére tanfolyam kezdődik. Vasárnap délelőtt 11 órától, délután 6 órától osztánc. Péterfia 30.

— A románok hadfelszerelési minisztériumot létesítenek s egész sereg ügyosztályt szerveznek az új minisztériumban. A román nagy hadgyakorlat most kezdődik Galac környékén, ahol bemutatkoznak a motorizált osztagok.

— A világ legnagyobb olajfinomító telepén, Linden helységben, Amerikában 24 órája pusztít a tűz vesz. A lángok 120 méter magasra csapnak fel. A tüzhöz 1500 tüzoltó vonult ki, de nem bírnak a tüzvésszel. A kár eddig két millió dollár. Száz ember megsebesült.

— A német birodalmi miniszter, Funk dr. mint megirtuk, Szófiában tárgyalt, ahonnan most tárgyalásait befejezve, elutazott.

— Nagyon szép öslakókat talált egy expedíció Ausztrália belsejében. A nők és férfiak esodálatosan karcsu, szép termetűek, finom arcuak és fehér bőrűek. Mozgalom dult, hogy az öslakókat, akik a tudósok szerint a föld öslakóinak legtisztább leszármazottai, védjék meg a vicilizáció káros behatásaitól és biztosítsanak részükre védett területet.

HAJFESTES? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMAROMINE. Bika-bérláz, — telefon: 19-56.

— A cseh szabadkőműves páholyok egymásután szűnnek meg és megszűnt az a szabadkőműves páholy is, melynek Benes volt a tagja. A Felvidék német pártjai bejelentették, hogy együtt akarnak működni a magyar párt tagjaival.

x Gyermekturnára jelentkezőket elfogad mindennap reggel 8-12-ig a református gimnázium tornacsarnokában Czuna Ferenc testnevelő tanár. Heti 2 órai foglalkozás.

— A világ legmodernebb utaszállító repülőgépe elkészült. A fedélzetén sétálni lehet az utasoknak és utasfülkéit úgy elszigetelték, hogy a motorok zaját nem lehet hallani. Az óriás négymotoros gép Anglia és a gyarmatok között tartja fenn az összeköttetést. A gép 1600 kilométert tehet meg leszállás nélkül. Óránként 320 kilométeres sebességet érnek el az új géppel.

x Bartalis tanciskolájában 18-án tanórántás kezdődik. Szépen tanulni Bartalistól tanulhat.

— A csehszlovák kommunisták vezető lapja, a Rude Pravó bejelentette megjelenését. Bródy és Révay ruténföldi miniszterek Ungvárra érkeztek Pozsonyból.

— Ellopták a pénztárcáját a zsbivásárban. Szabó Gáborné Irén ucca 17. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen zsebtolvaj ellen, aki kilonta zsebből pénztárcáját 15 pengővel, egy értékes pecsétyűrűvel és medaillonnal.

x Sesta. Seta-kerti telektulajdonosokat felhívom, hogy a legutóbbi kivétel elleni fellebbezést senki ne mulassza el saját érdekében aláírni dr. Nagy Jenő ügyvéd irodáján, Szent Anna u. 10-12. sz. Kertgazda.

x A Fiumei Kávébehozatali Társaság értesíti m. t. vevőközönségét, hogy Debreczenben egyedárusítási joggal a Monoky Nándor céget, Piac ucca 30. (nagytrafik mellett) bízta meg. Kiváló kávékeverékeink 5 féle választékban, frissen pörköltve érkeznek naponta. Teakeverékeinkben a választékok olyan zömével állunk rendelkezésre, amely minden kényes igényt ki tud elégíteni, mert a gyenge aromájú teától az illatos angol keverékeken át u. m. Earl-Grey, Ridgwe, Viktória, Császárkeverék, a kevésbé illatos indiai Assam virága; majd a füstös ízű teát szerető közönségünknek a Munár Chingwó teáig, az itt még fel nem sorolt teákban olyan nagy választékokat nyújtjuk, hogy a most induló teaszezonban mindenkinek érdeke, hogy keverékeinket megköstölje. Monoky Nándor (ESTERHÁZY) csemegeüzlet, Piac ucca 30. szám.

Lázás építőmunka folyik Németausztriában

Egész Ausztria területén az új rendszer rendkívül gyors tempója máris megérzik. Főleg Bécs, Linz, Innsbruck területein folyik lázas munka.

A bécsi építkezések súlypontja a Duna irányában tolódik el, mert itt még nagyobb területek vannak kihasználatlanul a Duna és a Dunacsatorna között. Az építések Theiss építésztervező tervei szerint történnek. A város nagy földterületeket nyer és a vízi sportok számára is jelentős gyarapodás következik be.

Bécs nyugati részén új egyetemi városrész épül fel. Egyes területeken a túlságos lakó sűrűséget alkalmas szabályrendeletekkel szüntetik meg. Ilyen rendelkezés például a sugárszerűen tervezett gyorsvasút pályák elrendezése, míg a város belsejében nagyarányú földalatti vasút épül. A város déli részén óriási parkok létesülnek, amely a híres Türkenschauz parkot ötszörösen múlja felül. — Bécs körül annyira fejlesztik a zöld övet, hogy a város egyik végétől a másikig megszakítás nélkül terjedjen.

A Dunacsatorna mindkét partján strand sétányt létesítenek.

Ezeket kívül megépítik a bécsi Duna kikötőt és új csarnokot kiállítások céljaira és egy óriási csarnokot tömeges ünnepek számára.

Tervbevétték még egy új pályaudvar építését és egy második repülőtér kiépítését.

Csak a gáz és villamos művek hatalmas kifejlesztésére több mint 20 millió márkát irányoztak elő, az összes közművekre és erőtelepekre 50 millió márkát szánnak.

Innsbruckban lakásokat, lakótelepeket építenek és 200 barakkok családokat máris elhelyeztek a most épült egészséges, jó lakásokban. Az elavult lakóházakat sorban átépítik.

Linzben is hatalmas építkezések folynak, az erőműveket nagymértékben kifejlesztik. A 6000 főnyi személyzet számára 3500 új lakást építenek, még pedig kisebb lakóházak formájában, amelyek mindegyike négy 3 szobás lakást és egy fürdőszobát foglal magában.

— A Magyar Vöröskereszt Egyület felkéri azokat a hölgyeket, akik apólonői, szülésznői kiképzéssel rendelkeznek, légtalmi és önkéntes apólonői vagy felügyelőnői szolgálatot óhajtanak teljesíteni, a kiképzettek igazoló okmányokkal, a többiek előzetes tanfolyamra való jelentkezés végett október 17-20-ig dr. Láng Sándor főorvos rendelőjében Kossuth u. 39. keresztülpület d. e. 8-9 között jelentkezzenek.

— Kormányzósértéssel és nemzetgyűléssel vádolva került a debreceni törvényeszk ötös tanácsa elé Komoróczy Péter hodászi 24 holdas kisgazda. A vád szerint két földműves előtt a kormányzót sértette és a nemzettel szemben gyalázkodó kifejezéseket használt. Azért követte el a büncselekményt, mert a jövedéki ügyben megbüntették és súlyos összeg megfizetésére kötelezték. A tárgyaláson Komoróczy tagadta a cselekmény elkövetését, két tanu a vádat igazolta, három másik tanu azonban olyan vallomást tett, hogy Komoróczyt csak bosszúból jelentették fel, mert a két földművesnek nem adta meg a beígért aratómunkát. A bíróság Komoróczyt felmentette a vád alól, mert az ellentétes vallomásokból a bűnösséget megállapítani nem tudták.

A békéscsabai tótok Csehszlovákia ellen tüntetnek

„A szlovákok saját józan eszükre hallgatva, inkább a régi, közös anya védőszárnyai alá jönnek!”

Békéscsaba, október 15. Szombaton délután Békéscsaba minden házára kitűzték a nemzetiszínű lobogót. Eleven, pezsdülő élet indult meg és a környező falvakból kocsikon, kerékpárokon ezrelék özönlötték a szlováknyelvű magyarok a békéscsabai Vigadóban hirdett hazafias nagygyűlésre. Felülmulhatalan lelkesedéssel tüntetett a tömeg a gyűlés megkezdése előtt Csehszlovákia ellen. A gyűlés este hét órákor kezdődött. Azoknak az ezreknek, akiket már nem tudott befogadni a Vigadó, hangszórókon továbbították a szlovák nyelven elhangzott beszédeket. Merisko János volt kisgazdaegyleti elnök és hadirokkant elnök tartott elnöki megnyitót. Elsőnek Darida Károly evangélikus egyházi tanító mondott beszédet.

— Nem panaszkodunk — mondotta —, mert nincs miért. Amennyire akarunk szlovákok lenni, annyira vagyunk is. Éppen ezért visszautasítjuk a cseh rádiókat azt a naiv vállalkozását, hogy bennünket »mártiroknak« állítson a világ elé. Nem kérünk a cseh »védelemből«. (Védjék meg magukat! — kiáltották közbe.) Tiltakozunk innen az ezeréves magyar haza áldott földjéről, hogy belőlünk ilyen »almártirokat« fabrikáljon a cseh hazudozása (Tiltakozunk! Le a csehekkel!), de mint ezen árva nép ideszármazottai igenis követeljük, hogy a szlovákság maga döntson hovatartozása felett és ne egyéni érdekeket hajszoló politikusok alkudozzanak velük és felettük. (Ugy van! Ugy van!) Nem kívánjuk a felvidéki szlovákoknak az 1918-as csalódásokat, hanem követeljük, adják meg nekik az önrendelkezési jogot. Ha majd a szlovákok saját józan eszükre hallgatva inkább a régi közös anya védőszárnyai alá jönnek, akkor majd személyesen meggyőződhetnek az alföldi szlovákok »szomorúsorsáról«. Ennél keservesebb sors sohase jusson nekik. Ezt tiszta szívünkkel kívánjuk.

Ezután a békéscsabai szlovák ifjúság egyik köztisztelőben álló vezetője, Janovszky János, a kisgazdailjak egyesületének elnöke beszélt.

A nagyhatású beszéd után a gyűlés egyhangú lelkesedéssel határozati javaslatot fogadott el, melyben a magyarországi szlovákok tiltakoznak a csehek hazug propagandája ellen, amely szerint a magyarországi szlovákok elnyomatás alatt élnek. Az anyaországban — állapítja meg a határozat — szabadon gyakorolják a szlovákok anyanyelvüket, vallásukat, vannak iskoláik, kultúrintézményeik, önképzőkörök. Követelik, hogy a felvidéki szlovákok tiszta népszavazással szabadon dönthessenek sorsuk és állami hovatartozásuk felett. Ne dönthessen egy-két pártvezér a szlovákok jövője felett.

E határozatot megküldik a magyar kormányoknak, az összes nyugati hatalmakhoz, valamint Tiso szlovák miniszterelnöknek.

Sulyos börtön és pénzbüntetések árdrágításért

Budapest, október 15. A budapesti uzorabíróság tegnap ismét több ügyben ítélkezett. Az uzorabíróság bírójának mondta ki úgy Friedmann Sándort, mint Friedmann Mórt folytatólagosan elkövetett árdrágító visszaélések büntetésében és ezért Friedmann Sándort három és fél évi börtönre, 12 ezer pengő pénzbüntetésre ítélte, továbbá 7000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte; Friedmann Mórt két évi börtönre és 20 ezer pengő pénzbüntetéssel sújtotta, továbbá arra kötelezte, hogy tízezer pengő vagyoni elégtételt fizessen. Az uzorabíróság ezeken felül Friedmann Mórt iparigazolványának elvesztésére is elítélte,

továbbá mindkettőjüket öt évi időtartamra minden néven nevezendő közszükségleti cikkel való kereskedéstől eltiltotta. Kötelezte továbbá az elítélteket, hogy az ítélet egész terjedelmében a sajtóban és falragaszok útján saját költségükre közlést tegyenek. A vádlottak mellékbüntetése behajthatatlanság esetén 100 pengőnként további egy-egy napi börtönre változik át. A törvényszék úgy határozott, hogy Friedmann Sándort tovább is fogvatartja, de Friedmann Mór letartóztatását nem rendeli el. A kir. ügyészség megnyugodott a törvényszék ítéletében, míg a vádlottak és védő semmisségi panaszt jelentettek be.

A csehek hajtóvadászata a magyarokra

Budapestre érkezett Kassáról egy holland úr, C. G. Noordewyer, aki egyik budapesti újságírónak a következőket mondotta:

— Hollandiában általában nagy szimpátia nyilvánul meg a magyar követelések iránt — mondja Noordewyer —, én is magyarbarát voltam mindig, de most, hogy láttam, mi történik Kassán, még százszorososan azá lettem.

— Ha csak mint rideg üzletember nézem is a fejleményeket, akkor is alig várom, hogy végre visszakerüljön önökhöz Kassa. A gyárak működése hónapok óta a legnagyobb nehézségek közt folyik, miután a munkásokat vagy katonának, vagy politikai túsúnak tekintik, aszerint, hogy csehek-e, vagy

magyarok?

— Hogyha nem mint üzletember, hanem csak mint ember, vagy mondjuk inkább, nyugateurópai humanista nézem az eseményeket, még jobban kétségbe kell esnem. Képzheti, éppen a dóm előtt sétáltam, mikor az a szörnyű lovasrendőrtájak történt, amelyről minden külföldi lap megemlékezett. Láttam, amint a szerencsétlen, lóval letaposott asszonyt kivitték a templomból. Hát uram, mondhatom, Hollandiában senki nem fogja elhinni nekem, hogy ilyesmi Európában történt. Nálunk az iskolában a hugenotta-időkről hallanak a gyerekek ilyen történeteket.

— Láttam azonban bilincsbe vert magyar fiatalembereket a főútcán

Uj hentes és mészáros üzletemet megnyitottam Csapó u. 39. Rákóczi piaccal szemben,

hol állandóan friss gyenge húsok, zsiradékkal, pontos kiszolgálással állók a kedves vevőim rendelkezésére. Tisztelettel Szücs Lajos

vánszorogni a liget és az állomás között. Bűnük egy hazafias dal lehetett, vagy egy megjegyzés a cseh módszerekről.

— Láttam, hogy az uccán szuros csendőrök, revolverrel hado-

nászó legonisták valóságos hajtóvadászatot rendeznek a hét elején kiszabadult politikai foglyok után, akiket most újra össze akarnak tenni a börtönökbe...

A ruszinok felkelése mind nagyobb méreteket ölt

A lengyel lapok a következőket írják:

Az általános kép vészterhes és kudarcra fenyegeti a müncheni értekezlet szándékait: nevezetesen Európa délkeleti részének végleges stabilizációját az új cseh határok nemzetközi biztosítása útján. Senki sem számíthat az ilyen biztosításra mindaddig, amíg a közvetlenül érdekelt államok el nem ismerik, hogy sikerült megtalálni a méltányos és logikus megoldást. Ez a megoldás azonban nem szorítkozhatik a lengyel és német követelések megvalósítására, mert eleget kell tenni a jogos magyar

követeléseknek is.

A cikk végül utal arra, hogy Csehszlovákia — amint mai formájában még előttünk áll — a lehetetlen néprajzi, gazdasági, földrajzi és harcászati tényezőknek olyan keveréke, amely meg van fosztva attól is, hogy fenntartsa a forgalmat Csehország, Szlovénia és Ruszinszko között. Sem Lengyelország, sem Magyarország és ennek következtében Németország és Olaszország sem biztosíthat ilyen lehetetlen határokat. Senkinek sem érdeke, hogy állandósítsák ezt az állapotot.

Tis-sónak is egy a vége
Kassa-Pozsony a miénk lesz

Hazánkban igen szép volt az idő. A leszálló légáramlás következtében alig volt felhőzet. A nap nyolc óránál hosszabb ideig sütött, így a hőmérsékleti esésértékek 4-5 fokkal magasabbak, mint az évszaknak megfelelő normális értékek. Az egész országban 20 fok fölé emelkedett a felmelegedés, sőt Pécsről és Kaposvárról 22 fokot jelentettek. A még erősebb felmelegedést megakadályozta a kissé élénkebb északnyugati szél, amely csak az esti órákban csendesült el.

Jóslás: Gyenge légáramlás, reggel több helyen köd, kevés felhő. A hőmérséklet alig változik.

A Turista Egyesület téli előadásai

A Turista Egyesület debreceni osztályának vetített képes előadásai október 18-án kezdődnek a Déri-múzeumban, s Nagy Kálmán főművezető tartja Hollandiáról szóló előadását. Az előadások március hó 7-én végződnek. A hazafias adakozásokból a turistaegyesület debreceni osztálya is részt akar venni. Legközelebb a repülőalapra, azután a felvidékiek felségjelzésére óhajtott gyűjtést rendezni saját kebelében.

Az október 18-iki előadás elnöki megnyitót keretében a Szent István-túra jutalmazottjai, tizenegyen debreceniek, átvesszik az emlékkóiratot, miután az emlékjelvényeket már megkapták. Ezüst jelvényt nyert: Tözsér László, bronzjelvényt: V. Poroszlay János, Poroszlay Jánosné, Elefánty Ilona, Ferenczy Pál, Gyürky Berta, Jakucs István, Jakucs Istvánné, dr Nagy János, Pusztay József, Pusztay

Józsefné, Szeremley Ilona. — A keddi előadás után a tagok és az érdeklődők összejárnak a Gambriusban, hogy megemlékezzenek ott is a Szent István túráról.

x Hölgyek! A legdivatosabb szörmebundákban és szörmekben nagyválaszték Barkó Márton utódnál, a Színház-átjáróban. Javítások, átszabások legolcsóbban.

x Az Olasz Kultúrintézetben folyik a beiratkozás. Felvétel mindennap délelőtt 10-1, délután 5-7 óráig. — Tandij nincs. Hatvan ucca 2., telefon: 12-04. szám. (.)

Autó és kocsikarambolja

Szerencsés kimenetelű összeütközés történt tegnap este a Mikepércsi úton, a gázgyár előtt, autó és kocsik között.

Kecskés József sofőr, Dobozi ucca 11. szám alatti lakos autója összeütközött Feldmann Ignác hatvanuccai lakosnak a kocsijával. Az összeütközés következtében az autó súlyos rongálódásokat szenvedett, míg a Feldmann szekerére elé fogott ló is megsérült és igen erősen vérzett. Kecskés József kára a karambol következtében négyezer pengő. Szerencsés emberéletben nem esett kár. A vizsgálat megindult az összeütközés körülményeinek tisztázására.

43211/1938 V.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir város közigazgatási bizottsága 2872/ 1938 kb. sz. határozatával az 1939 évi közúti költségelőirányzatot elfogadta és megállapította. E közúti költségelőirányzatot az 1890 l. tc. 22 paragrafusa alapján folyó évi október hó 10 napjától kezdődőleg október hó 24 napjáig bezárólag 15 napi időtartamra közszemlére helyeztem ki.

Erről a város közönségét azzal értesítem, hogy a költségelőirányzatot a városi számvevőség 9. sz. helyiségében bárki megtekintheti és az ellen a közszemlére kitétel tartama alatt hozzáírásban beadandó felszólalással élhet.

Debrecen, 1938 október 8.

Polgármester.

Megszállott területi hírek

— **Halmi községben** Harz Náthán margittai kereskedő tartotta esküvőjét, az esküvőn volt vendégek közül másnap többen arzén mérgezésben meghaltak.

— **Teleki Tibor** 41 éves paptamasái gazdát ismeretlen tettesek agyanlőttek.

— **Nagyváradon** a Szent Vince intézetben kemény tűz ütött ki, melyet azonban sikerült eloltani, mielőtt nagyobb kár származott volna.

— **Kolozsváron** szigorú rendelkezés jelent meg, mely szerint igen példásan megbüntetik az árdrágítókat és élelmiszer halmozókat.

— **Ne legyenek többé választalak** román és más nemzetiségű népek között. — mondotta Hanzu királyi helytartó Szalmáron.

— **Egy újabb belügyminiszeri** rendelkezés szerint szűk szabály az erdélyi városokban is nyolcemeletes házakat építeni, — csak legyen, aki ilyen építet.

— **Egyetemet és Főiskolát** Végzett Nők debreceni csoportja, október hó 25-én, délután 6 órakor tartja közgyűlést. (2)

beült **Balogh Vilmosné** bocsári Moesáry Panny MÁV. főintéző özvegyének temetése vasárnap délután félnyolc órakor lesz a Köztemető disztravatózó-jából. Gebauer cég rendezi.

Duzs János eszmadiamester 82-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután félnyolc órakor lesz a Köztemető disztravatózó-teremből. Lakás: Meszera uca 15. Temetését Bartha vállalata végzi.

Kovács Juditka ártatlan életének 8-ik havában elhunyt. Temetése hétfőn délután három órakor lesz a köztemetői ravatalozóteremből református szertartással. Lakása: Sinay Miklós uca 29. Pusztai temetkezési intézet.

Péter Jánosné Szabó Mária 65 éves, ref. temetése Nyirbogátra való szállítás után vasárnap délután három órakor lesz. Pusztai temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás helyesbítés. A Debreczen folyó hó 11-én megjelent számában Móró Sándor családja köszönetnyilvánításába testvérek helyett gyermekei értendők.

Uj temetkezési intézet.

Cégtulajdonos

PUSZTAI JÓZSEF

Kálvin-tér 5.
Telefon 33-90

Megbízható és pontos kiszolgálás, szolid árak.

Exhumál, szállít, temet.

Elegánsan öltözködik és nem fizet magas árakat!

az ujonnan átalakított **Budapesti Férfiruhaház**-ban Csapó u. 6.

Születések: Gyöngyösi Lajos gazdasági cseléd, Ebes 29. fiú Károly. — Wiener Gyula cipézmester, Hatvan uca 53., leány Katalin. — Kiss István felsőkereskedelmi iskolai tanár, Bethlen uca 68. fiú István.

Házasságkötések: Hajter József földműves—Teleki Ibolya, Veress Lajos gyárírmunkás—Rátónyi Anna, Bárdos Ferenc fodrász—Marozsán Róza. — Pongrácz Ferenc műszerész—Birta Olga, Nagy Ferenc és Tóth Rozálai, Riskó János asztalos—Kiss Erzsébet, Balázs András cipézmester—Kéki Katalin, Szabó Ferenc napszámos—Oláh Margit, L. Kovács József gazdálkodó s Lueskai Emília, Varga István gyári munkás—Mickolecz Eszter, Turi István közművessegéd—Csordás Irén, Főti Ferenc kereskedősegéd—Eszik Ilona. — Koszta József szobafestősegéd—Nagy Erzsébet, Nagy Károly gazdálkodó—Takács Ágnes, Szabó Lajos kereskedő Czibere Margit, Varga Gyula MÁV asztalos—Bujdosó Mária, Győri Lajos cipézségéd—Karajos Julianna.

Halálozások: Özv. Emődi Gáborné Klapka uca 31. Péter Pál gimnáziumi igazgató, Miskolc. Gombos Antal napszámos, Tegez uca 67. Nagy Róza két hónapos, Pesti uca 4. özv. Cserép Jánosné, Apaffi uca 30. özv. Balogh Vilmosné, Rákóczi uca 11. Félégyházi Mária 1 hónapos, Csapó uca 79. Irsai Ágnes 19. éves, Budapest. Péter Jánosné, Nyirbagos.

— **A Debreceni Jótékony Nőegylet** október 18-án, kedden d. e. 11 órakor (Magoss György tér 10. szám) értekezletet tart, melyre a választmány és Nőegylet tagjait meghívja az elnökség. Az értekezlet tárgya: A Vöröskereszt egylet kórházi akeiója támogatása. (2)

— **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán 30.000 pengőt nyert: 45666. 10.000 pengőt nyert: 69356. 500 pengőt nyertek: 5698 8645 46029 60355. 300 pengőt nyertek: 24229 29137 36237 71794 72090. 150 nyertek: 1688 3204 7261 14932 15436 22347 22442 24906 28795 33381 36000 45798 48032 51081 54486 61229 63047 72801 79200.

Családi értesítések:

Balázs András
cipész m. és
Kéky Katalin

folyó hó 15-én házasságot kötettek

Böör Emmuska
és
Sipos Lajos
jegyesek.

— **Esküvő.** Dr Csaba János és Schnérer Anna Mária ma, vasárnap délután fél 5 órakor tartják esküvőjüket a görög katolikus templomban, Minden külön értesítés helyett.

— **A Svetits Szövetség** értesíti tagjait, hogy október hó 17-én, hétfőn 9 órakor a Svetits intézet kápolnájában szentmisét mondat b. e. „Margit nemi” lelkiúdvéért. Szentmise után megbeszélés lesz, vitéz Nagy Pálné, elnök. (2)

— **A Vörös Kereszt gyűjtése** ügyében a Szociális Missziótársulat és a Szent Erzsébet Nőegylet tagjai 17-én (hétfőn) délután 4 órakor megbeszélést tartanak az együttes gyűjtés ügyében Varga uca 18. szám alatt. A gyűjtés fontosságára való tekintettel az érdeklődők szíves megjelenését kéri a Szoc. Missziótársulat.

— **Schaff Margit tanciskolájában** (Szárnyaskerék) október 17-én vasutas, 18-án főiskolai tantervű tanfolyam kezdődik, Vasárnap délelőtt 11—1 óráig, délután 5—8 óráig osztáné.

— **Garai tanterv** ma, vasárnap tanemegnyitót tart a Nyilastelepen (Népkörben). Szerdán tantervű tanfolyam kezdődik.

— **A krematóriumhoz vezető sugáruton tűz ütött ki** tegnap délután. A lángok hatalmas nyelvekben csaptak fel és nagy riadalmat okoztak. A temető gondnoki hivatalából értesítették a tűzoltókat, akik rövid idő alatt eloltották a tüzet. Megállapították, hogy a temető-uton felhalmozott száraz szén gyulladt ki valamilyen okból. A tűz keletkezésének megállapítására megindult a vizsgálat.

Dankó
temet

szállít

exhumál

Kérten árajánlatot.

Sas u. 3.,

Kossuth u. 6.

Telefon: 23-22. Telep 30-66.

Budapesten egymásnak rohant két villamos

A fővárosban a Margit hídfőnél két utasokkal telt villamos egymásnak rohant. Az egyik villamos peronján utazók közül többen az összeütközés percében az útra zuhantak. *Az utasok közül kilenc sebesült meg súlyosabban.*

Az összeütközést az okozta, hogy kátrány került a sínre és hiába fékezte a kocsit a vezető, az tovább esüszott és beleszaladt a másik villamosba.

— **Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek,** elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes **Ferenc József** keserűviz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát.

— **Német nyelvet** tökéletesen elsajátítani csak született németnél lehet, Bethlen 57.

— **Schaff tanciskolájában** „Koronában” hétfőn iparos és kereskedőknek tantervű tanfolyam kezdődik. Csütörtökön, vasárnap osztáné.

— **A Déri-múzeum** ma, vasárnap délelőtt 9—1 óráig nyitva. Belépődíj nincsen. A Baltázár Dezső uca 2. szám alatti iskolaépületben berendezett Thaly Kálmán emlékmúzeum az igazgatóság engedélyével megtekinthető. Belépődíj 20 fillér. A múzeumi Közművelődési Könyvtár 10—12 óráig nyitva.

— **Istentiszteletek a görög katolikus templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. — Délelőtt 8 órakor diák mise. — 9 órakor katonamise. — 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. — Délután félnyolc órakor rózsafüzér ájtatosság. — Délután négy órakor vacsernye és októberi ájtatosság, a szentbeszédet Fekete Lajos s. lelkész mondja. — Az októberi ájtatosság hétköznapokon délután hat órakor kezdődik, vasárnapokon a vacsernye után, csütörtökön és vasárnap szentbeszédrel.

— **A debreceni Orvos Szövetség tudományos előadása.** A Magyar Országos Orvos Szövetség Debrecen város fiókjának vezetősége elhatározta, hogy az orvostudományok körébe tartozó vagy azokkal összefüggő újabb problémákkal kapcsolatban előadásokat rendez. A tegnapi esti ilyen összejövetelt a Bikában tartották meg a debreceni orvosi kar rendkívüli nagy érdeklődése mellett. Az első előadó dr. Fonet Béla egyetemi tanár, a belklinikai kiváló tudású igazgatója volt. „Az emésztőszervek allergiás jelenségeiről” beszélt. Általános, nagy figyelemmel, érdeklődéssel hallgatták a tudós professzor tudományos, nagyszabású előadását, melynek végzetével hosszantartó tapással jutalmazták az előadót. Majd dr. Vargha László egyetemi magántanár, a Richter-gyár vegyészmenöke tartotta meg nagy figyelemmel hallgatott előadását „Fejezetek a gyógyszer-synthesis köréből”. Az előadást a Bka ügytermében bankett követte, melynek keretében dr. Pauchly Géza főorvos mondott köszönetet a két előadónak az érdekes és tanulságos előadásért.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 18.80—19.50 pengő.
rozsa 13.70—14.00, árpa 18.00—18.20,
tengeri ő szemes 18.50—19.00, tengeri új szemes 11.20—12.00, csöves 8.20—8.50 P. lucerna 8.00—10.00 P. szénna 6.80—7.00 P. lóhere 7.50—8.00, szalma 2.50 P. takarmány répa 1.80 P. 18k 2.48—2.80 P.

A debreceni villamosokon is bevezetik a kisszakaszt

5850/938 HIRDETMÉNY. Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy f. hó 16-tól, vasárnaptól kezdve a MÁV p. u. nagyterdei fővonalon kísérletképpen a kisszakasz forgalmat be fogjuk vezetni. Egy kisszakaszjegy ára — amelyet a kalauz szolgál ki — 10 fillér. A kisszakaszjáratok a következők: I. Kifele: I. kisszakasz: MÁV p. u.—Arany János u., II. kisszakasz: Arany János u.—Egymalom u., III. kisszakasz: Egymalom u.—Simonyi úti központos megálló, IV. kisszakasz: Simonyi úti központos megálló—1. jelzésű kocsin Egyetemi klinika, 2. jelzésű kocsin pedig Városi uszoda. — 2. Befelé: I. kisszakasz: Központi Egyetem—Simonyi úti központos megálló, II. kisszakasz: Simonyi úti központos megálló—Lőtűs u., III. kisszakasz: Lőtűs u.—Szent Anna uca., IV. kisszakasz: Szent Anna uca.—Máv. p. u. Kifele menve a IV. kisszakasznál felszálló utazók csak közvetlen kocsival utazhatnak az Egyetemi klinikák, vagy a Városi uszodáig. Az 1. jelzésű kocsiról a 2. jelzésű kocsira, vagy fordítva kisszakaszjeggyel átszállni nem lehet. A kisszakaszjeggyel utazók részére a motorkocsi első peronjától végéig egy kisebb részt jelöljük ki, amelyet a kocsis belsejében keresztbe kifeszített láncal választunk el a kocsis belsejének a rendes jegyekkel utazók által igénybevehető részétől. A kocsis első peronjától felülről oldalablakára pedig a felszállóhely felülről oldalon »K« felirású táblát helyezünk el azért, hogy a kisszakaszjeggyel utazók fi-

gyelmét már a felszállás előtt felhívjuk arra, hogy a kisszakaszjeggyel a kocsinak csak ez a részén lehet utazni. A kocsis első peronjától tehát a kisszakaszjeggyel utazók, a kocsis hátsó peronján pedig a többi, másfajta jegyekkel utazók szállhatnak le- és fel. Azok az utazók, akik kisszakaszjeggyel akarnak utazni, feltétlen csak az első peronon szállhatnak fel, mert a kocsis belsejének azon részéről, mely a többi, másfajta jegyekkel utazók részére van fenntartva, a kifeszített lánc eltávolításával, vagy annak átlépésével a kisszakasz-szal utazók részére kijelölt helyre átmenni nem szabad. Azok az utazók pedig, akik nem kisszakaszjeggyel akarnak utazni, feltétlen a kocsis hátsó peronjától szállhatnak le- és fel, mert a kisszakaszjeggyel utazók részére fenntartott helyről a kifeszített lánc eltávolításával, vagy annak átlépésével a többi, másfajta jegyekkel utazók részére kijelölt helyre átmenni nem szabad.

Ezzel kapcsolatban értesítjük a t. utazóközönséget még arról is, hogy a Ferenc József út és Miklós uca sarkán levő megállóhelyet a Ferenc József út és Arany János uca sarkára helyezük át. Folyó hó 16-tól kezdve tehát a villamoskocsik nem a Miklós uca sarkán, hanem az újonnan létesített Ferenc József út és Arany János uca sarkán levő megállóhelynél állanak meg.

Debrecen, 1938 október 12.

Az üzletigazgatóság.

SPORT

A vasárnapi sportműsor

Debrecenben a Stadionban negyed 3 órakor: DVSC—MÁVAG (Bpest) Nemzeti Bajnoki B. osztály mérkőzés, vezetői Schvéd Gyula (Berettyóújfalui). A mérkőzés érdekességei: a DVSC szeptember 18, vagyis egy hónap óta nem tudott bajnoki mérkőzést játszani, utoljára a Váci SE ellen győzött 4:2-re és közben elmaradt a mezőtűri és szentlőrinci mérkőzés. Kérdés, milyen formában van a DVSC. Nem a saját pályáján játszik, hanem a Stadionban: kérdés, hogy állja a füvet a vasutasgárda... Ismeretlen, bár jóképessége az ellenfél is, sok-sok sötét pont, nagy kérdőjel és éppen ezért minden lehetséges és éppen ezért érdekes a mérkőzés.

Az amatőrbajnokság során Nyírbarabos és Bálhori SE—Nyíve küzd a bajnoki pontokért. A többi bajnoki mérkőzés megtartása az I. osztályban lehetetlenné vált.

A II. osztályban Debrecenben DEAC pályára fél 10 óra: DEAC II.—Dohánygyári DSE, Berettyóújfaluban Bihar Turul—Move Hajduböszörményi TE, Balmazújvárosban BSC—DMTE II.

Az ifjúsági bajnokságban Egyetkeri pályára 1 óra: Kerekestelep—DVSC ifj. 3 órakor Vargakert—DMTE, Dohánygyár pályán 3 órakor Homokkert—Rákóczi FC.

Budapestben, illetve Ujpesten játszik vasárnap a Boeskaik, Hajdu nélkül áll ki a debreceni csapat, Szűcs, Vincze és Szeder nélkül az Ujpest. Az esélyes az Ujpest, igen nagy teljesítményt kellene nyújtani a Boeskaiknak, hogy pontot szerezzon Ujpesten... Hej — pedig valamikor nem volt ez olyan reménytelen... A többi nemzeti bajnoki mérkőzés: Ferencváros—Elektromos, Hungária—Budafok, Zugló—Phöbus, Szolnoki Máv—Szürketaxi, Szeged—Nemzeti.

Vasárnap lesz Pesten a főiskolai staféta-bajnokság, amelyen a DEAC is indítja stafétáját. Győzelmi reménye most nincs a tartalékok, legyengült!

DEAC-nak, de jó helyezéseket elérhet. A Boeskaik szombaton délelőtt utazott el Pestre. Elek csak ma, vasárnap utazhat a csapat után, míg Orosz, a kísérőmelt tartalék nem kapott eltávozást s így helyette Sarkadi ment tartaléknak fel. Így ha Horváth nem tudna játszani, esetleg Sarkadira is sor kerülhet. Hajdu hiányát is erősen érezni fogja a Boeskaik.

Elmarad vasárnap a DVSC II.—Karcagi MOVE mérkőzés és helyette a Stadionban az előmérkőzés, Kollégium ifjúsági válogatott, amely a református gimnázium és tanítóképződe játékosaiól áll, játszik a DVSC II. ellen. Jó mérkőzés lesz.

Elmarad Mátészalkán az MVTE—DEAC mérkőzés is, egyedül a nyírbarabói mérkőzés lesz megtartva.

Közgazdaság

TERMENYTÖZSDE.

A készrúpiacra búzaforgalom egyáltalán nem volt. Az árak maradtak. A rozs 5 fillérrel olcsóbbodott. A közrak-tári ötengeri árat 10 fillérrel leszállították. A többi terményárak változatlanok maradtak.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.45—20.60, 78 kg 20.65—20.80, 79 kg 20.85—21.00, 80 kilós 20.95—21.10. — Felsőtiszai 77 kg 20.40—20.55, 78 kg 20.60—20.75, 79 kg 20.80—20.95, 80 kg 20.90—21.05, rozs pestvidéki 15.45—15.55, rozs más 15.45—15.55 takarmányárpa elsőrendű 18.75—19.00, középmínőségű 18.60—18.75, sörárpa kiváló 21.00—21.75, prima 20.00—21.00, sörárpa 19.50—20.00, zab elsőrendű 19.00—19.20, középmínőségű 18.90—19.00, tengeri 17.40—17.55, korpá 13.25—13.50, 8-as liszt 15.80—16.00 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A ferencvárosi sertésvásárra az összes tegnapi felhajtás 346 darab volt. Eladás 345 darab történt. Angol-húsertés felhajtás 174. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés 340 kilón felül 114—116 fillér, középrendű 105—110 fillér, súly 98—102 fillér, angol tőkesertés 107 fillér.

Vh. 6432/1938. sz. ARVERÉSI HIRDETMÉNY. A debreceni kir. Járásbíróság 1938. Pk. II. 26574. számú végzése folytán

alperesek debreceni lakosok ellen 100 P — fillér tőke, ennek 1938. évi április hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai 31.57 P eddig és a még felmerülendő költségek, valamint az ezzel csatlakoztatott eddigi jogerős végrehajtási zálogjogot nyert.

Debreceni Pénzváltóbank R. T. 400+300+500 P, Nemzeti Hitelintézet Rt. 500 P, Furmann Géza 150, Takarékszállás Ker. Rt. 53 P, Josa és Józsa utóda 30 P 48 f., Csáky Beia 66 P 76 f. Kőriva István 41 P 76 f., Debrecen sz. kir. város Szénkereskedése 82 P 70 f., Udvarhelyi Péter Béla 75 P 18 f. Csengeri Géza 35 P, Rajner Miklós 164 P, Kiss János 100 P, Glück Ignác 32 P, Grünmann Sándor 30 P, özv. Bekés Gyuláné 108 P, Somogyi Zolt és László 21 P 60 f., Kant. Aladár 30 P, Szalay Pál 30 P, Debreceni Hajlított Bütorgyár Rt. 201 P, Gelbmann Hermann 37 P 02 f., Nemzeti Hitelintézet Rt. 737 P 02 f., özv. Ogonovszky Mihályné 108 P 91 f. a végrehajtók követelésének behajtása végett — eddig fizetett összeg betudásával — 1938. évi október hó 19. napjának délelőtt háromnegyed 11 órakor

a debreceni kir. járásbíróság 1938. év 4994. sz. végzése folytán 1938. Pk. II. 26574. sz. jónyvb. 1938 Pk. II. 22.401 sz. jónyvb. 162. tétel alatt le. illetve felülfoglalt 1901. pengőre becsült ingók u. m. bútorok, zongora, szőnyegek stb. nyilvános bírói árverésen a legelőbbi igényelők, esetleg becsaron alul is eladtnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §. értelmében.

Debrecen, 1938. szeptember hó 14. Sántó Armin kir. bír. végrehajtó.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint tűzrendészeti hatóság a padlások lomtalanítása tárgyában folyó évi szeptember hó 27-ikén 43983/1938. A. szám alatti hibocszátok hirdetményben elrendelt munkálatok teljesítésére kitézött határidőt folyó évi október hó 31. napjáig meghosszabbítja.

Felhívja a hatóság a város lakosságát, hogy a padlások lomtalanítását és azoknak tüzelőeszközökkel való ellátását a jelzett határidőig a már közzétett jogkövetkezmények terhe alatt végeztessék el. Debrecen, 1938 október 8.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

43.568/1938. VI. sz. HIRDETMÉNY.

Közlöm a város érdekelt lakosságával, hogy a gazdasági munkavállalók kötelező öregségi biztosításáról szóló 1938. XII. t. c. 12. §-a alapján azok a gazdasági munkavállalók, akik 65., a tűzharcosok 63. életévüket már betöltötték, vagy az 1939. évi január hó 1. napjáig betöltik, az 1939. évi január hó 1-től öregségi járadékra jogosultak. Az érdekelt járadék jogosultságára vonatkozó igényüket már most a városi elsőfokú közigazgatási hatóság Kossuth u. 20. fsz. 46. sz. hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bejelenthetik. Felhívom az érdekelt figyelmét arra is, hogy járadék igényüket az arra jogosultak mielőbb jelenték be, mert a fenthivatkozott törvényszakasz értelmében a jelentkezés előtti időre járadékot folyósítani nem lehet. Azok tehát, akik a jelentkezéssel késedelmeskednek, maguknak anyagi kárt okozhatnak. Az igény bejelentése a városi elsőfokú közigazgatási hatóságnál rendelkezésre álló jelentkezési lap adatainak a hatóság által való kitöltése útján történik. Járadékra jogosultak általában azok, akiknek keresete (jövedelme) az 1939. évi január hó 1. napját megelőző időben túlnyomórészt gazdasági munkavállalói viszonyból eredt. Az a körülményt, hogy a jelentkező 45. ha tűzharcos a 43. életévének betöltése után legalább 15 éven át évenként 15 hetet töltött el gazdasági munkavállalóként belföldön munkaviszonyban, az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet a városi járadék bizottság meghallgatása alapján fogja elbírálni. Kiváncos tehát, hogy a jelentkezők ézl, valamint a jelentkezés alkalmával közlendő feltevételek okmányokkal, vagy igazolványokkal igazolják. A jelentkezők személyi körülményeinek igazolására legalkalmasabbak az anyakönyvi kivonatok, katonai igazolványok, családnyom, vagy munkás igazolvány. Saját érdekében áll a jelentkezőnek, hogy jogosultsága pontos megállapítása és felesleges időtöltés és munkaszaporítás elkerülése céljából, igényének bejelentése már okmányival együtt jelentkezéskor. Polgármester.

41.380/1938. VI. HIRDETMÉNY. Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy miszerint a m. kir. miniszterium a kivételre szánt belföldi termésmű csemegeszőlő minőségének ellenőrzése és tanúsítása tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet tudomásulvétel és megfelelő eljárás céljából az érdekelttel kivonatolva az alábbiakba közlöm: A külföldre szállító és kivételre szánt belföldi termésmű csemegeszőlő minőségének ellenőrzését és tanúsítását a m. kir. Külkereskedelmi Hivataltól kérheti. Az ellenőrzést tanúsító zárószalaggal csak a »Szőlőkerék Királynője«, »Cegléd szépe«, »Matháis Jánosné muskotály«, »Hamburgi muskotály«, »Erzsébet királyi emléke«, »Afus Alic«, »Piros kecske-csecse«, »Kandiai muskotály«, »Szilvillai sasza«, »Fehér kecske-csecse«, »Ökörsemkék és Passzattus« csemegeszőlő fajtákat szabad ellátni. Zárószalaggal csak az előbbi szakaszban említett olyan csemegeszőlőt szabad ellátni, amely fajta azonos, egy fajtájú, feltétlenül beérte, nem nedves, gondosan szedett, teljesen egészséges, hibátlan, szárazkocsányrészeket nem tartalmaz, a fajta jellegnek megfelelően kifejtett bogorjű és fűrtű, bogorjűnek hamvasságát legnagyobb részét megtartotta, nem eldarabolt és nem vágott fűrtű és amelynek szállítása a »szedéstől számított 12—24 óra belül, hűtőházban történt tárolás esetében pedig a kirakás után közvetlenül kezdetét veszi. Zárószalaggal a fentebb közölt előírásnak megfelelő csemegeszőlőt is csak abban az esetben szabad ellátni, ha a kifogástalan állapotban lévő, használatban, szabványos, legfeljebb 110 dkg. súlyú 1/1 hollandi rendszerű fa- vagy gyökényládába, vagy hasonló anyagból készült, u. n. Béby ládáknak van az alább közlendő rendelkezéseknek megfelelően csomagolva. Lengyelországi rendeltetésű csemegeszőlő borsószalaggal abban az esetben is ellátható, ha a csomagoláshoz az előző bekezdésben említett csomagoló eszközök helyett legfeljebb 10 kg befogadóképességű, hámozott fűzfavesszőből készült használatlan kosarat alkalmaznak. A nagyfűrtű csemegeszőlő fajtákat a csomagoló eszközökben, a vesszőkosarak kivételével — egysoros rétegben, a többi fajtákat kétsoros rétegben kell lehetőség szerint csomagolni. A csomagolásra használt ládák, illetve kosarak, alját és belső oldalait használatlan, tiszta csomagoló papírral kell kibélelni és a csomagolópapírral a szőlőtűkről Béby ládáknak 5 cm. más ládáknál és kosaraknál 10 cm. szélességben kell takarni, olyképen, hogy a szőlőtűkör közepe fedetlenül maradjon. A szőlőtűkör esetleg celofán áttetsző papírral fedhető, úgy azonban, hogy ez utóbbi a szőlőtűkör szabad megtekintését biztosítsa. Polgármester.

Siposs Imre debreceni lelkész érdekes visszaemlékezései a ruténekre, az elszakadás idején lejátszódó eseményekre

Dramai jelenet a Ronyva patak partján. — Volosin szerepe a ruszin mozgalomban

Most, amikor mindenki figyelme a Felvidék felé fordul, most, amikor annyi szó esik a ruténekéről, érdemes foglalkozni azzal az idővel, amikor elszakították a ruszinföldet és oláh, majd cseh katonaság lépte át azokat az utakat, melyek ezer éven át a magyar földhöz csatolták. Siposs Imre debreceni református lelkész, aki hosszú időt töltött el a ruszinföld szomszédságában, érdekes visszaemlékezéseit a kérésünkre a következőkben mondotta el:

— A magyar területen fekvő Magosligetről 1919-ben mentem át Csepe községbe lelkésznek. Magosliget alatt folyik a Batár folyó, melynek a cseh oldali részén szinmagyar református falvak sorakoznak, Tiszabökény, Forgolány, Tiszapéterfalva stb.

— Az oláhok 1919-ben bevonultak Csepére és megszállva tartották 1920 július 18-ig. A cseheknek az oláhok adták át a falut és a románok visszavonultak egészen Szatmárig. A kivonulás után való napon magyar csendőrök jelentek meg a faluban.

A csehek nem tudták birtokba venni a románok által kiürített területet, mert a Tiszán a falvak népe nem engedte át a cseheket.

Egy napig tartott csak az örömmert a következő napon ismét visszatértek a románok, hogy segítségére legyenek a cseheknek.

— Hogy viselkedtek a csehek a magyar bevonulás hírére?

— A magyar csendőrség megjelenése a faluban és az a tény, hogy a cseh katonaságot a falu népe tartóztatta fel, annyira megzavarta a cseheket, hogy még Nagyszőlősről is csomagolni kezdtek már.

A románok, mikor meghírosították arról, hogy nincs

magyar sorkatonaság a környéken, csak akkor tértek vissza a kiürített területre.

Katonavonatokon jöttek és autókön Feketeadó felé. A községeket bekerítették. A csepaiak az országúton felakarták tartóztatni a románokat, de két csepai embert agyonlőttek. Magam is csak úgy tudtam menekülni, hogy egy sűrű tengeribe mentem és ott egy árokba lapultam. Másnap reggel fél 7 órakor elfogtak a románok és 14-ed magammal elvittek Szatmárra, majd onnan Nagyváradra. December 14-én tértünk vissza Csepére, ahol már a csehek voltak az urak. Az egyházmegye papsága már akkor letette a fogadalmat a cseh hatóság kezébe.

— Hogyan viselkedtek a csehek?

— Látszólag udvariasak voltak, de azért mindent elkövettek, hogy a népet sarcolják. A falusi nép, ha dísnót ölt, adót fizetett a leölt dísnója után és előbb be fizette az adót csak aztán ölhette le a saját használatára szánt dísnót. Minden csekélyességért, ha kibújt a liba legelni a kerítésen — már súlyos pénzbüntetést szedtek. A templomjában besúgók álltak, figyelték a híveket és lelkészt. Nekem az énekes könyvemmel vitték el társammal együtt elvittek előbb a lelkési hivatalból a csendőrök?

— En sok derék ruthént ismerem.

Együtt éreztek a magyarokkal. Csendes, vallásos nép és büszkén mondogatták, hogy ők a »Rákóczi népe.«

A csehek azonban néhány vezetőt irányítottak, azok hangoskodtak. A népet is igyekeztek megzavarni, csempésztek soraikba a kommunizmust és a pravoszlávizmust.

A magyarbarát ruténvezér rejtélyes halála

Abban az időben a békeszerződés értelmében sokat beszéltek az autonóm Ruszinszkóról. Személyesen ismerem Kurtyán János tanítót, aki a rutének vezére volt és az önálló Ruszinszko megvalósításáért harcolt, természetesen a magyarokkal való kapcsolattal.

Ez a magyarbarát ruténvezér rejtélyes körülmények között hirtelen meghalt. Nyíltan beszéltek arról, hogy megmérgezték.

— A magyar párt is dolgozott már abban az időben. Egri Ferenc, Korláth Endre, Köszöri Károly, akik lelkesen dolgoztak a rutének között is, hogy a cseh kábitásokkal szemben megtartsák őket a magyarokkal való barátságban.

A rutének maguk panaszolták, hogy cseh légionistákat telepítettek a földjeikre.

Röhögő cseh csendőr a Ronyva vizénél

— Levittek a Ronyva partjára Sátoraljaújhelynél, ahol most átmentek honvédeink. A patakban, melyet hajózhatóvá duzzasztotta a cseh hazudozás, derékig érő víz volt. A parton a cseh csendőrök megálltak és kiadták a parancsot:

— Takarodjatok át kedves magyarjaitokhoz!

— Gázlót kerestünk a vizen és már-már indultunk neki a víznek, mikor arra jött két, csempészésről

ismert ember, azok vettek hátukra bennünket és úgy kerültünk át a csempészek hátán a magyar határra. A Ronyva tulsó partján pedig röhögtek a cseh csendőrök, úgy nézték átkelésünket a patakban.

Elmondotta a ruténekre jellemző esetet, hogy mikor a csehek megriadtak a magyar csendőrök megjelenésétől és csomagolni kezdtek, a rutének kiabáltak a csehek-

nek: **Itt vannak a magyarok! Lesz már kenyér, jönnek a magyarok!**

— A másik eset is bizonyítja a rutének a magyarokkal való szimpátiáját. A király puccs idején a csehek mozgósítottak gyorsan. A rutének a magyarokkal együtt

Debreceni volt orosz hadifogoly akiről egy szindarab alakját mintázták meg

A nagy világgés s ennek kísérő momentumai, a hadifogság léleknyűvő esztendei lassan, mint egy rossz emlék tűnedeznek el az emberek gondolataiból, azonban irodalomban, színpadon, mint folyton visszatérő motívum, egyre visszakísért a hadifogság.

Kerekes Ferenc feleségével

Különösen az orosz hadifogság az, amelynek egész irodalma van nálunk. Nem csoda ez, hiszen még ma is sok ezerre tehető azoknak a magyaroknak a száma, akik Szibériában, vagy mandzsu földön élnek s lassan szívárognak, évtizedek után haza a magyar földre.

A magyar irodalomban Markovits Rodion Szibériai garnizon-jától Zilahy Lajos „Két fogoly”-áig a komoly irodalom is számtalan változatban feldolgozta az Oroszországban selymő magyar hadifogoly alakját, de könnyebb fajsúlyú munkáinkban is számtalan alakban felbukkant ez. Így legutóbb a Csokonai színházban páratlan sikerrel futó „Legyen úgy, mint régen volt” c. operett is a mandzsu földön, kínai határszélen játszódik le és alakjai két évtized után is ottrekedt életű orosz hadifoglyok.

Az érdekes jelenség éppen ezeknek a fogolyalakoknak színrekerülése következtében bukkant fel.

Az egyik hadifogolyról is szó van a darabban, akit Kerekesnek hívnak. És ugyanakkor, mikor ez a Kerekes a színen felvetődik, él Debrecenben is egy Kerekes Ferenc nevű kovács, a bükkzséki olajfűrások kovácsüzemének vezetője, akit Faller Gusztáv tanácsos, mint kiváló szakembert Debrecenből vitt magával a fűrásokhoz. Ez a Kerekes Ferenc is hosszú hét esztendőt töltött orosz fogságban Szibériától egész belső Oroszországig s végigélte a hadifogoly sors minden

keresték a vezetőiket és tanácsot kértek, hogy engedelmeskedjenek-e a mozgósítási parancsnak. Nem akartak a magyarok ellen indulni.

Elmondotta még azt is Siposs Imre, hogy a sátoraljaújhelyi kisállomás megszállása a magyarok által azt jelenti, hogy a rutének elszakadtak hadászatiilag teljesen a szlovákoktól és csak az országot áll még rendelkezésükre, közvetlenül a jelenlegi magyar határ mentén.

— En bízom abban — fejezte be az interjút Sipos Imre — hogy nem esalatozunk a ruténekben, azok velünk vannak, hiszen ma is büszkék Rákóczi fejedelemre és az ő népének tartják magukat. (bencze)

változatát. Így találkozik össze néha, ilyen érdekesen az ember színpadi másával. Kerekes Ferenc végigmozgolta a hosszú éveket a hadifogságban, ahova vitézül átharcolt háborus évek után került. Tekintete megrekedt a párs ablaküvegen, mely mögött nincsen más, csak a hőmezők végtelen fehérsége s teltek a napok és a csupatűz magyar lélekből lassan szürke, öncselező szibériai lélek lett, aki már lemondott minden reményről a hazajutásra.

Aztán négy esztendő után eljött a fordulat. A foglyok megindultak haza. A tobozski állomáson emberek várákoltak a vonatra, hideglelős vággyal gondolva arra, hogy nemsokára ott hon lesznek ismét. Láthatják az anyjukat, testvérüket, feleségüket, a fehér hőmezők után a ringó kalásztlenkert lengető magyar mezőket...

Ezek között a szorongva várakozó emberek között volt Kerekes Ferenc is.

Tul sokan voltak a várakozók, akik egyszerre haza akartak jutni. Az orosz hatóságok tudták, hogy kitér a botrány a lemaradó emberek között. Ezért cselhez folyamodtak. Egy másik kocsisort állítottak a vágányra és azt mondták, hogy azzal is hadifoglyokat szállítanak haza. Aki akar üljön be.

Sokszáz ember ült be...

Közöttük volt Kerekes Ferenc is.

Aztán megindult velük a vonat be, Szibéria belseje felé. Mire a szegény magyar hadifoglyok feleszméltek, már mélyen bent jártak az örök hó birodalmában...

Kerekes Ferenc itt újabb három évet lezuhzott...

Aztán ütött végre a szabadulás órája. Hazakeresztelt és ismét elfoglalta a helyét a mindennapi életben. Folytatta ott, ahol abbahagyta. Az, aki a harcúterén fegyelmezett, kötelességtudó katona volt, az itthoni életben kiltűnő iparos, általános elismerésnek örvendő szakember lett.

Leszállt a bányák mélyébe s ott segített kifejteni a magyar föld kincsait azzal, hogy műhelyében készülték a magyar bányászok szerszámai. Majd az olajfűrásokhoz került. Először a dunántúli fűrásoknál dolgozott, majd végig részt vett a Tiszántúlon, folyó földfeltárásokban, így a hajdúszoboszlói és debreceni hóforrás vizét feltáró munkálatoknál is.

Mikor ezek a munkák befejeződtek, a Bükkben folyó olajfűrásokhoz került. Előbb Bükkzséken vezette a fűrások kovácsüzemét, majd Mezőkövesdre ment.

És most összetalálkozhat a színpadon egykori magával, az orosz hadifogollyal, aki sok keserves esztendő után hazajött és itthon is megbecsülést szerzett képességeivel.

Kerekes Ferencen nem látszik meg a felette elszállt történelmi idők viszontagsága. Örökké vidám, derűs magyar iparos. Csak néha komorodik el, ha azokra az időkre gondol, amikor erőltetn lesz majd a kar, amikor kihull a kézről a kalapács...

— A nyugdíjazásunk ügyét szeretném, ha még addig rendbe jönne, míg el következik ez az idő — mondja becsületes magyar arcán egy kis szomorúsággal. — Szeretném, ha, amint valamikor ígérték nekünk, a bányászokkal egyforma elbánásban részesül-nénk e tekintetben... Már kérelmet is küldtem ennek rendezésére Bor-

nemisza Géza iparügyi miniszter úrnak. Minden bizalmam abban van, hogy így jóra jön a dolog.

Kerekes Ferenc harteret, Szibériát megjárt élete egy nyugalmas öregség híte után sóvárog, hogy ne kellessen kenyérgondokkal küzdeni akkor, amikor már kiesik a kézről a kalapács. Nincsen kétség aziránt, hogy kérésre teljesül is... Aki békében és háborúban, Szibériában és a föld gyomrában közel felszáradon keresztül mindig megálta helyét... valóban megérdemel egy nyugalmas öregséget.

(parvus.)

A cseh megszállás alatt sínylő Felvidék két évtizede- nek véres és szomorú regénye

A Felvidék magyar népe két évtizedes sínylődés, egy véres szomorú korszak után útban van a visszacsatolás felé. Nagy és drámai az az út, melyen a megpróbáltatások hosszú során keresztül a felsőmagyarországi magyarság eljutott oda, hogy magyar zászlókat kérhet és bizakodva a felszabadulás reményével élénkelheti a magyar Himnuszt... Ennek a két évtizedes időnek szörnyű szenvedései tükröződnek vissza egy Magyarországra menekült s debreceni rokon-ságánál néhány napra megszállott be-regszászi kereskedőnek, Sinkai Miklósnak elbeszéléséből.

Az utolsó megpróbáltatások...

— Nehezek és szinte azt mondhatnánk, kibíratatlanok ezek az utolsó hetek — mondotta Sinkai Miklós —, de ezeket legalább megenyhíti az a tudat, hogy már nem sokáig tarthatnak. Egy kétségtelen: a felvidéki magyarságot a cseh kommunista csapatok minden vagyonukból ki fogják fosztani a visszavonulásuk során. Aki ellenkező mer, azokat agyonlövők ezek a terroristák, akiknek útját kifosztott házak, kiirtott családok jelzik. De valami csodálatraméltó az a nyugalom, ahogy ezt a fosztogatást, utolsó javainak elvételeit is elviseli a Felvidék magyarsága. Itt most nem számít a magántulajdon és minden más felett urrá lett az az érzés, hogy nem sokára ismét visszakapcsolódunk Magyarországhoz és ez a kárpótlás mindenért.

Miben nyilvánult meg a csehek magyarüldözése?

— Hazugság minden olyan híresztelés, hogy a cseh államban a kisebbségek nem voltak üldözésnek kitéve. Én állítom, hogy ez az üldözés kezdetét vette már akkor, amikor az első cseh csapatok betették lábukat a Felvidékre és 20 esztendőn keresztül nem szünet meg soha. Az eszközei változhattak ennek a sanyargató terrornak, kizsákmányoló és lélektró poltikának, de a célja mindvégig egy és ugyanaz maradt: az, amit Benes, a történelem által súlyosan megbuktatott egykori tanár évekkel ezelőtt kijelentette: "Keresztül vezetem a magyarságot az összes poklokra." Ennek a fanatikus, csehszövevényekből, raffinált kínzásokból felépített módszerű, de voltaképpen igen kiskaliberű embernek, szürke hazárdörnek ebben a mondatban sűrűsíthető össze az egész programja, mellyel a magyar kisebbség ügyét 20 éven át kezelte. Bukása egy nagy ótvágyú, de annál kisebb-képességű fantasztának csúfos zuhanása s ennek a történelmi igazságszolgáltatás gyönyörű elégtelként be kellett következnie az első pillanatban, amikor Európában a úsztanlítás kezdett urrá lenni.

A magyarság minden poklokon átvezetése, mint államprogram

— Ahoz, hogy ennek a két évtizednek magyar szenvedéseit jól megért-hessük, ismerni kell ezt a háttért, melyben államprogrammá válhatott Benesnek az a mondata, hogy a magyarságot át kell vezetni minden poklokra. Nos, az megállapítható, hogy Dante Inferno-jában nem festett annyi poklot, amennyit a kegyetlen cseh uralom a Felvidék magyarsága számára megtudott rendezni.

Csehszlovákiában egy állítólagos demokráciáról beszéltek húsz éven keresztül. Ez a demokrácia azonban éppen olyan torz hazugság volt, mint minden körülmény, mely ezt a papirmassé-államot létrehozta és két évtizeden át fenntartotta. Mert csak a világháborút követő bódulattal magyarázható, hogy ezt az államra dagasztott fikciót húsz éven keresztül meg lehetett tartani régi formájában és a világ közönyösen süket maradt azokkal a halálsíkkoltásokkal szemben, melyeket a magyarság hallatott.

A cseh kínzókamra

— A ma már múlttá vált Csehszlovákia egy kínzókamra volt kisebbségei számára, melyben raffinált trükkkel, a szadizmus kifogyhatatlan fantáziájával készítették, a helyes kifejezéssel mesterségesen, laboratórium-szerűen gyártották a szenvedést azok számára, akiket a szerencsétlen sors kisebbségnek rendelt a cseh államban.

Korszakokra lehet bontani a magyar szenvedésnek 20 esztendő történetét. Az első idők a cseh légiók véres erőszakoskodásai voltak. Legyilkolt magyarok, kipusztított családok jeleztek ezt a véresre festett történelmi kort. De téved az, aki azt hiszi, hogy ez volt a legszörnyűbb fejezet a magyarság szenvedéseinek történetében. Az utána következő hideg terror, a demokrácia máza alatt megjelent rendelkezések, melyeknek minden szakasza a kisebbségek ellen irányult... a magyar lélek megsemmisítésére törekvő erőszakos mérényletek sora, magyar iskolák bezárása, a nyelvhasználatról üzött gonosz és alattomos játékok, a gyanuba vett és elítélt magyarok száza: ezek mind idetartoznak a cseh demokrácia igazi arcához s egyben a magyar szenvedések igaz történetéhez.

— Ezek a szenvedések mérhetetlenek voltak és még ma sem szüntenek meg teljesen... — mondotta Sinkai Miklós. Ha annak a véres regénynek, mely a cseh uralom alatt sínylő magyar kisebbség szenvedését megörökíti, minden lapja fel fog tárulni, a civilizált világ belepirul abba, hogy a huszadik században ilyen inkvizíció megtörténhetett egy nemzet ártatlan százezreivel... Ezekről a részletekről azonban legközelebb.

(Kiss)

Rejtélyes áramlopás az Andrassy ut 55 szám alatt

A bíróság nem tudta eldönteni, hogy ki lopott áramot és Szász László fogtechnikus vádlottat felmentette az áramlopás vádjától

Rendkívül érdekes áramlopási ügyben kellett a debreceni járásbíróság dr. Gyöngyössi József járásbírónak döntenie.

A per vádlottja Szász László ismert fogtechnikus. A vádirat szerint Andrassy út 55. számú házában az óra megkerülésével áramot használt, miáltal érzékenyen megkárosította a debreceni Világítási Vállalatot.

Szász László, aki egyébként most egyetemi tanulmányokat is folytat, harsány hangon kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, a vádirat szerinti áramlopást nem követte el.

Ezután bőbeszédűen előadta, hogy fogalma sincsen az egész dologról. Kijelentette, hogy az Andrassy út 55. szám alatt édesanyja lakott, ő oda csak ritkán ment haza. Annyit beismert, hogy a ház ebédlőjében észrevette, hogy nem ég a villany. Ekkor ő elhivatott egy villanyszerelő-mestert, aki megjavította, de a javítás után se volt rendben a világítás. Hogy ez igaz, arra tanum sógorom, Ökrös Béla egyetemi tisztviselő is. Éppen gyümölcsért volt nálam, amikor a villanyt javították. Ő adott gipszet a javításhoz.

Gyöngyössi bíró: Kérem, Ön mindig sógorára hivatkozik, valami más tanut hozzon ide. Hozza ide a villanyszerelőt.

Szász: A villanyszerelőt nem tudom idehozni, mert nem tudom a lakcímét, nyomoztam is utána, de nem tudtam kipuhatolni, hogy hova költözött Debrecenből.

Ezután Szász megtörölte izzadó homlokát és leült a vádlottak padjára.

A bíróság ezután tanukihallgatásokat kezdte meg. Elsőnek Jakab András világi ügyvéti vállalat műszaki tisztviselőt hallgatta ki, aki elmondotta tanuvallomásában, hogy egyik szerelőtől értesült, hogy az Andrassy út 55. számú ház világítási számlája igen alacsony. Gyanú merült fel, hogy szabályszerűen kapcsolással visszaadás történhetett. Ő a bejelentés után azonnal kiment a helyszínre, ahol megállapította, hogy az ebédlő csillárja az óra

— Rejtélyfejtők figyelmébe!

E héten a következők kaptak 1—1 könyvet: Szénássy Rózsa, Csillag u. 104.; Kovács Júlia, Telesi u. 27.; Géczy Éva K. Tóth u. 14.; Nagy Árpád, Poroszlay út 14.; Barna Tibor, Veres u. 14. és Mikolay István, István ut 62.

HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság közhírré teszi, hogy a VII-ik állategészségügyi kerületben veszett eb garázdálkodott és ennek folytán a veszettség állati betegség szörványos jellegű fellépése állapított meg. Ezen fertőző állati betegség elterjedésének megakadályozása céljából a VII-ik állategészségügyi kerület (erdőség) egész területére f. évi október hó 10-től 1939 január 8-ig terjedő 90 napi időtartamra ebzárlat rendeltetett el. A VII-ik állategészségügyi kerület határai: a m. kir. Államvasutak Debrecen—vámospécsi vonala, a Vámospécs, Nagyléta, Vértes, Monostorpályi, Hosszupályi, Hajdubagos, Mikepécs község határa és a bellegelői földek által határolt terület. Az ebzárlat alá helyezett területen minden eb megkötve, a macskák elzárva, vagy elkerített zárt helyen oly módon tartandók, hogy más kutyával, vagy macskával ne érintkezhessenek, emberben, vagy állatban kárt ne tehessenek. A zárlat alá helyezett területről kutyát, macskát csak a városi állatorvos kedvező vizsgálata után, a városi elsőfokú közigazgatási hatóság engedélye alapján lehet kivinni. A szabadon járó kutyák és macskák utlatdonosai ellen a kihágási eljárást a hatóság folyamatosan fogja tenni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

megkerülésével kapta az áramot. Azt is megállapította, hogy az udvaron egy vízhúzó villanyóra is van, amelyen egy kis furt lyuk volt és ide volt egy vezeték bekapcsolva. Szász László a kérdéses időben nem volt otthon és érte ízent. Amikor hazatért, azonnal kért tőle egy létrát, amit nem kapott meg, hanem Szász László az udvar felreosó helyére távozott és onnan nem jött elő.

Dr. Aczél Jenő Szász László védoje: Ön, mint szakértő megtudja állapítani, hogy a furt lyuk az órában milyen régi lehet.

Jakab: A lyuk nagyon régi lehet, ezt meglehet állapítani a lyuk rozsdásodásáról.

Allítja azt, hogy Szász László fúrta a lyukat.

Azt nem tudom, hogy ki fúrta a lyukat, de mindenesetre gyanus a dolog.

Ezután a bíróság Szász László sógorát, Oláh Béla egyetemi díj-nokot hallgatta ki, aki elmondta, hogy amikor elment Szászékhoz, akkor ott volt egy villanyszerelő. Ő adott neki gipszet, mert leomlott a fal. Arra emlékszik, hogy rossz volt a villany és többször emiatt petróleummal világítottak a házában. Szász édesanyja, hogy ne legyen egyedül kiadta a lakást egyetemistáknak, lehet, hogy ők manipuláltak a villanyal.

A bíróság a tanukihallgatások után meghozta ítéletét, amely szerint Szász Lászlót felmentette a vád és következményei alól. Az érdekes indokolás szerint tényként nem lehetett megállapítani 100 százalékosan a vádlott bűnösségét. Az tény, hogy Szász László nem lakott a házában, csak ritkán járt haza, ellenben megállapította a bíróság, hogy alhérlő egyetemi hallgatók használták a villanyt, akiknek érdekében állhatott, hogy valami szabálytalanságot csináljanak a kapcsolásban. Gyanus körülmények merültek fel a tárgyalás folyamán is, de bizonyíték nem volt elegendő marasztaló ítélet hozatalához.

Szász László vádlott boldogan fogadta az ítéletet, ellenben a világi ügyvéti vállalat ügyvése a felmentő ítélet ellen fellebbezést jelentett be a törvényszékhez.

HIRDETMÉNY. A M. kir. Belügy-miniszter úr 6189/1938. B. M., valamint a 167.800/1938. B. M. sz. rendelete alapján közhírré teszi, hogy a 44.004/1938. eln. sz. határozattal megengedtem, hogy a Magyar Vöröskereszt Egyesület debreceni választmányának megvalósításával, főként elsődleges feladatainak teljesítésével felmerülő kiadások részbeni fedezésére Debrecen sz. kir. város területén 1938. évi november hó 15-ig bezárólag, folytatódagos lapszámmal ellátott 50 db. gyűjtőkönyvvel pénzbeli és természetbeni adományokat gyűjt-hessen. Debrecen, 1938. október hó 13. Polgármester.

KÉPES VASÁRNAPJA

A londoni rádió egyik igazgatója, aki 1901-ből való 37 éves autójával járja naponta a studiót.

A londoni légvédelmi gyakorlatok alkalmával kipróbálták a „légvédelmi kiritést”, amely hatalmas lufballonok által kifeszített dróthálóból áll.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a megbukott ember

legtöbb esetben szánalmat kell embertársaimban és igyekeznek vigasztalni a lehetőség szerint mindenki. Természetesen a tisztességes emberről van szó, aki a sors játékán bukott el, akit a megpróbáltatás idő vitt lejtőre, aki saját hibáján kívül került szomorú végzeté sülyesztőjébe. A család bukásáról azonban vagy nem beszélnek, vagy ha szólnak, nyomatékkal emlegetik. Hát ilyen család bukása van Benes úrnak, aki húsz esztendőn keresztül saját maga ásta nagy világolás és hamis fények mellett sírját, melybe most egyetlen szellőseke annak rendje, módja szerint behengerítette. Ellúnt a nagy sülyesztőben. En nincs ember, aki sajnálkozna felette. Sőt, mondjuk meg őszintén, csak káröröm az, amit utolsó közszereplése kiváltott. Mi jól emlékszünk azokra az időkre, amikor ez az «úri ember» a genfi nagy parádekon Titulescu nevű színdíj levitézlett «úri emberrel» úgy feszengelt a hírhedt palotában, mintha ott született volna és azok a falak látták volna ringani jobb sorsra érdemes bölcsőjét. Arcának öntelt mosolya állandó figurája volt a világlapoknak. Köhintett egyet és a jól fizetett, felvidéki magyarok véréből sajtolt pénzen eltartott nemzetközi újságok oldalakon keresztül zengedeztek; úgy, mint Benes Eduárd nem köhinthet senki. Azt hitte embertelen jámborságában és korlátolt elbizakodottságában, hogy érte van a világ. Erte és miatta. És most eltűnik a nagy színpadról. Nem lesz többé hazug fény, hazug taps, hazug dicséret. Marad, mi volt húsz esztendővel ezelőtt, eszelős pojáca, akire egyszer húsz esztendővel ezelőtt néhány tréfás, mókás kedvű nyugati nagy úr királyi condrát akasztott és ő, balhiedelmi szerencsétlen flótás komolyan vette a talmi ruhákat...

Jó éjszakát Eduárd, nyugalmad legyen sírban nyugodni vágtalhatsz a sorsod kietlen éjszakájá-

ban meggyárgyult vesszőparipádon minél gyorsabb vágásban a névtelen enyészetbe...

arról, hogy

a nótának

nincs határa, mert száll az szájról szájra, országról országra, hiába raknak páncélerődöt eléje. Kár a fáradságért, mert a legutóbbi napok pörpörítő idejében azon a Felvidéken, ahol egy pár hónappal ezelőtt még az ártatlan levencigarettáért is börtönbüntetés járt, a legfrissebb katonanemzedék ajkán felzengett a Horthy katonája vagyok én ismert baka nóta. Honnan került, hogyan került a »megszállott« Felvidékre a nóta, tudja a jó Mindenható, de odakerült, odaszállott láthatatlan szárnyakon és a cseh mündérok alatt megdobogtatta a magyar szíveket. Esze Tamás vitéz kurucainak unokái zengedezték a nótát és a cseh énekszóban kimondott név előtt, melyért annak idején börtön és rabságos szenvedés várt...

Bizony, így mulik el a világnak hitvány dicsősége, melyet Isten és emberi gondolat nélkül esz-kábáltak össze néhány éveknek előtte... És jött helyére a zengő magyar

nóta, melyből egy nemzet lelke szállott a rabságból visszatérő kékítő hegyek magasságába ifjú szíveknek szájon esókölt nóta rózsáját hintvén szerte a helyre, melyen kívül nincsen számunkra hely!...

arról, hogy

a szobor

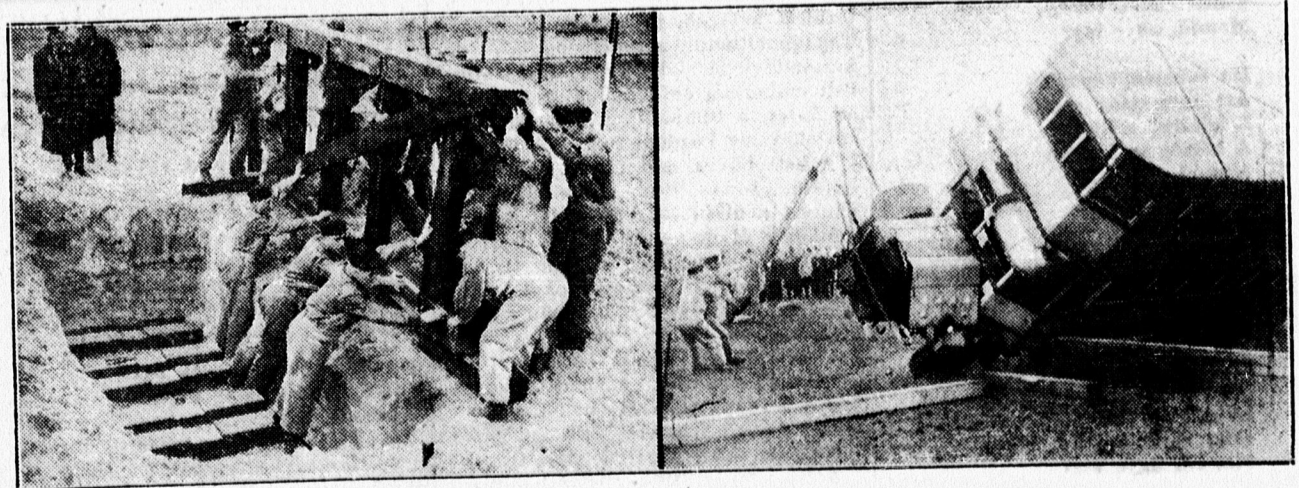
első sorban annak jár, akit a tisztelet és kegyelet ezzel a kitüntetéssel megtisztelhet. Történelmi nagyok, emberek jöttevi, népek hősei kapnak szobrot minden kultúrában élő nemzetnél. A szobor kemény bizonyossága az eredményes, eredményekben gazdag életnek. És minden olyan szobor, melyet nem erény emelt az érénynek, mulandó és elenyészik az idő vasfoga alatt. Erre gondolunk, amikor halljuk, hogy a Felvidéken felállított Massarik-szobrot, — ma még rémlik, hogy ki volt ez a »kegyes« professzor közel húsz éven át a magyar Felvidéken, de gondolom, holnap már semmi se emlékeztet rá, — igen a Massarik-szobrot a jó rutének annak rendje és módja szerint eltávolították idegen, ismeretlen helyre. Nem úgy, mint annak idején a kassai honvéd-szobrot a cseh martalócok. Nem úgy, mint a pozsonyi Fadrusz-remeket a zseb-

rások hada. Csak egyszerűen és csendben eltávolították, mint valami elkopott, dicatja mult valamit, melyre már a kutyának sincs szüksége. Ellúnt egy szobor és vele repült egy pár esztendőnek gyálatá és szenvedése. Rossz álom volt mindkettő. Nem tér vissza többé egyik se. Intő példázat a jövőendőre; csak annak szobrot, aki érényével az érény talpázatának márványul keményebb alapjára rakta élete minden tettét. Massarik erről elfeledkezett. Nem baj, az idő is elfelejteti velünk közel két évtizedes ballépését...

arról, hogy

magyarul

magyaroknak magyar gyermekek érdekében írtam ezen a helyen. Mint mindig, úgy akkor is a más gondját, baját igyekeztem szövéteni, amikor is ismétellen felhívtam a figyelmet a naponta adódó esetek szomorú sorsára, hogy a többgyermekes családok nem, vagy hihetetlen nehezen kapnak lakást. És azt találtam írni, hogy a gyermekek mindennél több, mindennél szentebb egy országban. Távolról se általánosítottam, mikor olyan házigazdákról írtam, akik egyszerűen nem bírják elviselni a gyermekes családokat. Távolról se

Németországban a technikai eszközök értékét mutatja be a fenti két kép. Az egyikben egy 8 tonnás híd készítése emberi erővel, amint látható 14 ember segítségével történik a munka, míg a másik képen egy hatalmas felborult autóbust technikai eszközök segítségével két ember állít talpra.

mondtam, hogy minden házigazda ilyen, mert a tisztelőm és becsületes érzésem mindig tiltakozott az igazságtalanság ellen. Erre kaptam egy lapnak nem nevezhető, de nagyon is saját érdekeket szolgáló zápirattól olyan »lekkét« és támadást, melynek hangját és félremagyarázó cikkecskését a jóízű háztulajdonosok és lakók elbírálására bízom. Csúpn az a megjegyzésem, hogy a sajtóreform, a tisztos újságírás független kritikai joga senkitől kitanítást el nem fogad, hogy mikor, mivel foglalkozunk közérdekből, ha az a foglalkozás egyes háztulajdonosok magánérdekeit kellemetlenül is érinti. Mert most és mindig hirdettük és valljuk, hogy a nemzet mindenek fölött, a gyermek a legszentebb nemzeti vagyon és ennek a vagyonnak közvetlen, vagy közvetett támadása az ország egyetemes érdeke ellen irányul. Aki pedig védi azt az álláspontot bármely okból, hogy elfordulhat még ma is, — lásd a Debreczen október 9-iki számának 13. oldalán írt cikket, — ilyen háborzongatón embertelen eljárás, az nem szolgálja se a megbékélés, se a ma mindennél fontosabb szent nemzeti eszméket...

arról, hogy

a makk

kincs lehet, ha jól felfogott szándékkal gyűjtik, mint tették azt a nagycseréi elemi iskola sok szép véghezvitt kis növendékei. A cseréi kis fiúk, kis leányok szorgalmasan gyűjtögettek a közeli erdők makkját, hogy az így szerzett pénzből majd annak idején kirándulásra mehessenek. Össze is gyűlt tanyai viszonylatban igen tekintélyes összeg, több mint negyven pengő. Mennyi álom és mennyi szépség varázsa rejlett ebben a negyven pengőben. Mi mindent vártak ezek a szürke kis tanyai magyar ember-verebecskék ettől a nagy összegtől. És mikor híre ment, hogy a magyar Felvidék magyar falvai zászlót kértek, akkor a szegény és gondtal küzködő apró magyarok a legeslegelső voltak abban, hogy a makkzséssel kuporgatott 45.12 pengőt felajánlották Lossonczy főispánnak, hogy azt juttassa el illetékes helyre. Hölgyeim, Uraim, le a kalappal. Nem az összegért, de a cseréi legszegényebb tanyai kis magyarok emberfeletti nagy és csodálatosan szép nemzeti öntudattól sugárzó cselekedete előtt.

Jegyzl: sz. r. i.

Ugye fáj?

Vizsgálod utadat,
Múltba visszanezve
S szived rejtekéből
Kínzó emlékek fakad;
Mondd, ugye fáj?

Ha eszményképedről
Azt mondják: esalfa kép,
S feltáru előtled
A kétség szakadék;
Mondd, ugye fáj?

Ha szerelmed képe,
Mint lelkedbe rajzolt
Néha el is nyomja
A feltörő jajszt;
Mondd, ugye fáj?

Hogya mással látod,
Két szivedbe zártál,
És csak család játék
Mint szent tettek lát?
Mondd, ugye fáj?

CSER KATALIN ÉVA.

A magyar dal keletkezése

Gyönyörű nyári délután volt. A tikasztó hőség elől mindenki igyekezett olyan helyre menni, hol a terebélyes fák nyújtottak árnyékot, s adtak a léleknek nyugalmat, enyhülést.

A Nagyerdő felé, az egyik nyaralónak hűvös verandája adott árnyékot. A szőlővel befutott helyiség kedves volt azoknak, kik ott beszélgettek. E kellemes és árnyékos helyen fenséges volt a esőnd, pihenni tudtak a lelkek. A napsugár a szőlő levelek között kergetőzött, néha-néha megpihent, s kíváncsian pillantott az asztalon heverő írásokba, csak akkor tűnt el újra, mikor hallotta, hogy róla is írtak, mert szereti, ha róla nem felejtkeznek el. E kedves és méltóságos esőnddel újabb érzések szakították félbe. S csak pár pillanat volt szükséges ahhoz, hogy a régiek társalgásába bekapcsolódjanak az újonnan érkezők.

Kellemes, kedves megjelenésű fiatal ember foglalt helyet körülükben. A társaságot nem az érdekelte, hogy csinos fiatalember, hanem egészen más.

„Szabad lesz nekem is hallgatni a verset? szót, s kedves finomságával szedte magába a rémeket. Mire a szerző a vers utolsó sorához ért, a fiatal zeneszerzőnek az agyában már megszületett a dallam. Hát ilyen gyorsan megy? Ilyen kevés kell hozzá... túlnőtem. Így születik a magyar dal, így keletkezik a dallam, a magyar muzsika?

Igen, mert Rózsa Béla zeneszerzőnek különös tehetséget adott az Isten.

En... Enyém...

Irta: Körner Gézané.

Ez a két bűvös szó kormányozza a világot. Lehet ellene tiltakozni, ellehet burkolni az álszemérem áttetsző fátyolába, ámde nincs reá mód azt megváltoztatni.

Az összes kultúr intézmények, technika, mechanika ennek a két szónak a szolgálatában állnak. Ez a két szó rombol és terem. Ezen alapszik a szerelem, a születés és a halál. Béke vagy háború. Országok, világrészek keletkeznek és tűnnek el nyomán. Nagyságok, mint fényes meteoritek jelennek meg és hullanak alá. Ez a két bűvös szó uralta kezdettől fogva az egész világot és uralni fogja mindvégig, az idők végtelenségéig, míg ember lesz a földön.

Egyházak, iskolák próbálják csiszolni ennek a két szó jelentésének, az önzésnek durva élet, elvben sikerül is olykor, de az első tűzpróbánál célját tévesztve az eszme visszahull önmagába.

A világboldogítók közt szereplő Marx téveszméinek egyike is épen az egyén, tehát az én megsemmisítése, a területi határok, az egyén eltörlése. Tagadhatatlanul szép elgondolás, de keresztülvitele lehetetlen, mert minden emberben eredendően gyökerezik az önzés, a tulajdonjog, melyért utolsó lehetéig küzdeni fog.

A két bűvös szó az... én és az enyém, soha ilyen áthatóan ható páncélt nem öltött, mint éppen ma, amikor a Marx tanait hintik szerte a világon. Ez a kor egymásután termeli ki az egyéneket a nagyságokat, akik világgá menyörgök hatalmuk csorbíthatatlanságát. Államok bevehetetlen erődökkel övezik határait és mialatt az államfők egymás szemébe nézve a béke poharát ürítik, ugyanakkor félelmes ágyúcsövek egymásra irányulón adott jelre várnak.

Soha nem éreztük mélyrehatóbban a birtoklás gyönyörének félelmes hatalmát, mint épen most, amidőn egy világháború esetleges kitérőse veszé-

Felruházta lelkét olyan gazdagon a dalnak, a nótának szerzésére, hogy neki még a csend is muzsika, a szellő is dallamot játszik. Az alkony érkezése, éppen úgy, mint a csillagos éjszakának csöndje, vagy a holdvilágos estéknek szépsége is zenél. Harmónia van a lelkében, minck következtében dallam születik. Az ébredő erdőnek lakói, a kis madarak, ha reggeli nótáikat zengik versenyt dalol velük, minck nyomán nótá fadad. Igen, mert a lelke telítve van széppel, a szép között megtalálja az összhangot, a dallamot. Szereti a természetet, csodálja Isten nagyságát és hatalmát, ezt említette többször, azon az estén, mikor együtt voltunk. A természet és Isten szeretete megnyilvánul nála. Tanuljuk szeretni a dicső természetet. Hol még ragyog, mi az emberből elveszett. Hol a könny megered, s meggyógyul a kebel: Erzés és gondolat az ég felé emel... Ez a gondolat sugárzott lelkéből. Ezt adta nekünk emlékül, a magyar nótá keletkezésekor. Lelkének mélyéből előtört az a gondolat, hogy »Egyedül Istenben van harmónia, összhang. Ha Őt szereted, életed zene, harmónia lesz...«

Köszönjük azt a kedves estét, amit nekünk szerzett s arra kérjük, hogy szerezzon nekünk sok-sok magyar nótát. Ahol a lélek már nem talál kifejezést a szárnyalásra, ott a nótaszerző vigye a lelket tovább egy szép dalommal, egy soha el nem felejtett melodával.

Szülessen sok magyar dal a lelkében Rózsa Béla. S adja át azoknak lelke gazdagságát, akik szeretik a magyar dalt, a nótát és a magyar muzsikát.

Kovács Júlia, tanítónő.

lyeztette azt. Utón út félen szegénysorsú töpörödött öreg anyókák és jómódú viruló fiatalok siratták hajlékukat. Alltunk tanácstalanul útrakészen egy-egy kis kézi podgyászal és hétszámra búcsúztunk mindattól, ami nem fért a podgyászba. Búcsúztunk mindattól, melyhez hozzávagyunk növe, egyik vagyunk vele, a szegény épen úgy a törött lábú székhez, mint a jómódú a kényelmes fotóhoz. Könnyfátyolos szemekkel akartunk felinni mindent, amit magunkkal nem vihetünk. Szemünk lencséjébe akartuk fényképezni, emlékkünkbe akartuk égetni a minket környező összes tárgyakat, földet, levegőt, eget, napfényt.

Hogy hová akartunk menni, ki tudná azt megmondani? Ez a gesztus csúpn egy önkénytelen reflexe volt a békevágyának, ösztönös megmozdulása volt az élni akarásnak.

Csattogtassák egymás felé az államok mérgefogaikat, építsenek áthatolhatatlan erődöket, halmozzanak ekrazitot, halálázt, repülő halált, ha csak ezzel vélik a békét biztosítani. Mi pedig, ha nem lehetünk nobeldíjas békeszerző államfők, történelmi énekek, építsünk mentől több békés otthont és a család szentélyét világítsuk ki ezzel a két örökragyogású szóval: ...én...enyém.

Neked adnám mindörökre

De jó volna még csak egyszer
Utóljára viszontlátni téged
Még fogni a kis kezecdet,
Szerelmes dalt suttogni most néked.
Szerelmesen ahéni reád
Ugy mint ahogy néztem reád régen,
Elfeledném minden bumat
Bánatomat amit eddig értem.

De jó volna még csak egyszer
Utóljára sétálgatni kettlen,
Ezerszínű vadvilágot
Bokrétaiba köztüni a réten
És a tarka vadvilággal
Amit kettlen kötöztettél
Neked adni mindörökre
Ezt a fájo vérző beteg szívem.

BARNA TIBOR.

Komárom a kő-szüz bevehetetlen vára

Komáromnak, nincs olyan nagy múltja, mint Pozsonynak, nem koronáztak magyar királyt falai között, nem tartották üléseiket a rendek évszázadokon át, mint Pozsonyban, de azért Komáromnak is megvan a jelentősége és történelmi múltja. Elég csak arra rámutatni, hogy Komárom vára még akkor is magyar csapatok kezében volt 1849-ben, amikor más helyeken már az ellenség lett az úr az orosz haderő beavatkozása következtében. Klapka tábornok hős honvédei védtek a várat és 1849 szeptember 27-én, mikor már mindenütt letették a honvéd zászlót, adta meg magát a várat védő sereg, szabad elvonulás mellett. Komárom születte Jókai Mór nem volt a várvédők soraiban, más vidéken harcolt a nemzeti lobogó alatt. A szabadságharc leverése után helyeken át bújdosott a Bükk hegység erdeiben, nem akart osztrák rabságba kerülni. Felesége, Laborfalvi Róza azonban elérte azt, hogy férje nevét beírják a komáromi szabadelvonulók névsorába és így menekült meg. Jókai Mór, a legnagyobb magyar regényíró kívül Komáromban született Czuczor Gergely, Tóth Lőrinc, komáromi származásuk a Darányiak, Beöthyek. Komárom megye születte Thaly Kálmán, a kuruc idők híres írója.

Komárom a Duna balpartján terül el a Csalóköz délkeleti sarkában; ott ahol a Vág-Duna a nagy Dunába önti habjait. A pályaudvar mellett vezet át egy hatalmas híd az Erzsébet szigetre és onnan a partra, ahol a helyváros van már. A Klapka György téren áll a régi városháza, Szent András temploma, Jókai Mór szülőháza és a törvényház. A város sétateré 36 holdas, igen szép park. Rajta vezet keresztül az út az ősi komáromi várhoz. Komáromnak, mint megyeszékhelynek a cseh megszállás előtt 24.000 színmagyar lakója volt. Ez a város az átcsatolás óta alig fejlődött, lakossainak a száma sem emelkedett lényegesen. Ellentétben Pozsony városával, szinte megállt a fejlődés a színmagyar Komáromban. A komáromi vár már a tatárok idején is bevehetetlen volt. A környék népe a folyóktól körülvevő várból menekült és a tatárok nem tudták elfoglalni a várat. A törökök is hiába ostromolták 1594-ben Szünnin pasa vezérlete alatt. A kuruc időkben Eszterházy Antal főispánnak az élen a komáromiak a kurucokhoz csatlakoztak és a híres generális Vuk Botyán komáromi legényekből állította össze híres ezredét. A kuruc harcok idején Komárom városát megtizedelte a kolera, melyet egy évig elzárta a külvilágtól.

A várost kétszer is földrengés érte, 1763 és 1783-ban. Az utóbbi földrengés idején 500 ház dőlt össze. Komáromnak Mária Terézia adta meg a szabad királyi város címet. Szép fejlődésnek indult a Kis Alföld víziútjának központjában fekvő város, de sorozatos csapások érik. A földrengés 1822-ben ismét pusztított, 1831-ben kolera, 1948 elején pedig többszáz házát és öt templomát emészti meg a tűzvész. A bécsi udvartartás 1809-ben Komáromba menekült és a várban helyezték el a Habsburgok kincseit.

A komáromi bástya egyik falán van elhelyezve egy régi kőszobor, a híres komáromi kő-szüz. A szobor alatt latin felírás: Nec arte, nec marte (sem csellel, sem erőszakkal). A néphit a kő-szűznek tulajdonítja a vár bevehetlenségét.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Elértük

Asszonyom, valóban elértük azt, amire annyi, de annyi esztendő óta vágyakozó reménységgel vártunk. Nem mertük hinni, de mindig reméltük, hogy egyszer mégis diadalmaskodik az Igazság, mely az emberek fölött van...

Ime, Asszonyom, jól mondja, a diadalmos Igazság előretörése elkövetkezett és mi, árva és társatlan magyarok vércéküli diadalban mutattuk meg a világnak, hogy vagyunk és leszünk, míg ember él Európában...

Nekünk küldetésünk van.

Hivatásunk, melyet be kell tölteni.

Olyan küldetés, melyet nálunk nélkül se megoldani, sem ellátni nem lehet. Nem választhattunk más sorsot, ez a rendeltetésünk valami kiszámíthatatlan kegyelméből a nagy Istennek.

Tenger volt a szenvedésünk.

Embertelen a megalázottságunk.

Elviselhetetlen a próba, melyet kiállítottunk...

Mindegy, most már látjuk, hogy a próba sikerült és az a sok keserűség édes ízzé változott a lelkünkben...

Kassa népe magyar és Pozsonyban, az ősi koronázó magyar városban zeng a nemzeti imádságunk!...

Olyan nagy ez az öröm, hogy egy évezred alatt is ritkán érhet nagyobb egy nemzetet...

Es azok, akik akkor temettek minket, most saját maguk halottaiként rettegnek a holnaptól, mert nem tudják, nem látják a kiellen és elborult egüktől meglátni a remény derengését.

Jól ismerjük ezeket a tüneteket, éppen ezért nincs bennünk szánalom. — Megérdemlik a sorsukat, maguk keresték maguknak ezt a temetést saját maguk hazudta államuknak. Mert nem országuk, csak államuk volt, amely azonban nem tudott ellenállani a tisztító viharoknak...

Porba omlott, ledől, mint gyöckértelelen fa...

Hála legyen érte a nagy Istennek, aki mindig tudja, hogy mit mikor és miért kell tennie...

Sorsunk megelégette és elhozta a feltámadás napját!...

Aldassék érte szent neve!...

Divat

Új fejezetet érdemel a szalag, melyet különösen Lanvinnél észszerűen és ötletesen használtak fel. Egyik legszébb estélyi modellje egy gyönyörű színezésű, csipőtől húzott szalagalj, óriási nagy szalaganyagból készült nerz szegélyű muffal, ami pelerinnek is viselhető.

Nagy divat a zseb. Délelőtt négy-hat darab is egy ruhán, sportaljakon, illetve nadrágokon hátul is egy, mint a férfi nadrágokon. Legtöbbet Chanel hozza nagyon ötletesen. Délutáni ruhákon is 1-2 zseb, gyakran himzés-sel vagy szőrmével. Az estélyi ruha sem kivétel és ha már azt hiszik, hogy egyik modelljénél elmaradt, csak meg kell keresni a bő ráncok és húzások között.

Molynieux kreációt mindig csak a külföldiek szerették, a párizsi kissé egyhangú. Nálunk is kimegy a divatból. Már egy régi pesti híve is megjegyezte, »ugy látszik mint volt katonatiszt, jobban ért a huszárvágáshoz, mint az ollókezeléshez«.

Hitler a szudétánémet vidéken egy a csehek által épített betonfedezéket vizsgálja.

Zágoni emlékek

Régi, régi házunk,
Mely a nagy világon
Az mi erős várunk
Őrzi tengersok
Emlékgarmadánkat!
Es amikor néha
Hangra nyitjuk szánkát
Erezzük velünk a
Mindenható Isten!
Legyen miről szólni
Azoknak, kik árva
Bús emlékek nélkül
Jó szavunkat várva
Lesik az igéket,
Múltban visszajáró,
Szívől szakadt szépet!
Jó zágoni házunk,
Kopott, idómarta,
De ilyenkor eljő
S búsán meghallgatja
Hű emlékezésünk;
Es szakad a könnye
Talpig nehéz vasha!
Őszi bús szél zúgja:
Rab vagy Zágon, Kassa!...
Szalacsy Rác Imre.

Egyél sőt, eltűnik a fáradtság!

Wales grófságban, egy Homestead nevű falu környékén működik az úgynevezett korbetegségvizsgáló intézet, melynek feladata, hogy a jelenlegi évek legtöbbet jelentkező tömegbetegségeinek okát megkeresse. Ez az intézet minden esztendőben — így az idén is — jelentést közöl a munkájáról. Legutóbb arról számolt be, hogy korunknak három nagy járványos betegsége van. 1. Az általános fáradtság, 2. a még általánosabb, szinte már katasztrófális idegesség és 3. az aléltág. Terjedelmes kimutatások szerint az emberiség hihetetlenül elfáradtnak látszik. Amerikában 78, Európában 89, Ázsiában 22 százalék a fáradt milliók aránya a teljes népességhez képest. A járvány oka a kilaatálatlanság, a világ nyugtalansága és az a körülmény, hogy a mai embertől legalább 40 százalékkal intenzívebb agymunkát és 60 százalékkal erősebb testi munkát követelnek a megélhetés nyújtása ellenében. A fáradt ember szervezete fokozott mértékben használja fel a test sőtartalmát s innen származik a furcsa tünet, amit úgy lehet ellensúlyozni, hogy ételünket legalább megegyeszer annyi sóval látjuk el, mint most. Aki

képes rá, napi egy kávéskanálnyi só fogyasztásával eltüntetni általános tepepedségét. Az idegesség kérdéséhez nem nyul a korbetegségvizsgáló intézet, ezt tisztára átengedi az orvostudományoknak, ellenben az aléltágról hosszasan értekezik és megállapítja, hogy ez a járvány rokon a fáradt állapottal, de nem a túlzott munka eredménye, hanem annak a beidegzettségnek következménye, hogy ma a világban egyik érthetlenség a másikat éri, a világ vezetői nem engedik szóhoz azokat, akiket ez megilletne, a jelenlegi kor a családok, szelbámosságok kora úgy a politikában, mint a magánéletben. Ez teszi az embereket aléltákká saját magukkal és a társadalommal szemben. Gyógyítására a megtisztult közélet, olasz példára, ahol a múlt században pusztított a járvány, de ma nyoma sincs.

Heti étlap

Hétfő. Délben: húsleves, Meinel-féle sóberlivel főtt marhahús pirtított darával és ecetestormával, diósmetelt, Meinel-fekete. Este: sonkás rántotta, sajt.

Kedd. Délben: daragaluskaleves (tegnapi húslevekből) töltött kelkáposzta (1), palacsinta Meinel-féle vegyesízzel töltve, Meinel-fekete. Este: Meinel-féle Maltinkakao, vajaskenyér, Meinel-féle méz, sültgesztenye.

Szerda. Délben: zöldségleves, párolt borjúborda zöldborsóval és spárgafejekkel (mindkettő Meinel-féle dobozos), mákosrétes (2), Meinel-fekete. — Este: paprikás burgonya debrecenivel, gyümölcs.

Csütörtök. Délben: májpiréleves, köményes sertéscomb egybesültve sárgaborsófözelékkel, diósmetelt, Meinel-féle fehér ürmös, Meinel-fekete. Este: párizsi kosárka burgonyasalátával, sajt.

Péntek. Délben: sóskaleves, kirántott ponty vegyes salátával, vargabél-s (3), Meinel-fekete. Este: haboskáv, vaj-, jameskenyér, gyümölcs.

Sombat. Délben: zöldbableves, (Meinel-féle dobozos) risotto milánói módra (4), ecklasaláta, alma pongyolában, Meinel-fekete. Este: paradicsomos tojásgombóc, Meinel-féle teasütemény.

Vasárnap. Délben: sóberlileves, nyúlgerinc Meinel-féle makarónival és

Meinel-féle áfonyával, Meinel-féle badacsonyi bor, Hunyadi-torta, Meinel-fekete. Este: Meinel-svéd tea, házi szendvicsek, torta délről.

Receptek

(1) **Töltött kelkáposzta.** Egy szép fej kelkáposztát a külső levelektől megtisztítunk, leforrázzuk és a lében kissé kihűlni hagyjuk. Most a megpuhult leveleket óvatosan széthajlítjuk, hogy le ne szakadjanak. Minden levelet külön megtöltünk, felsodorjuk úgy, hogy úgy nézzen ki, mint egy óriási rózsza, meghintjük morzsával, leöntjük tejjel és a sütőben hagyjuk, míg a morzsaréteg rajta megpirul. A töltelék párolt rizsből, darált sonkából apró szeletekre vágott szárnyasmájukból, kolbászból tetszés szerinti összeállításban készíthetjük.

(2) **Mákosrétes.** A rendes rétestésztát mikor kinyújtottuk és kissé megszáradt, négyrét összehajlítjuk. Felkötött mákot sűrűre főtt cukorban megpirítunk és 4 deci tejszínnel feleresztjük. Tesztünk bele 5 dkg Meinel-féle szilvaízt, 5 dkg mazsolát és ugyanannyi citromot, ezzel a töltelékkel meghintjük, a tészta egyik felét kevés olvasztott Epcával meglocsoljuk, felsodorjuk, olyan hosszú darabokat vágunk belőle, mint a tepszi hosszúsága, betesszük a tepsibe szépen egymás mellé és egyenletes tűznel megsütjük.

(3) **Vargabéles.** Hús deka lisztből, 10 deka Epcából, 5 dkg cukorból és 1 tojásból porhanyós tésztaalapot készítenek, ezt tepsibe téve félig kisütjük. Most finom Meinel-féle nagy kockatésztát sós vízben kifőzünk, lecsurgatjuk és elkeverjük fél kilo áttört tehéntúróval és tejjel elkevert tojássárgájával. Ezt a masszát egyenletesen elosztjuk a porhanyós tészta alá. Felükre keverjük egy habréteggel, melyet hat tojásfehérje kemény habjából készítenek, meghintjük cukorral és pirosra sütjük.

(4) **Risotto milánói módra.** Egy darab borjúhúst, körülbelül félkilót feldarabolunk és kevés hagymás zsíron megpirítunk, kissé feleresztjük és puhára pároljuk. Harminc deka rizs megfőzünk és a levét teljesen elfőzzük. Negyedkilós doboz Meinel-féle zöldborsót hozzáadunk és elkeverjük a hússal. Most formába nyomkodjuk és kerek tálcra kiborítjuk. Meghintjük reszelt sajttal, leöntjük a pörkölt levével, melyet kevés Meinel-féle paradicsompürével ízesítettünk és forrón tálaljuk.

Mussolini harak, Mussolini Bronónak menyasszonya.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Örvendj

és vigadj velünk minden fia ennek a hazának, mert elkövetkezett a esoda, elfűtt az Isteni ítékezés nagy, nagy kegye és mi ismét megtaláljuk helyünket a nap alatt...

Várcsok lettek azok, amik voltak ezer esztendőn keresztül: magyarok.

A történelemben két évtized nem idő, csak a magánosok, egyesek érezték elviselhetetlennek. Ez a két évtized próba volt és most jön az osztó igazság, mely ismét naggyá és szabaddá teszi a rabság ízével megkeserített magyart...

Óh, ti nem tudjátok azt, hogy mi volt húsz esztendővel ezelőtt ez az ország. Ti nem is sejtitek, hogy mit jelentett a történelmi Magyarország határain belül élni...

De lassan megismeritek, megtudjátok...

Ráfűttük, hogy Magyarországon kívül nincs élet. És Magyarországon belül mindenkinek édes az élet!...

Ezért örvendjen velünk minden gyermeke ennek a hazának!

Ezért áldd az isteni Gondviselést, mely megadta neked a kegyet, hogy láthasd Kassát, melyet eddig könyvből ismertél, hogy elmehess Pozsonyba, ahova eddig csak a gondolatod szállt...

Elbizakodásra azonban jól jegyezd meg, okunk nincsen. Nem a magunk ereje, de Isten kegyelme juttatott ehhez a sorhoz!...

Hálával tartozol Istennek és a gondviselő Igazságnak...

Ezt a hálát pedig munkával róhatod le!...

Fokozottabb munkával, mint eddig munkálkodtál!

Nagyobb lett az ország, több lesz a feladat, melyet el kell végezni, mert ezt csak mi, magyarok tudjuk valóban ellátni, mi magyarok tudjuk igazában férni módra elvégezni!

Nöttek gondjaink és nőttek terheink.

De ezek a gondok édesek, ezek a terhek boldogítóan szépek!

Mert ezek után jön a többi, jön mindaz, ami ezer esztendőig a miénk volt, ezer esztendőn keresztül magyar szótól visszhangzott, ezer esztendő óta magyar vértől ázott...

Örülj és készülj a magasabb feladatra, a több munkára kötelez, mely hála legyen Istennek, házával szemben egy életen át...

Az én anyám

Kékszemű kis kedves asszony
lágy mosoly a kedves arcon,
ez jellemzi Édesanyám.

Ki, ha engem bánat epeszt,
s ha két szemem busan könnyez,
megsimítja az orcámat
és elűzi bánatomat.

Kezem a kezébe fogva
vezet az élet útjára,
vigyáz reám, óvja léptem
ő nekem a védőszentem.

Szeretem is szívből, nagyon
szóval azt ki sem mondhatom,
azt dobogja hálás szívem
áldja meg Őt a jó Isten.

Nagy Erzsébet.

A háboru

Itt jár közöttünk. Halál fogait csaltogtatva vért követel. Százak és ezrek véreinek hullását, könnyeinek omlását követeli. Hiába áll minden nemzet előtt a velünk történt igazságtalanság és még sem igyekeznek senki sem megtorolni. Hiába száll a mi fájdalmas sóhajunk, — hiába hangoztatjuk igazságunkat, — hiába a köyörgés minden a régi marad.

Változatlanul maradt az igazságtalanságul megcsontított határ. Elszakított véreink jajszáva, szenvedéseik nagysága igazságot kér — nem; követel. Ez így már nem mehet. E sok szenvedésért fizetni kell.

Fizetni kell, hogy hadd érezzék szenvedésünk okozói mind azt, amit velünk elkövettek. Hadd tudják meg ők is, hogy mit kellett nekünk 20 év alatt eltűrni, — elviselni. Akkor majd megtudják, hogy mit eszeltek.

Most, amikor minden felfordulni látszik, amikor amikor úgy látjuk, hogy csak a fegyver segíthet még egyszer mondjuk: Lássátok be, hogy nekünk van igazunk, adjátok vissza elvett véreinket és földjeinket békés úton. Minek kellene kiontani azt a sok vért? Hát nem jobb lenne békésen megegyezni?

Ha ez nem lehet, ha mégis fegyvert kell ragadni ügyünk védelmére, akkor is megmutatjuk, hogy nem hiába voltunk ezer éven át villámloostorok, hogy ha más országok védelmére készek voltunk, akkor a mi édes hazánkért és testvéreinkért is bátran siker szállunk, s győzni fogunk, — mert velünk van az Igazság Istene. Velünk van és megsegít bennünket és újra ragyogni fog az igazság csillaga, s újra együtt lesz a magyar a magyarral úgy, mint 20 évvel ezelőtt. S majd akkor béke lesz, igaz — zavartalan béke.

De előbb most meg kell egyezni. Az ezeréves magyarságot nem lehet csak úgy egyszerűen elintézni, hanem meg kell egyezni békésen, igazságosan. Ha ez nem sikerül, akkor fegyverrel védjük meg jogainkat. Ha pedig sikerül, akkor megszűnik minden háborús zaj, minden elégedetlenség és Isten áldása lesz az egész Európán és akkor minden nemzet szabadon, nyugodtan fejlődhetik. Akkor nem fog palatokban folyani a vér, hanem derű és boldogság fog a szívekbe költözni. Az igazi béke megfogja aranyozni a megkérgezett szíveket is.

Föl tehát a békés megegyezésre, vagy ha ez nem lehet, fel bátran, nyugodtan igazságunk védelmére, fel a haragra.

Velünk lesz a Mindentudó Magyarok Istene!...

Nagy Erzsébet
Pacsirta u. 42.

Itt van az ősz

Igen gyéren süt már a nap,
Vége van a nyárnak,
Vége van a meleg nyárnak
Aranyszabadságnak.

Elnémult a gyermekkacaj;
Csengő bongó hangja,
Üres a kert, hül a levél,
Ősz borult a tájra.

De ne búsulj kiesi pijs!
Jön még tavasz újra,
Jön egy új nagy feláradás,
E szegény hazára.

Barna Tibor.

Nyári emlék

Milyen csodás volt a nyár,
Milyen meghitt a napsugár.
A szellő szelid mosolya,
A virágok kellemes illata.

Gondolni esoda szép a nyárra,
A fejét lágyan bólogató akácra.
Gondolni esoda jó a nyárra,
Az ölembe hullott erdei virágra.

Szép volt, gyönyörű a nyár,
A mosolygó nyári napsugár.
Sokszor bekandikált fehér
párnámra,
Csókot dobott szunnyadó pillámra.

Édes melegével a nyári
napsugár,
Csacsogó cskával a kis madár.
Ó hányszor kicsalt a szabadba,
Ó hányszor sütött ablakomra.

Itykor a játszai napsugár,
Rég fölöttem keringett már,
Mikor dalolt nekem a madár,
Es mind forróbban sütött a
napsugár.

Kora reggel a szellő zenélt,
A vad virág lágyan mesélt.
Mesélt tavaszról és őszi, szőlő,
Virágot kereső méhecskékről.

Mesélt, mesélt a nyár,
Dalolt, dalolt a madár.
Zenélt, zenélt az ői,
A nyári csillagos ég.

Nagy Erzsébet
Női Felsőker. II. B. évf.

A sorshoz

Sorsom! Tehozzád szólnék most
Hűde, közömbös hangokon,
Mert elkopott az érzelmeim
Báronyossága humoron.

Nem szóltam régen, csak morajlok
Mint izzó vulkán földalatt,
Belül forrok, de ajkaimra
Nem jönnek értelmes szavak.

Szeretnék egyszer már kitörni,
Dalok orkánját ontani...
Jej... Kettébe szakítja lelkem,
Mi benne van!... Hagyj szólan!

Im felkínálok mindent, mindent,
Mi boldogságot nyujta most
Oh hozz helyébe kínos órát,
Gyöttrő szerelmet, bánatot.

Mert lángnélküli szikra lelkem,
Mely ott pihen a kő ölén,
S a cél hozzá a bú és könnyek
Nagy halmaza ezt kérem én.
K. Nagy Kálmán.

Itt az ősz

Az erdőre néma csend borul
Lakója nincsen, elment régen
már...
Tar ágak közt az őszi szél dalol,
Susogva halkán: elment a nyár...

Elmúlt a nyár, s most jön az ősz.
Madár itt többé már nem költ,
Csak, majd, ha vissza jön a nyár,
S tarka virággal hinti a határt.

Addig aludjál esendben erdő,
Álmod legyen édes, szendergő,
S ha meghallod a kismadár dalát,
Ebredj örömmel, mert itt a nyár.
K. Nagy Kálmán.

Ez a mi országunk

Ez a mi országunk,
Árpád apánk földje,
Itt az erdő síkság,
Itt a magyar fészke.

Ez a mi országunk,
Ezeréves immár.
Itt fészkel azóta,
A szép daru madár.

Ez a mi országunk,
A Duna ölében.
A jó Isten tartja
Szerető kezében.

Ez a mi országunk,
Ez a boldog ország.
Itt szeret az ember
Itt van a menyország.

H. Szabó János.

Itt az ősz és a tél

Irta: Remete Hedvig.

Talán az ősz a legszebb az évszakok között. A nap olyan, mint két könnyben úszó szempár, mikor bágyadt sugarát küldi le az elhaló földre. A falevelek sóhajva válnak meg az édesanyjuk ölelő karjaitól, de a pajzán szél ezzel nem törődik és tovább lép, szaggatja őket. Gyümölcsös kertekben levélszönyeg út vezet. A gölyök búz kepelése töri meg az elhaló esőndet. A fecskék vidáman cikáznak felettünk. De később ezek is elszomorodnak, mikor a tengerentúli útra gondolnak. Nagy csapatokba összeverődve a falusi templom tornyán búcsút intenek és síró lélekkel indulnak dél felé... de az Ősz is megbetegszik. Halálos ágyán könnyeket sír, ebből lesz az őlmos eső. Mikor az ősznek már alig van lélegzete, egy jéggyöngyökkel kirakott hóféhér átlátszó falu, kristály palotában megszületik egy kapálózó kis baba. Ez az ifjú Félkirály. Ennek a gyermeknek pár napos korában, hópalástot tesznek gyermek vállaira és jégkoronát szőzke kis fejére. E gyermek vállát nyomja ennek az évszaknak az összes bújja és öröme. A szőzke kis fejre lassan öszfűrtök nőnek, állán fehér szakáll látszik, ezt megrázza s az egész földet csillogó fehér hó takarja be, mint elalvó gyermeket s a szerető édesanya. Rálebel a csörgedező patalkocskára, melynek vidám csacsogását nem lehet többé hallani. Eközben az Őst kikísérik a temetőbe. S a tél dia dalmaskodik, de az egész föld fölött.

A szép természet

Az erdei fenyvesbe,
Órákig bolyongok.
Lenézek a völgybe,
Istenre gondolk.

Az Őr teremtette,
A szép természetet.
Ő lehelle bele,
Az örök életet.

Szép a hegyi patak.
Csobogó folyása,
A fenyő galgáknak
Finom suhogása.

Madarak éneke,
Tücsök zenéje.
A virágok ezernyi
Tündérszépsege.

A reggeli harmat,
És a naplemente.
Hívogat bennünket,
A szép természetbe.

H. Szabó János.

Tizenhárom csillag

Kigombolta a nap
Szép vörös köntösét,
Arad városára

De hamar megjíedt
Attól, amit látott,
Tizenhárom bitófa
Szomorúan állt ott.

Nemsokára kinyílt
A fogda ajtaja
Tizenhárom magyar vitéz
Lépett most ki rajta.

Elsápadt a szép nap
Mindezek láttára —
Tudta ő már azt,
Hogy minek a bitófa?

Majd egy ember
Főlemeli a rabot vállára
És a hóhér egy nagy kötelet
Hurkol a nyakára.

A nap sugarait egy nagy
Felhő mögé dugta
Nemsokára vörös
Köntösét is begombolta.

Elsötétült most a
Tiszta ég is
Tizenhárom csillag
Ragyog rajta mégis!

Csendes őszi estén,
Mintba hallanám is.
Lekiáltják nekünk
Feltámadunk mégis!

Keresztesi László ref. gim. I. b. o.

**Imádkozzunk,
magyar gyermekek**

Isten meghozta nekünk a feltámadást.
A békét: imádkozzunk magyar
gyermekek;

Az egyek Urához,
Hogy letörölje fájó, szívünkről
a könnyeket.

Minden gyermek arca
Most az örömtől ragyog,
Nem hagy el az Isten minket.
Mert magyarok vagyunk.

Varga Annamária.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Az egyik küldeményemet igen hamar követi a másik, ez azért van, mert most olyan verset küldtem be, amit ha lehetne és megfelelné, szeretném, ha a már beküldöttek előtt kerülne közlésre.

Azért nagyon kérem Imre bácsit, hogy ha lehet, a most beküldött egyik verset és leírást szíveskedjék leközzölni. Az elolvasás után majd meg tessék látni, hogy melyiket.

Fáradságáért köszönetet mondva,
maradok tisztelettel: Nagy Erzsébet.

Kedves Imre bácsi!

Hosszú hallgatásomra legyen megengedem, hogy nem voltam itthon, de most újra kezembe veszem a tollat, hogy egy tavalyi elbeszélésemet beküldjem kedvenc kis lapom számára. Ha jó, úgy tessék szíves lenni kitenni a „Gyermekek Debreczenjé”-be. Ha nem zavarnám Imre bácsit, bátorkodnám megkérdezni, hogy a július 24-éből hol szerezhetnék egy vagy két

példányt, mert hallottam, hogy benne van az egyik kis mesém. Tudniillik, én akkor nyaralni voltam és mire haza jöttem, az újság elkallódott. Kedves Imre bácsi, nagyon szeretném tudni, hogy a vers és a mese írásban fejlődtem-e valamicskét. Maradok hű munkatársa Imre bácsinak tisztelettel: Remete Hedvig, Dóczy gimn. I. b.

Üzenet: Lapot a kiadóhivatalban kaphatsz. Írásod fejlődik, de több figyelmet kérek a külalakra!

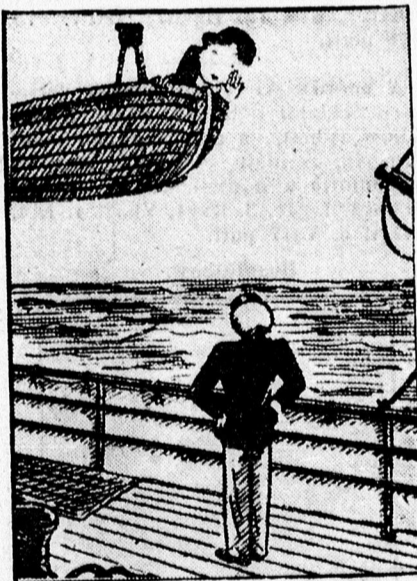
Kedves Imre bácsi!

Itt küldök egy verset, szívemből fakadt. Ha megfelel, nagyon kérem Imre bácsit, tessék szíves lenni kitenni a „Gyermekek Debreczenjé”-be. Tisztelettel: Varga Annamária VI. o. t.

E heti könyvjutalmat Varga Annamária, Remete Hedvig és Kálmán László kapták. Könyvjutalmukat esüörtökön délután 4-5 óra között átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

LUDAS MATYI

BIZTOS FOGADÁS

— Hát te mit csinálsz ott fenn?
— Pszt!... fogadtam, hogy egy kis csónakban átkelek az óceánon.

Vendéglőben.

— Kérek egy adag marhanyelvet!
— De uram, ez vegetáriánus vendéglő!
— Na és? A szarvasmarha növényevő állat!

AMIKOR KÉSİK A POSTA

— Megjöttek a növénymagok, Mrs. Smith!... Csak azt hiszem, egy kicsit tovább voltak a postán, mint kellett volna...

TASZILÓ VICCEK.

Tasziló elküldi valahova az inasát, ki rosszul végezte el a rábízott feladatot. Tasziló mérgesen rászól:

— Jan, máskor, ha ilyen szamarat akarok valahova elküldeni, inkább magam megyek.

Agenor gróf azt mondja Tasziló grófnak:

— Képzeld csak, kéchlek, mi történt ma délben, kéchlek.

— Jaj, mi töchtént kéchlek?

— Egy tetőfedőt, aki nálam a háztetőn dolgozik, kéchlek, ma délben elgázolt egy autót, kéchlek.

— Rémes, kéchlek, ezektől a vacak autóktól mách a háztetőn sem biztos az embech élete, kéchlek.

A TENGHERFENÉKEN.

Két bűvár vesződik egy hatalmas pécélszekrényel, amit egy elsüllyedt hajóban találtak.

— A kutyafáját, de nehéz! — mondja az egyik.

— Igen, — feleli a másik, — de nem volna semmi baj, ha jól a markomba tudnék köpni. Akkor már régen fenn volna ez a nehéz holmi.

UDVARIASSÁG.

Két bosszús ember egy keskeny ösvényen találkozik, az egyik csak egyenesen megy tovább és morogva így szól magában:

— Csak nem fogok és minden hülyének kitérni!

— De én igen! — feleli a másik és kitér neki.

NEMES BOSSZU

— Megfogadtam, hogy többé nem nézek meg olyan filmet, amelyikben Greta Garbo szerepel.
— Ugyan miért?
— Képzeld, egyetlen levelemre sem válaszolt!

Alkalmos helyen...

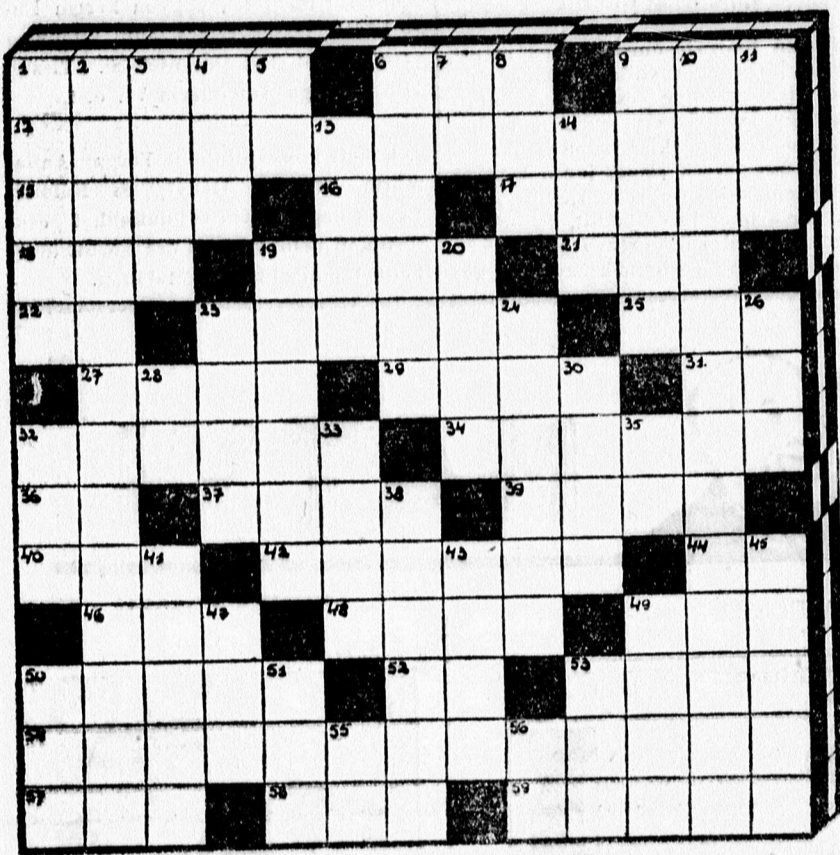

— Bocsánat asszonyom, de azt hiszem, ön ma már nem nélkülözhet egy újrendszerű porszívót. A legvastagabb perzsaszőnyeget is tisztán tartja!

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovalvezető: Boross György

Vasárnapi szórakozás

A megfejtés igazolására eljövő a négy hosszú sor beküldése.
MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Kvarc — névelővel.
6. Füttykös.
9. Angol női név.
12. A lengyel-orsz határon van.
15. Női becenév.
16. Arany — franciául.
17. Alarm.
18. Testet erősít.
19. Nagy kutyafajta.
21. ...-Sophia.
22. Bugyi Sándor paripája.
23. Balzac-apó.
25. Német világtáj.
27. Mooskol, gyaláz.
29. Vissza: női név.
31. Itt — németül.
32. Ráléptem a tyukszemére?!
34. Ostoba, bamba.
36. Csont — latinul.
37. Hátsóindiai császárság.
39. Játék és meleg áramlat.
40. Napszak.
42. Felszentelés.
44. Felkiáltás.
45. Zoi.
48. Jegyez és kis patak.
49. Imádkozzál — latinul.
50. Poszméh.
52. A chrom vegyjele.
53. Ugyanaz — latinul.
54. Urangyala.
57. Idegen női név.
58. Téli ital.
59. Ady szerint ilyen keleti fajta a magyar.

Függőleges sorok:

1. Autómárka.
2. Alamizsnavadász?!
3. Előidéz.
4. Bor — románul.
5. De — latinul.

6. Híres olasz nő (1480—1519), Lukrézia.
7. Ember — románul.
8. Lakoma.
9. Magyar folyó — névelővel.
10. A »magyar Krózus«, 1671 április 30-án Bécsben lefejezték.
11. Sorszám idegen rövidítése.
13. Ázsiai nevekben tavat jelent (Lop-, Kuku-).
14. Becézett női név.
19. Görög jóshely Epiruszban.
20. Ruhakellék.
23. Kis kecske.
24. Sikamlós, erkölestelen.
26. Görög betű.
28. A zirkonium vegyjele.
30. Ilyen vaj is van!
32. A legnagyobb amerikai költő.
33. Vissza: orosz férfinév.
35. Gál Lajos.
38. Cselédnév.
41. Brit szigetesport Polinéziában.
43. Lábrész.
45. Ál.
47. Nyelvtani fogalom.
49. Wotan.
50. Csak egy kislány van a világon...
51. Lokalizál.
53. Fohász.
55. Ugyanez — rövidítése.
56. Az okkultisták által feltételezett természeti erő.

E HETI JUTALMAK:
6×1—1 kötet könyv.

41. SZ. REJTVÉNYSZELVENY.

Név:
Foglalkozás:
Pontos cím:

Csak úgy mondom, hogy

...lapunk 1938 október 9-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Az irodalom berkeiből!

Isten igájában
Nevető betegek
A székelkekhez
Halál a sineken

Mind hősök ők...! 1. Gárdonyi: A láthatatlan ember. 2. Shakespeare: Hamlet. 3. Jókai: A köszívű ember fiai. 4. Molière: A fősvény. 5. Vörösmarty: Zalán futása. 6. Molière: Embergyűlölő. 7. Jókai: Az aranyember. 8. Nibelungen-lied. 9. Gárdonyi: A láthatatlan ember. 10. Shakespeare: Lear-király. 11. Katona: Bánk bán. 12. Vörösmarty: Csongor és Tünde. Shakespeare: Othello. 14. Shakespeare: Romeo és Júlia. 15. Jókai: A csehek Magyarországon. 16. Rostand: Cyrano de Bergerac. 17. Vergilius: Aeneis. 18. Goethe: Iphigenia Aulisban és I. Taurisban. 19. Homeros: Odysseia. 20. Kisfaludy Károly novelláinak egyik hőse.

Betűrejtvények: 1. Felvonás. 2. Néptelen. 3. Visszaélés.

Hol is olvastam csak? Vörösmarty Mihály: Merengőhöz.
Vajh ki ő? William Powell.

Mind hősök ők!

Ki írta és mi a címe azoknak a műveknek, melyekben az alábbi »hősök« szerepelnek?

1. Abbelino.
2. Alpár.
3. Baltafy.
4. Csillag Pali.
5. Baracs Imre.
6. Deli Markó.
7. Donna Estella.
8. Durbints sógor.
9. Fejenagy.
10. Feledi Gáspár.

Ki írta?

1. Pókháló kisasszony.
2. Buda halála.
3. A gólyakalifa.
4. A búzát azért learatják.
5. Varjú a toronyóráon.
6. A karthausi.
7. Csók a tükör előtt.
8. A kékszemű Dávidkáné.
9. Egy régi udvarház utolsó gazdája.
10. Szólalj, szólalj, virrasztó.

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvények megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »Rejtvényfejtők figyelmébe« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.
5. Könyvjutalmakat hétfőn délután 3 órától esztörtök este 6 óráig, a nap bármely szakában átvehetők lapunk kiadóhivatalában. Aki a jelzett időpontban a nyert könyvet át nem veszi, arra később igényt nem tarthat.

Hol is olvastam csak?

Ki írta és mi a címe annak a költeménynek, melyből az alábbi sorok valók:

Más hirnök is jó csakhamar:
»Törnek reád, uram, félj,
A főnemesség nyelve mar
Előlk, mint lehet, térj.«
»Hogy törnek rám, hihetni bár,
De úgy nem, mint török, tatár.
Mond és marad nyugodtan.«

SAKK

65. SZÁMÚ JÁTSZMA

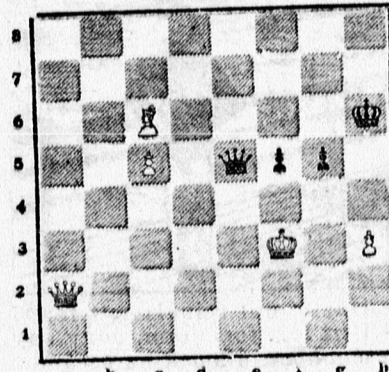
Philidori-védelem.

Varga, 1936. (Szimultán.) Világos: Keres. Sötét: N. N.

1. e4, e5. 2. Hf3, d6. 3. Fc4, Hf6. 4. Hc3, Hbd7. 5. d4, exd4? (Fe7!) 6. Vxd4, Fe7? (h6!) 7. Fxf7! Kxf7. 8. Hfg5?, Kg8 (8... Kg6-ra 9. f4!, mas királylépésre pedig 9. He6! következik.) 9. Vc4?, d5 10. Hcxd5, Hde5. 11. Hdx6?, Kf8. 12. Hgxh7?, Bxh7. 13. Vg8 matt.

A noordwijkji (1938) mesterverse-nyen Schmidt (világos) ellen Bogoljubow (sötét), a diagrammban adott állásban, zseniális patt-kombinációval biztosította a döntelent: 1... g4! 2. hvg4, fvg4? 3. Kxg4, Vh5?. 4. Kf4, Vf7?! 5. Vxf7 patt.

Bogoljubow.

Schmidt.

66. SZÁMÚ JÁTSZMA.

Szicíliai védelem.

Játszották levelváltás útján 1936-ban. Világos: Ajtay Kálmán Nagyrábé. Sötét: Brilla Sándor. Debrecen.

1. e4, c5. 2. Hc3, Hc6. 3. f4, e6. 4. Hf3, d5! 5. e5, f6! 6. d4, cxd4. 7. Hxd4, fxe5. 8. Hxc6, bxc6. 9. Vh5?, g6. 10. Vxe5, Hf6. 11. b3, Fd6. 12. Vg5, 0-0. 13. Fb2, Va5! 14. Kd1, Vb4. 15. g3, d4. 16. a3, d4xc3!! (Szép, — de ami sokkal fontosabb — teljesen szabatos vezéráldozat.) 17. axb4, c3xb2. 18. Va5 (Meglépő és igen csinos változat rejlik az állásban: 18. Bb1, He4. 19. Va5, Hc3?. 20. Ke1, Hxb1. 21. Va2, Fxb4?. 22. Kf2, Hc3!! 23. Vxb2, Hd1? és a vezér elveszett.) 18... Fxb4. 19. Va2, bxa1V?. 20. Vxa1, He4. 21. Kc1, a5! Világos feladta. Remek játszma, a megnyitási kilengésekre sötét lecsapott.

Ambrus Sándor.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Négy mázsa szénatermés után 31 mázsa holdanként

Az öntözéses gazdálkodásról sok szó esik mostanában. Vannak hívei, de vannak, akik nem helyeslik, félnek az öntözéssel járó költségektől. Azokon a területeken, ahol az öntözést alkalmazzák megállapították, hogy igen nagy hasznot érnek el, sokkal többet, mint amennyit az öntözés költsége jelent. Az öntözés nagy hasznáról az egyik szaklapban a következő cikket olvassuk:

Békéscsaba megyei város öntözött rétjét ismertetve, meg kell állapítani, hogy sovány birkaelgelő volt 1900-ban, amikor átalakították öntözésses területté. A legelő 117 hold és öntözéses területté való átalakítása holdanként 202 koronába került, tehát összesen 35.968 koronába. A vizet, az Elővíz csatorna adja, melyből a legelőre másodpercenként 150 liter vizet emel ki egy 23 lóerős elektromos motoros szivattyú. Ezzel az öntözéssel az egész szelvély 10-12 nap alatt alaposan megöntözhető. Az öntözés csörgedező rendszerrel történik és az egyszeri öntözésre felhasznált víz-

mennyiség 140.000 m. mely 14 cm. vízoszlopnak felel meg. A rétet az öntözésen kívül szakszerű kezelésben is részesítették és minden harmadik évben 150-200 mázsa fekália és komposztrágyával látják el. A városból kihordott fekáliát és uccai szemetet cement medencébe gyűjtik össze. Teljes érés után ezt a trágyát hordják ki a rétre és befogasolják, hogy teljesen aprózva kerüljön a talajba.

Az öntözött rét szénahozama az első tíz év átlaga szerint kat. holdanként 31 mázsa volt szárított állapotban. A holdankénti tiszta jövedelem 88 pengő.

Az öntözött réten termelt széna kiváló minőségű és ezért értékesítése jó áron történik. Régen, mikor még bérlegelő volt a sovány rét, holdanként 3-4 mázsa szénát adott csak. Ez az arány mutatja, hogy az öntözéses területté való átalakítás költsége bőségesen megtérült és állandó bevételi többletet jelentett már a rét a városnak.

A tojás helye s eltevése télidőre

A tojás gyűjtése, télidőre való eltevése fontos tevékenysége a gazdának, mert télen jó árat adnak a tojásért. Az eltevési módok közül legjobban alkalmazzák a tojás meszelését. A vásárló közönség azonban nem szereti és nem szívesen veszi a meszelt tojást, mert az a véleménye a háziasszonyoknak, hogy nem lehet rendszeren gyúrni vele a tészta és jó kell tészta készítésére sem megfelelő.

Jobb módja az eltevésnek az, ha a tojást lenolajjal, vagy napraforgó-

olajjal bekenjük, lehet zsírral, vagy vajjal is bekenni. A bekent tojásokat rakjuk kisebb ládába, melynek feneke 5-6 cm. vastagságban fűrészport, vagy hamult együnk. A tojásokat hegyével lefelé rakjuk a ládába, de úgy, hogy egymáshoz ne érjenek. A tojást rétegeljük le ismét, majd új sort rakunk. Ilyen módon tegyük a ládát tele. Nem jó a ládát leszegezni, mert hamar törhet a tojás a szegelestől.

„A homok is arany“

A homok nem rossz talaj, csak sovány talaj, melyet kellő javítással hasznosíthatjuk. Annak, hogy a rossznak tartott laza homoktalajon is lehet kultúrát teremteni, ékes bizonyossága Csókás József kecskeméti kisgazda, aki a maga erejéből változtatta át termővé azt a komokföldet, melyet az ondódi ember talán még arra sem méltatna, hogy a lovat végig hajtsa rajta.

Kecskeméten sok elődje és utódja van Csókás Józsefnek, akik meghódították a futóhomokot, melyet fodrova sodort a szél. A kecskeméti határban H. József idejében még 3300 holdon volt szőlő és gyümölcsös, most már 15.000 holdon van Isten áldása és 75 millió szőlő tőkének dolgozása ad kenyeret sok ezer munkásnak a határban.

Csókás József szakikkal írt a lapokban mindazon dolgokról, melyeket megfigyelt kertjében, tette ezt azért, mert tudta jól, hogy az, aki példával tanít, az kétszer tanít.

Megírta azt például, hogy 1846 május 2-án reggel, mit tapasztalt a kertjében. Látta, hogy vastag jég van a vizeken és a szőlő fakadása, mely három hüvelyknyi volt már, pusztulásnak volt kitéve. Kora delelőtt szemben erős szél támadt, mely kiszívta a fagyot a fakaedásokból és mire melegen sütött a nap, már nem okozott rombolást. Nem talált elpusztult fakadást, jó termése volt abban az esztendőben.

Megfigyelte, hogy erős fagy estén, ha a szőlőjét vízzel meglocsolta és a víz ráfagyott a hajlásra, akkor a locsolást szőlőkről leolvadt a melegítő napsugárra a jég és megmaradt a szőlő, míg a többi elfagyott. A bölcs kisgazda, ki nyitott szemmel, józan észszel járt gazdaságában, mindent megfigyelt, mindnt felírt, ellette valósággal a természet titkait. A szőlő tavaszi megfagyásáról írt cikkében a példák felsorolása után a következőket írja:

Ezekből nyíltan következik, hogy természeti dolog az, hogy habár megfagytak is a növények, még egészen nem veszték el, hanem ha hirtelen meleg éri, azonnal menthetetlenül veszve vannak. Ily oltalom például, ha a növények megfagytak és nyugati szél fúj, a napnak sütő és azt lefűző melegséget visszatartóztatja: oltalom az is, ha éjfélig harmat esett, mely a növényre deresen fagy, a nap feljötté után felolvad és harmateppé válik, ellenkező esetben ha a szél keletről jövőn a napnak sütő sugárit a száraz megfagyott növényekre leheli, azonnal lefűzi őket.

Irt Csókás az őszi barackfa neveléséről és ápolásáról. Kiemeli, hogy késo ősszel, télidőben vagy kora tavaszi időben nem szabad tisztogatni, nyesegetni az őszi barckfát, mert minden sem nyáron megafolyóssá válik. Legjobb májusban a száraz galaktól tisztítani és július utolján a felesleges hajtásokat eltávolítani.

A fűmagtermesztésnek nagy jövője van

Ebben a rovatban már többször írtam arról, hogy nagy jövője van a magtermelésnek a magyar Alföldön, mert kiváló minőségű és igen jó csirázó képességű az itt termelt mag. Nagyobb riportban számoltam be Pásztor Ferenc debreceni kisgazda munkájáról, aki debreceni földjén a hollandok, franciák, angolok, németek, sőt az amerikaiak részére is termel virágmagvakat.

A legelőgazdálkodás fejlődése, az öntözött rétek növekedése szükségessé teszi, hogy a fűmagtermesztéssel a gyobb keretekben foglalkozzanak, mint eddig tették és jobban használják ki azt az előnyt, melyet a kincseket rejtő magyar föld nyújt. Tudnia kell a kisgazdának, hogy Európában a legjobban csirázó fűmagvakat a magyar föld termeli és a termést jó áron vásárolja a külföld. Amerika is vagonszámra vitte ki a lucernamagot és szerzte a világban nagy híre van a magyar magvaknak. Erre a mezőgazdasági termelési ágra való áttérés, ennek a bekapcsolása tehát biztos piacot, jó értékesítést jelent a gazdának.

Most, hogy befejeződtek a fűmagaratások, cséplések, elmondhatjuk, hogy ismét bizonyosságot kaptunk arról, hogy a magyar föld csodás termőereje nem hagyja cserben azt, aki szaktudással, szorgalommal dolgozik rajta. A vöröscsenkesz fűmagnál 92-93 százalékos tisztasági fokot ért el, pedig a M. Kir. Vetőmagvizsgáló Allo-

más előírása csak 90 százalékos tisztasági fokot állapít meg a vöröscsenkesznel. Ez a szép eredmény szembe-tűnő, mert a magtermelők nagyrésze csak gabonarostával tisztítja termését és nem drága külföldi gépekkel javítja a tisztasági fokot. Sokkal fontosabb az az eredmény, melyet elértek a csirázóképesség megállapításával. Az M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás előírása szerint a legjobb minőségű vöröscsenkeszmagnak 85 százalékos a réti perjének 85 százalékos, az árva rozsnak 90 százalékos, angol perjének 94 százalékos csirázóképességüknek kell lenni.

Ezzel szemben azt látjuk, hogy a magyar földön termelt vöröscsenkeszmag csirázóképessége 98 százalékos, tehát 13 százalékkal jobb, mint a hivatalos legjobb. A réti perje 98 százalékos, tehát 10 százalékkal jobb, mint az előírt legjobb minőség, az árva rozsnak 96 százalékos, tehát 6 százalékkal jobb, az angol perje 98 százalékos csirázóképessége is azt mutatja, hogy 4 százalékkal jobb, mint amennyi kell a legjobb minősítéshez.

Ezek a százalékok mindennél ékebben bizonyítják, hogy a magyar föld állítja elő a legjobb csirázóképességű magvakat. Ezt tudja már a külföld is, tehát jó, ha idehaza is minél többen tudják és termelik is a magvakat, mert ezzel jó eredményt érnek és dúsabbak lesznek a legelők, jobban táplálják a jószágok.

(benze.)

A takarmányrépa téli eltartása

Sok gazda nem helyesen teszi el téli szánt takarmányrétjét és megrothad, megsemmisül nagyrésze az értékes takarmánynak. Tudni kell, hogy csak az olyan répa alkalmas a téli elraktározásra, mely teljesen érett és egészséges. A répat ezért kiszedés után gondosan válogassuk át, a be nem értett, sérült, rothadásra hajló darabokat távolítsuk el, mert a többit elrontják.

A téli eltartás akkor jár sikerrel, ha megóvjuk a répat a nagy hidegtől, nedvességtől és a tavaszi melegtől is. Leggyakoribb módja a répa elraktározásának, hogy kupacokba rakjuk. Arra vigyázni kell, hogy csak magasabb fekvésű helyen legyen a kupac, nehogy a víz, hóle alámossa. A kupacok alapja lehet két méter szélességben, a hosszúsága már attól függ, hogy mennyi répat akarunk elrakni.

Az árpa sokféle feldolgozása

Az árpa igen hasznos növény és sokféle módon lehet felhasználni. Nemcsak egyszerű takarmányozási anyag, hanem belőle készül az árpakeményítő, a sörgyárak ebből igen sokat használnak el, a szeszgyárak is, mint malátát. A cukorból árpamalátából, malátacukrot, maláta kivonatokat és malátabonbonokat készítenek, melyek köhögés ellen használatosak.

Az árpa kiváló takarmány abrak-

nak, baromfihibizáló. Ha a toklásszától meghámozzák, akkor árpadara a neve. A finom szemű dara az árpagríz, a gömbölyű daraszeműt árpakásának mondjuk.

A leforrázott magvakból készül az árpavíz, árpanyálka, daranyálka, melyek aszkórság, gyengeség ellen használatosak. Az árpavizet használják hideglelés, vérhas, rekedtségben szenvedők, hűstőnek.

Gyümölcsfáknak a legelőre való ültetését nem ajánlom, mert azok gondozásához a társulatok és birtokoságok megfelelő szakemberrel nem rendelkeznek, továbbá meg azért sem, mert azok permetezésével a fák alatt levő gyepszőnyeg legeltetését lehetlenné tesszük, lévén a permetező

anyagban mérge. Gyümölcsfák helyett jobban ajánlom diófák ültetését, mert azok kevesebb ápolást igényelnek s termésük még zöldezen a fán július végével élvezhető, amikor a termésre maguk az illető gazdák vigyáznak.

A Debreczen rádióműsora

1938 október 16-tól október 22-ig

VASÁRNAP

OKTÓBER 16.

BUDAPEST I. 9: Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. — Prédikál Barabás István lelkész.

9.45: Hírek.

10: Református istentisztelet a Kálvintéri templomból. Prédikál Ravasz László püspök.

11: Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és várplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Madarász István prelátus-kanonok mondja. Énekel a Felsőkrizsina-városi Keresztelő Szent Jánosról elnevezett egyházközség Harmonia Sacra vegyeskara. Előadásra kerül a) Orlando di Lasso: Jubilate Deo; b) Balogh Lajos: Szent Mihály miséje; c) Deák Bárdos György: Offertorium; d) Introitus, Graduale és Communio a Graduale Romanum szerint; e) Himnusz. A magánzólamokat Ritz Gabriella, B. Lengyel Erzsébet, Balogh Szendrő és Bálint Sándor énekl. Vezényel Jurassa Endre, orgonát Szücs Miklós.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Operabázi zenekar. — Vezényel Fridl Frigyes. 1. Massenet: Phaedra — nyitány. 2. Debussy: Kis szvit. 3. Gessler György: Szeptember végén. 4. Volkmann—Rajter: Négy tétel a „Visegrád” c. sorozatból. 5. Losonczy Dezső: Rapszódia két tételben. 6. Rékai Nándor: Csüddönögő. 7. Wiener: Katonásdi. 8. Strauss János: Lagúnák — keringő.

17: Rigó Magda az Operabázis tagja énekel zongorakísérettel.

17.30: „Petőfi a Felvidéken.” (Magyar táj, magyar szemmel.) Irta Gogolák Lajos. (Felolvasás.)

18: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. — 1. Schubert: Katonainduló. 2. d'Ambrosio: Románc. 3. Lányi Ernő: Mese. 4. Hubay: Alkonyat. 5. Major Ervin: Lávtotta táncok. 6. Huszka Jenő: Huszár dalol a Dnyeszter mentén. 7. Liszt: Két nocturno. 10. Járny István: Sarabande. 11. Losonczy Dezső: Székely havasokban. 12. Poldini: Fegyvertánc.

19.15: Hírek

19.25: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.40: Rácz Aladár cimbalmozik, zongorán kísérő Rácz Aladárné.

20: Sporteredmények.

20.10: „Vidám magyar borföldrajz.” Hangképsorozat. Irta Kilián Zoltán. Közreműködik az Egyetemi Énekkarok vegyes éneknyolcása, kísérő Vidák József cigányzenekara. Karnagy Polgár Tibor. — A keret szereplői: Szószó — Abonyi Géza; Szószóló — Verbőczy Józsa; Szólisták — Csóka Béla és Varga Imre. A hangjáték szereplői: Béla — Gózon Gyula, Margit — Ladomerszky Margit; Kovács — Juhász József; Kalauz — Sála Domokos; Laci — Dévényi Gyuri; Kovácsné — K. Szücs Irén.

Utána kb. **21.40:** Hírek, időjárásjelentés.

22.05: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. — 1. Moniuszko: Téli regge — nyitány. 2. Giordano: Részletek az André Chenier c. operából. 3. Zakál Dénes: a) Tangó; b) Angol keringő. 4. Armandola: Kirándulás álomországba — intermezzo. 5. Széll Kálmán: Tábori táncok a „Laczkfi” c. operából.

Közben kb. 22.30: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Hírek angol és francia nyelven.

23.20: Közvetítés a Ketter-étteremből.

Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.50: Klebelsberg Kunó gróf volt vallás- és közoktatásügyi miniszter szobrának leleplezése. Közvetítés az Eskü-térről. Beszél Dévényi Nagy Lajos.

15: Hanglemezek.

17: „Az utolsó irodalmi cigánytanács.” Koroda Miklós előadása.

18.30: „Utazás Budapest körül.” (Külföld.) Glass Imre eszevege.

19: Son Harry gordonkázik zongorakísérettel.

20.10: Hírek, löversenyeredmények.

20.35: Hanglemezek.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hívójeles adón, 19.52 m-es hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; A HAT 4 hívójeles adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Svájc al. 19.55: Zeller: A madarász, operett. R. Paris 21.30: Szimfonikus hangverseny. London 22.05: Szigeti József hegedűl.

TÁNCZENE: Riga 21.15, Kalundborg 22.15, Varsó 23.20, Bruxelles 23.10, Strassburg 24.

HÉTFŐ

OKTÓBER 17.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Erkel: Hunyadi induló (Operabázi zenekar) 2. Kuhn: Fababák díszszelmeje (Dajos Béla zenekara); 3. Strauss János: Reggeli lapok — keringő (Berlín filharmonikusok). 4. Ujbajor tánc (Stájer parasztzenekara). 5. Csárdások (Magyar Irme cigányzenekara).

Kb. 7.30: Étrend közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Vigalmak a rokokó-korban.” (Felolvasás.)

10.45: „A kiegyezés atyja.” (Deák Ferenc.) Irta Sztinyay Jenő. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz.

Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Kéler Béla: Magyar Vigjáték nyitány. 2. Guttmann Miklós: Románc. 3. Raszinkó Nándor: Akácvirágok. 4. Mikus-Csák István: Evelyn-keringő. 5. Eördögh János: Kis szvit. 6. Mascagni: Parasztbecsület — ábránd. 7. Waldteufel: Ósi dallamok — keringő. 8. Ujvári József: Jönnek a vitézek — induló.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diáklélorája: „Kemény Zsigmond ifjúsága.” Németh Béla előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Rácz-Tarlósi Pál és cigányzenekara muzsikál.

18: „Semmelweis Ignác.” Manning Vilmos főorvos előadása.

18.30: Táncclemezek.

18.55: Hírek.

19.05: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.20: Acsuko Ito japán operacékesnő japán dalokat énekel zongorakísérettel. (Viaszfelvétel.)

19.40: „Vadállatok közt a brazilai őserdőben.” Irta Molnár Gábor. (Felolvasás.)

22: Közvetítés a Hungária-szállóból. Magyar Irme és cigányzenekara muzsikál.

Közben 22.30: Hírek német és olasz nyelven.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Szalonötös. — 1. Cyrill Scott: Három kis darab. 2. Schubert: Tánccok. 3. Rameau: Rigaudon. 4. Tosti: Marechiaro — olasz népdal. 5. Ágai Dénes: Gavotte és musette. 6. Schwalb Miklós: a) Arietta; b) Spanyol tánc. 7. Náray: Angol románc. 8. Zeller: Rózsadal a „Madarász” c. operettből. 9. Szirmai Albert: Tangó. 10. Kreisler: Syncopation.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: Német nyelvoktatás.

19.20: „Séta az előjáráságon.” Kuszák László előadása.

20: Hírek.

20.25: Hanglemezek.

21.40: Időjárásjelentés.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Szófia 19: Beethoven: Missa Solemnis. Berlin 19: Magyar lemezek. Deutschlandsender 22: Filharmonikusok hangversenye.

TÁNCZENE: Olasz II. 22.45, Luxemburg 23.55, Kalundborg 23.15.

KEDD

OKTÓBER 18.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Fucsik: Kínzsi induló (1. h. gy. e. zenekara) 2. Kavalgyev: Török intermezzo. 3. Waldteufel: Álom — keringő (Max Geiger zenekara). 4. Csárdások (Magyar Irme cigányzenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „A budapesti Arany-szobor megszületése ötven év előtt.” (Felolvasás.)

10.45: „Gyermekruhák.” (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz.

Utána: Időjárásjelentés.

12.05: A rádió szalonzenekara. — 1. Charsin: Matróz-örjárát. 2. Billi: Ördögzerenád. 3. Vincze Ottó: Néger dal. 4. Lehár: Giuditta — keringőgyeveg. 5. Stephanides Károly: Rokokó idill. 6. Künneke: Blues. 7. Szirmai Albert: Részletek a „Mézeskalács” c. daljátékából. 8. Gershwin: A férfi, kit szeretek — dal. 9. Sztára Sándor: Két toborzó.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Veres Károly cigányzenekara.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.10: „Asszonyok tanácsadója.” Arányi Mária előadása.)

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Spohr: e-moll hegedűverseny. Előadja Pászthory Pálma zongorakísérettel.

17.30: „Sztalin tisztogatása a Szovjetunióban.” Csiszár Béla előadása.

18: „József nádor.” 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. — 1. Pécsi József: Petőfi — nyitány. 2. Erkel: Részletek a „Bánk bán” c. operából. 3. Kálmán Imre: Részletek a „Csárdáskirálynő” című operettből. 4. Lehár: Cigánytanács.

19.05: Hírek.

19.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.30: Hilja Saarne zongorázik a magyar-észti művészcseré keretében.

20: Erdélyi József verseiből előad Fáy Béla.

20.30: Hanglemezek. — Film- és táncdalok.

21.35: Hírek, időjárásjelentés.

22: Közvetítés a Baross-kávéházból. Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. Cselényi József énekel. Dalok: Farkas: Eltört az ezüsthangú flinkóm; Szávozó Richárd: Biborban ég a Bakonyerdő; Murgács: Az asszony, ha veszekszik; Belezsnay Antal: Két lány volt a falunak; Egressy A virágnak megtiltani nem lehet; Fráter Lóránd: Szomorú a nyárfaerdő; Lyukas a kalapom (népdal); Thegze-Gerber Miklós: Gyalogút, kocsit; Lányok a legényt (népdal); Patikárus Ferkó: Hat nap óta.

23: Hírek német és olasz nyelven.

Közben 22.30: Hírek angol és francia nyelven.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Britannia-szállóból. Heinemann Ede jazzzenekara játszik.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főosztálya.

18.30: Francia nyelvoktatás.

19: Hanglemezek.

19.30: „A esilei őserdő.” Matolay Tibor előadása.

20: Hírek, löversenyeredmények.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Híversum 19.45: Engel Iván zongorázik. Varsó 21: Szimfonikus hangverseny. Paris PTT 21.30: Opera.

TÁNCZENE: Szófia 21.25, Olasz II. 22.30, Zágráb 22.20, Kalundborg 23.15, London 23.25.

SZERDA

OKTÓBER 19.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. — 1. Egressy-Müller: Klapka-induló (Rendőzenekar). 2. Michaelis: Török őrség (Béres Alfréd zenekara). 3. Strauss János: Szerelmi keringő (Berlín filharmonikusok). 4. Fígedy Sándor: Magyar induló (1. h. gy. e. zenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Munkahely a kislakásban.” Irta: Simon Blanka. (Felolvasás.)

10.45: „A selyemtermelés és a divat.” Irta Buchmann Károly. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz.

Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Hanglemezek.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Fígedy Sándor. — 1. Gerzso: Eljen Budapest — induló. 2. Lehár: Pesti nők — nyitány. 3. Urbach: Ábránd Donizetti műveiből. 4. Strauss János: Acceleration — keringő. 5. Ochs: Változatok egy német népdalra. 6. Fígedy Sándor: Hunyadi János induló.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diáklélorája: „Egy má-

ellen és egymásért." Irta Regős József. (Felolvasás.)

17: A Liszt Ferenc Társaság pályázatán díjazott művek bemutatása. — Zongorán előadja Pázmán György. 1. Gyulai Elemér: Szonáta. 2. Pázmán György: Szvit.

17.30: „Híres botanikus kertek.” Soó Rezső egyetemi tanár előadása.

18: Horváth Dudás József cigányzenekara.

19: Hírek.

19.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.25: A rádió szalonzenekara. — 1. Dohnányi: Marche humoresque. 2. Aggházy Károly: Magyar esték. 3. Fischer: Három kis darab. 4. Coates: Az önző óriás. 5. De Falla: Spanyol tánc. 6. Mya Tamás: Angolkeringő. 7. Beresényi nótája.

20.10: „A dolovai nábob leánya.” Színmű öt felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Rendező: Németh Antal. Személyek: Jób — Csontos Gyula; Vilma — Rápolthy Anna, Domaházy né — Lány Margit; Szentirmay — Abonyi Géza; Szentirmayné — Ághy Erzsébet; Tarján — Jávör Pál; Lóránt — Szabó Sándor; Bilitzky kadét — Apáthy Imre, Bátor Merlin — Kürthy György; Szklabonyai — Garamszeghy Sándor; Merlin ügyvédje — Ujlaky László; Jób ügyvédje — Bodnár Jenő, Jób háziorvosa — Balázs Samu; Jób inasa — Sándor István; Miska tisztiszolga — Pásztor János; Napos káplár — Koltay Gyula.

Utána kb. 22: Hírek, időjárásjelentés.

22.30: Hírek német és olasz nyelven.

22.40: Közvetítés a Vadászkiirt-szállóból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

Közben 23: Hírek angol és francia nyelven.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.25: Olasz nyelvoktatás.

18.55: Horváth Dudás József és cigányzenekara.

19.30: „Pestiek.” Nagy Lajos csevegése.

20: Hírek.

20.25: Táncclemezek.

21.30: Közvetítés a Vadászkiirt-szállóból. Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

22.05: Időjárásjelentés.

A RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójelű adón, 32.88 m-es hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Szófia 19.30: Carmen, opera. Bécs 19.45: Ünnepi hangverseny. Kalundborg 21.40: Bartók: Tizenöt magyar népdal.

TÁNCZENE: Lahti 20.15, Olasz II. 22.30, Boroszló 22.30, Luxemburg 23.05, London 23.25.

CSÜTÖRTÖK

OKTÓBER 20.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 1. Müller: Kossuth-induló (Rendőrzeneke). 2. Lincke: Sziámi őrségváltás (Komor Géza zenekara). 3. Schaeffer-Paepke: Keringőgyeveg. 4. Canaro: Olasz polka (Harmonika és fütty). 5. Huszárverbunkos (Cserkész fuvószeneke).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Ahol a francia búza terem.” Irta Székely Pálma. (Felolvasás.)

10.45: „A tanfolyami továbbképzés fontossága az építőiparban.” Müller Pál dr. iparügyi min. műszaki tanácsos előadása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz. Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Polónyi Elemér zongorázik. Baranyai Gyula gondonkázik zongorakísérettel.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Csorba Dezső és cigányzenekara.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: „Őszi magyar asztal.” Magyar Elek előadása.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Berthe de Vigier régi francia és svájci dalokat énekel a magyar-svájci művészesere keretében. Zongorán kísér Polgár Tibor.

17.30: „Medvevadászat.” Irta Maderspach Viktor. (Felolvasás.)

18: A rádió szalonzenekara. — 1. Guiraud: Kis szvit. 2. Losonczy Dezső: a) Hullámzó búzatenger; b) Ébred az erdő — idill. 3. Albeniz: Jota aragonesa. 4. Liszt: Elégia (hangszerrelte Bertha István). 5. a) Bianchini: Románc; b) Cui: Bölcsődal. 6. Friedmann—Gärtner: Bécsi tánc. 7. Coleridge—Taylor: Kis szvit. 8. Dohnányi: C-dur rapszódia.

19: „Növényegészségügyi időszéri tanácsadó.” Urbányi Jenő kísérletügyi adjunktus előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)

19.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.30: Hírek.

19.40: Hegedűs Gyula és cigányzenekara muzsikál, Lugossy István tárogatózik.

20.30: „Alpesi vihar.” Rádiódrama egy felvonásban. Irta: Rudolf Kreutz. Fordította és rendezte Barsi Ödön. Személyek: A vezető — Kiss Ferenc; Anna — Bulla Elma; Fiatalember — Szügyi Zoltán, Első férfi — Ilosvay Ferenc, Második férfi — Horti Lajos.

Utána kb. 21.10: Hírek, időjárásjelentés.

21.35: Operaházi Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 1. Wagner: Faust — nyitány. 2. Schmidt Ferenc: Változatok egy huszárnótára. 3. Zádor Jenő: Tánccsimfónia.

22.30: Hírek angol és francia nyelven.

22.45: Franz Helle, a budapesti német: birodalmi iskola tanárának németnyelvű előadása: „Ungarn in Breslau.” (Magyarok Boroszlóban.)

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: Közvetítés a Newyork kávéházából. Mikulaj Gusztáv jazzzeneke jászlik.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.30: Angol nyelvoktatás.

19: Táncclemezek.

19.30: „Egy Hanza-kereskedő útja a XIV. században.” Lederer Emma előadása.

20: Hírek, löversenyeredmények.

20.30: Operatrézletek. (Hanglemezről.)

21.40: Időjárásjelentés.

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Bukarest 20.15: Filharmonikusok hangversenye. Bruxelles 23.10: Gertler vonósnégyes.

TÁNCZENE: Szófia 21.45, Olasz II. 22.30, Zágráb 22.20, Kalundborg 23.05, London 23.25, Luxemburg 24.

PÉNTEK

OKTÓBER 21.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 1. Lehár: Horthy Miklós induló (Mária Terézia 1. h. gy. ezred zenekara). 2. Eilenberg: Malom a Fekete-erdőben (Zenekar). 3. Strauss János: Művészetlet — keringő (Ultrasz zenekar). 4. Carliolato: Csintalanság — polka változatokkal (xilofonszólo). 5. Cesárdások Magyar Imre és cigányzenekara.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények

10: Hírek.

10.20: „Népszereif orvosságaink.” Irta Zombory László dr. (Felolvasás.)

10.45: „A világítás története.” Irta Csicsmanczay Livia. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Dénes József és cigányzenekara.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Pachernegg: Bécsi muzsika — szvit. 2. Keszler Lőrinc: Fogócska. 3. Strauss János: Tereferere — polka. 4. Zakál Dénes: Bécsi dal. 5. Armandola Port Said kikötőjében — keleti jelenet. 6. Kigyósi Árpád: Polonaise. 7. Vidor Imre: Szerenád. 8. Blume: Harlekinade — intermezzo. 9. Engleman: Tánccoló billentyűk. 10. Rajter Lajos: I. verbunkos szvit. 11. Lehár: Luxemburg grófja — keringő. 12. Youmens: No, no Nanette — egyveleg.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: A rádió diákfelőrája: „Helgoland.” Irta Wehner Józsefné. (Felolvasás.) Utána: Ifjusági közlemények.

17.: „Liszt Ádám halála Boulogneban” Haraszti Emil előadása.

17.30: Timkó Margit magyar nótákat zongorázik.

17.50: Sportközlemények.

18: Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 1. Kéler Béla: Csokonai nyitány. 2. Lehár: Cárcevic — részletek. 3. Aletter: Rendez-vous. 4. Armandola: A cirkuszban — szvit. 5. Pécsi József: Ezeréves Magyarország — induló.

19.10: Hírek.

19.20: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

19.35: „Magyar költők a szüretben.” — Bevezetőt mond Rexa Dezső. A versket Gárdos Kornélia adja elő.

20.10: Pembauer József zongorázik. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyerterméből, az Orsz. Liszt Ferenc Társaság által rendezett hangversenyéről.

20.50: A rádió külgyi negyedőrája.

21.05: Hírek.

21.05: Közvetítés az EMKE-kávéházából. Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. Dalok: Gergelyffy Gábor: Nyíló kis ibolyák; Nádor József: Selyem hajad; Népdalok: Meghalok én nem sokára; Három bokor saláta; Julesa, ha kimegyen a piacra; Radies Jenő: Az esküvődön én is ott leszek; Sándor Jenő: Imádság már az is (Jávör szövege); Seres Rezső: Gyerünk Bodri kutyám; Hevesi József: Taltai csárdás; Sas Náci: Virágok közt jártam; Szigligeti—Holy Ignác: Szép a babám fekete szeme.

22: Időjárásjelentés.

22.05: Kresz Géza kamarazenekara.

Közben kb. 22.20: Hírek német és olasz nyelven.

23: Hírek angol és francia nyelven.

23.10: Táncclemezek.

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.10: „Julius a tanyán.” Osváth Tibor elbeszélése.

19: Gyorsírótanfolyam.

20: Hírek.

20.25: Hanglemezek.

21.40:

KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSOR-SZÁMOK: Varsó 21.15: Filharmonikusok hangversenye. Olasz II. 21: Lehár: A mosoly országa.

TÁNCZENE: Olasz I. 22.45, Zágráb 22.20, München 22.20, Kalundborg 23, Paris PTT 23.15, London 23.25.

SZOMBAT

OKTÓBER 22.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 1. Fricsay Richárd: A Mária Terézia 1. h. gy. e. indulója. 2. Alex: Fips és Faps — intermezzo. 3. Waldteufel: Estudiantina — keringő (Berlini filharmonikusok). 4. Bode: Koboldok játéka. 5. Bihari: Palotás.

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10: Hírek.

10.20: „Bartók József elbeszélésciből.” (Felolvasás.)

10.45: „Mit nézzünk meg?” A tétényi kastélyt ismerteti Mesterházy Jenő.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. Himnusz. Utána: Időjárásjelentés.

12.05: Magyar Tamás hegedül, Littay György énekel zongorakísérettel.

Közben kb. 12.30: Hírek.

13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

13.30: Hanglemezek.

14.35: Hírek.

14.50: A rádió műsorának ismertetése.

15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

16.15: Harsányi Gizi mesél.

16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

17: Mit üzen a rádió.

17.30: Oláh Kálmán és cigányzenekara muzsikál.

18.35: „Ősszel.” Farkass Jenő csevegése.

19.05: Böszörményi Nagy Béla Liszt-műveket zongorázik.

19.35: Hírek.

19.45: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

20: „A hercegkisasszony.” Operett előjattékkal két felvonásban. Részben Edmond About elbeszélése után Irta Leon Victor. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Rendező Kiszele Gyula. Vezényel Marthos Géza. Személyek Hadzsi Stavros, parneszi herceg — Laurisán Lajos; Photini, parneszi hercegnő, a leánya — Rigó Magda; Marula, dajka — Lakatos Ilonka; Christodulos szolga, Marulo férje — Maleczky Oszkár, Dimitri, idegenvezető — Kédly Gyula, Bill Harris, tengerészlőve — Sárdy János; dr. Clerinay botanikus — Dalnoky Viktor; Thomas Barley, egy londoni bank főnöke — Kürthy György, Gwendolyn a felesége — Kovács Terus; Mary Anne, a leányuk — Orosz Julia; Perikles görög — Fekete Pál; Spiro — Galetta Ferenc.

Utána kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés.

22.15: Táncclemezek.

Közben 22.30: Hírek angol és francia nyelven.

23: Hírek német és olasz nyelven.

23.10: A rádió szalonzenekara. — 1. Rózsavölgyi Márk: Üdvözlő Liszt Ferenchez (hangszerrelte Siki Albert). 2. Liszt: a) Hódolati induló; b) XIII. rapszódia (hangszerrelte Weiner Leo). c) Mazurka brillante, d) E-dur polonaise; e) IX. rapszódia — Pesti karnevál (hangszerrelte Weiner Leo).

0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 17: Gigli és Nelson Eddy lemezei.

17.30: „Az ezeréves városok völgye.” (A Tauber-völgy.) Kampis Antal előadása.

18: „Arany János kedves klasszikusai.” Soltészné Szilárd Kató előadása.

19: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

1930: Strauss Richárd: Halál és megdicsőülés — szimfonikus költemény. Előadja a Filadelfiai szimfonikus zenekar. (Hanglemezről.)

20.25: Közvetítés a Debrecen-étteremből. Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.

A PALÁNKAI VADLUDAK REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 35. közlemény —

Az albinó megismételte előlrol. De előadása még zavartabb és titokzatosabb lett. Jolán féltéken húzódot el mellőle:

— Ez az ember nemcsak részeg, — elmékedett magában —, hanem sült bolond.

— Nem tudom, hogy miről beszél — hebegte. — Itt nálunk nem tudnak semmit semmiről. Reggel látam Szilánovics Gyókö nemzetes urat erre kecsizni... de kutyabaja sem volt, sőt derűsebb és vidámabb volt, mint máskor.

— Nem vett észre rajta semmi különösét? — vágott szavába az albinó.

— Semmit. Kihívatta az apát. Sokáig elbeszélgetett vele és még meg is kínálta pálinkásbutkosábol.

— De mi van Elza kisasszonnyal? — sopánkodott az albinó. Utána kellene nézni. Föl kellene valakit küldeni a kastélyba. — Mi történtet Elzával?

— Elzával? — kacagott a szép leány fekete gyökszeme.

Két ujját fiús nevetlenséggel a fogai közé dugta és élesen füttyentett, ahogy a pásztoroktól tanulta. Jeladás volt. A pitvarajtó, amely a veteményeskertre nyílt, széles robajjal kinyílt, — és pipa-csokkal kezében, vidám kacarászással kilépett Elza. Mostanig új-ságot olvasott a ribizkebokrok árnyékában kiterített pokrócra heveredve.

— Itt vagyok, kis vadóc... — támadt pajkosan Jolánra. — Mit akarsz?

Csak most vette észre az albinót. — Jó reggelt kívánok, doktor úr — mondotta. — No, magát is hiába vártuk reggelire.

Friss volt és illatos... mint felhőtlen nyári reggel, míg ég és föld mennyei verőfényében fürdik. Arca színt és életet kapott a levegő és nyoma sem volt a sápadtságának, amely a gyertya fakó világitásánál olyan kísértetiesen hatott. Ez volt a halállal eljegyzett balga hajadon, aki éjszaka egy megoldhatatlan és titokzatos dráma központjában állott? És az albinó most már maga is elhítte, hogy az éjszaka viziója volt pálinkamá-mortól lángborat aggyal... sőt az is lehet, hogy még mindig részeg.

— Képzeld, miket beszélt összevissza a doktor, — kacagott Jolán. — No, ismételd meg, Bélteky úr, Elza előtt is, ha meri.

Elza ijedten nézett az albinóra. Mutatóujját anélkül, hogy Jolán észrevehette volna, gyorsan az ajkához érintette, mintha jelt akarna adni az orvosnak, hogy hallgasson. Bélteky megértette a néma beszédet, míg a szép leány megreb-ben pillantásából azt is kiolvashatta, hogy mégis csak történt valami, ám a házi orvosnak illik ügyelni a nyelvére és nem szabad szét-hordani a pletykát, ha bármilyen megrendítő drámának volt is tanúja annál a háznál, amely bizalmába befogadta.

HUSZONYYOLCADIK FEJEZET

A nagy titok

A nagy messzeségből deket harangoztak, s amikor az albinó visszakísérte Elzát a kastélyba, úgy lépkedtek egymás oldalán, mintha régi, meghitt pártások lettek vol-

na.

A nábob leánya minduntalan megállt, hogy vadvirágot tépjen a pipa-csokrához, amit már a tisztartóknál szedett. Feltűnően jókedvű volt és a hosszú úton esereggett, csattogott, mint a madár. Az albinó nem tudta mire vélni a különös vidámság okát. A nagy, nyulánk leányt mintha egyetlen éjszaka kicserélték volna; a sötétben, kisírt szemmel, idegességtől megrándul ajakkal, olyan volt, mint a bánat nemtője, — most pedig vidám tündérke, aki napfényt és ragyogást áraszt maga körül.

Lélekben mindenesetre kicserélődött. Engedett nagy és széttéphetetlen büskomorsága. Az orvos nem tudta ennek a titkát, de mindenképpen örült neki. Az ő érdemének lesz betudva, hogy ezt a szép és uralkodásra hivatott teremtést kigyógyította végzetes lelki zavarodottságából. Azt meg éppen a saját személyes varázsának gondolta, hogy Elza kedélye így felvidámlt az ő társaságában.

— Ugy látszik, tetszem neki — gondolta az albinó balga önáltatásal.

Ő már fülig szerelmes volt Elzába, anélkül, hogy tisztában lett volna a dologgal. Be volt már maga is oltva a szerelem baktériumával, de mint orvos és élelsemző megfigyelő, még nem vette észre, mert testén-lékén még nem hatalmasodott el a kór. És Elza pártási viselkedéséből azt a következtetést vonta le, hogy ez az érzés kölcsönös.

Az albinónak mostanig nem voltak sikerei a nőknél. De mit számít az? Vannak emberek, akik évekig játszanak sorsjegyekkel, anélkül, hogy a legkisebb nyere-ménnyel kihúzták volna a számukra. S azután hirtelen váratlanul s minden átmenet nélkül, egyszer csak megütik a főnyereményt. Az albinó míg boldogan repdeső szívvel ballagott a szép leány oldalán s az éden paradicsomi kertjének látta a fehér gulyafoltokkal, gyér berkekkel tarkított kopár sivatagot, most, az álmódosítás hevében, azon sem csodálkozott volna, ha a milliomas déleleg leánya kitért volna karját az elragadtatás önkívületében és felkiált:

— Kiábrándultam és már Kenygel Pista huszár főhadnagy úrból, most már csak téged szeretlek, kedvesem!

Titkon összehasonlította magát a leánnyal s megállapította magában, hogy alakra, termetre körülbelül hasonlatosak — nyilván nagyon szép pár lennének — az emberek megfordulnának utánuk és meglepetésükben fölkiáltanának:

— Ejnye! Ezeket az Isten is egymásnak termette!

Igy elmékedett az albinó, míg a napfényes úton figyelte a leányt szépjárású, fiatal telivérekre emlékeztető ruganyos és acélos mozgását.

— Tündérszép asszony válik belőle — állapította meg magában méla elégtétellel.

A leány nem volt ennyire elragadtatva tőle, de ügyes társalgónak szépjárású, fiatal telivérekre adott a fiútól, mint az éjszaka félhomályában, amikor póznára tűzött halálfejnek látta az északról idevetődött furcsa idegent.

Debreczeni Helyi Vasut. HIRDETMÉNY

Értesítjük a l. Utazóközönséget, hogy folyó hó 16-ikától kezdve a villamoskocsik az alább közölt menetrend szerint közlekednek:

I. MÁV Pályaudvar—Nagyerdei vonalon:

a) Hétköznapokon:

1. MÁV pályaudvartól reggel indul: 4 ó 42 p, 6 ó 00 p, 6 ó 30 p, 6 ó 40 p, 6 ó 45 p, 6 ó 55 p, 7 óra ettől az időtől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást este 18 ó 40 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje a MÁV pályaudvartól 19 ó 50 p, 20 óra, 20 ó 10 p, 20 ó 20 p, 20 ó 30 p, 20 ó 40 p, 20 ó 50 p, 21 ó 00 p, 21 ó 10 p, 21 ó 25 p, 21 ó 35 p, 21 ó 45 p és 22 ó 15 p.

2. Egyetemi klinikáktól reggel indul: 5 ó 15 p, 6 ó 20 p, 6 ó 51 p, 7 ó 01 p, 7 ó 05 p, 7 ó 14 p, 7 ó 21 p s ettől az időtől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást este 20 ó 01 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 11 p, 20 ó 21 p, 20 ó 31 p, 20 ó 41 p, 20 ó 51 p, 21 ó 01 p, 21 ó 11 p, 21 ó 21 p, 21 ó 31 p, 21 ó 45 p, 21 ó 55 p, 22 ó 05 p, és 22 ó 35 p.

b) Vasár- és ünnepnapokon:

1. MÁV pályaudvartól reggel indul: 4 ó 42 p, 6 ó 00 p, 6 ó 35 p, 6 ó 40 p, 6 ó 55 p, 7 ó 05 p, 7 ó 20 p, 7 ó 30 p, 7 ó 40 p, 7 ó 50 p, 8 óraok s ettől az időtől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást este 19 ó 40 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje a MÁV pályaudvartól: 19 ó 50 p, 20 óra, 20 ó 10 p, 20 ó 20 p, 20 ó 30 p, 20 ó 40 p, 20 ó 50 p, 21 óra, 21 ó 10 p, 21 ó 25 p, 21 ó 35 p, 21 ó 45 p és 22 ó 15 p.

2. Egyetemi klinikáktól reggel indul: 5 ó 15 p, 6 ó 30 p, 6 ó 55 p, 7 ó 01 p, 7 ó 16 p, 7 ó 26 p, 7 ó 41 p, 7 ó 51 p, 8 ó 01 p, 8 ó 11 p, s ettől az időtől kezdve 5 perces időközökben követik a kocsik egymást este 20 ó 01 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 11 p, 20 ó 21 p, 20 ó 31 p, 20 ó 41 p, 20 ó 51 p, 21 ó 01 p, 21 ó 11 p, 21 ó 21 p, 21 ó 31 p, 21 ó 45 p, 21 ó 55 p, 22 ó 05 p és 22 ó 35 p.

II. Csapó uca—Tüzérlaktanyai vonalon:

a) Hétköznapokon:

1. A Csapó uca sarkától indul reggel: 6 óraok, 6 ó 20 p, 6 ó 40 p, 6 ó 48 p s ettől az időtől kezdve 20 ó 16 p-ig 8 perces időközökben követik a kocsik egymást. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 32 p és 20 ó 40 p.

2. Tüzérlaktanyától indul reggel: 6 ó 10 p, 6 ó 30 p, 6 ó 53 p s ettől az időtől kezdve egész nap 8 perces időközökben követik a kocsik egymást 20 ó 29 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 45 p és 20 ó 51 p.

b) Vasár- és ünnepnapokon:

1. A Csapó uca sarkától indul reggel: 6 ó 24 p, 6 ó 48 p, 7 ó 04 p s ettől az időtől kezdve egész nap 8 perces időközökben követik a kocsik egymást 20 ó 29 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 45 p és 20 ó 51 p.

III. Kossuth ucai vonalon:

a) Hétköznapokon:

1. A Városházától indul reggel: 6 ó 15 p, 6 ó 45 p, 7 ó 02 p s ettől az időtől kezdve egész nap 10 perces időközökben követik a kocsik egymást 19 ó 42 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 13 p, 20 ó 35 p és 20 ó 57 p.

b) Vasár- és ünnepnapokon:

Ugyanolyan menetrend szerint közlekednek a kocsik, mint hétköznapokon.

IV. Hatvan ucai vonalon:

a) Hétköznapokon:

1. A Bika szállodától indul reggel: 6 ó 21 p, 7 óra, 7 ó 12 p s ettől az időtől kezdve 19 ó 36 p-ig 12 perces idő-

közökben követik a kocsik egymást. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 óra, 20 ó 20 p és 20 ó 40 p.

2. A Baromvásártérről indul reggel: 6 ó 35 p, 7 ó 16 p s ettől az időtől kezdve egész nap 12 perces időközökben követik a kocsik egymást 10 ó 52 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 20 ó 14 p, 20 ó 33 p és 21 óra.

b) Vasár- és ünnepnapokon:

1. A Bika szállodától indul reggel: 7 óra, 7 ó 36 p s ettől az időtől kezdve 19 ó 48 p-ig 12 perces időközökben követik egymást. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 19 ó 12 p, 19 ó 36 p, 19 ó 45 p, 20 ó 06 p és 20 ó 40 p.

2. A Baromvásártérről indul reggel: 7 ó 16 p, 7 ó 32 p s ettől az időtől kezdve egész nap 12 perces időközökben követik a kocsik egymást 18 ó 52 p-ig. A később közlekedő kocsik indulási ideje: 19 ó 06 p, 19 ó 30 p, 19 ó 50 p 20 óra, 20 ó 20 p, és 20 ó 53 p.

Debrecen, 1938 október hó 14.

Az üzletigazgatóság.

HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú

közigazgatási hatóság közhírré teszi, hogy az V-ik állategészségügyi kerületben veszett eb garázdalkodott és ennek folytán a veszettség állati betegség szörványos jellegű fellépését állapított meg. Ezen fertőző állati betegség elterjedésének megakadályozása céljából az állategészségügyről szóló 1928. XIX. tc. 52—55. §§-ai és a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 100.000/1932. F. M. sz. rendelet 321. és következő §§-aiban foglalt rendelkezések alapján az V-ik állategészségügyi kerület egész területére f. évi október hó 12-től 1939. évi január hó 9-ig terjedő 9 napi időtartamra elbárlat rendelgetett el. Az elbárlat hatálya kiterjed a város szorosabban vett belterületére és az ehhez csatolt területekre, a Nagyerdő és Monostor erdőségek és a belterületi földek egyrészt. Az V-ik állategészségügyi kerület határa a m. kir. Államvasutak Debrecen—nyiregyháza, a Debrecen—büdsszentmihályi vasútvonal és Hajdúböszörmény határa. Az elbárlat alá helyezett területen minden eb megköve, a macskák bezárva, vagy elkerített zárt helyen oly módon tartandók, hogy más kutyával vagy macskával ne érintkezessen és emberben vagy állatban kárt ne tehessenek. A zárlat alá helyezett területről kutyát, vagy macskát csak a városi elsőfokú közigazgatási hatóság engedélye alapján lehet kivinni. Kötelesek az állattulajdonosok és birtokosok ebeik és macskáik egészségi állapotát figyelemmel kísérni és a rajtuk észlelt minden változást a hatóságnál bejelenteni. A szabadon járó kutyák és macskák elfogatnak és ezek tulajdonosai ellen a kihágási eljárást a hatóság folyamatosan fogja tenni. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

42.772/1938. VI. HIVATALOS HIR-

DETMÉNY. Az 57.000/1931. K. M. sz. rendelet 13. §-a értelmében közhírré teszem, hogy a m. kir. Kereskedelem-és Közlekedésügyi Miniszter Ur 39.095. X. 1938. sz. 45/H. sorsz. alatt Csurka László debreceni lakos részére Debrecen telephellyel helyközi gépjármű hulla szállítási gépjármű vállalat üzemben tartására engedélyokiratot adott ki, amelynek alapján engedélyes egy darab D. 51—227. forg. rendszámú Ford gyártmányú teherautóval az ország egész területén kilométerenként legfeljebb 100 aranyfillér fuvardíj ellenében 1942. évi szeptember hó 1. napjáig jogosult a hullafuvarozást folytatni. Polgármester.

— Emésztési kiütések a bőrön rendszerint hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelenként egy-gyomorra egy-egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvízzel elrendezzük. Kérdezzé meg orvosát.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelzés

Hétfőn
aki volt, hat óra tájban
varjon Tökés fényké-
pész előtt. 307

Házasság

Csinos
állami tisztviselő
most került Debrecen-
be, ismeretség hiányá-
ban megismerkedne há-
zasság céljából függet-
len 35-48 éves úri-
emberrel. „Családi élet”
jeligére levelet a kiadó-
ba. 258

Nyomozó iroda

Ismét
idehaza van Gálócsy,
Vigkedvű 23. Telefon:
28-72. Legyen bizalom-
mal. 97 11. 12.

Szabó
magánnyomozó irodája
Varga ucca 7. sz. Leg-
diszkrétebben nyomoz,
megfigy. 306

Alkalmazást nyer férfi

Kondást,
nőlelt, bentkosztost,
vidéki gazdaságba ke-
resék. Cím a kiadóban.
1648 vv.

Kifutófiú
azonnalra felvétetik —
Szent Anna ucca 66. sz.
fűszerüzlet. 1267

Timárségédet
és napszámost felve-
szek. Teleki u. 56. 267

Kifutót
azonnalra felvesz Dan-
cingre, Szabó Kálmán
u. 8. 268

Eljáró
munkást megbízható
keres Műszaki Társaság
Hunyadi 17. 265

Házartási
cikk terjesztése új
rendszer szerint. Kom-
moly urak, hölgyek je-
lentkezhetnek, Kurz,
Piac ucca 32. udvarban.
294

Kondás
komencióra bojtárnak
való fiával és kocsis
család felvétetik. Bel-
legelő 57. Acsádi útnál,
Brahmer. 297

Elsősztályú
egyenruhásabó segédet
zubbony, köpenymun-
kást azonnal felveszek.
Nagy Albert, Miskolc,
Soltész Kálmán u. 1. 312

Kerékpár
műszerészt, lehetőleg
rádióhoz, villanszere-
léshez is értőt felve-
szek, Soltész, Kálmán tér
2. sz. 304

Keresek
garanciaképes bent-
ségédet. Mester u. 13.
332

Szabó
majoros azonnalra fel-
vétetik. Horváth, Piac
u. 38. I. em. 322

Képesített
gyümölcs és szőlőkeze-
lőt keresek komenció-
ra. Jelentkezni Lőcsi,
Rákosi Jenő u. 8. 320

Téli
kommenciós kocsis csa-
lados, felesége fej, fel-
vétetik azonnal. Rother-
mere u. 25. 218

Szabósegéd
felvétetik. Kossuth ut-
ca 31. 335

Szigyártó
segéd felvétetnek Bu-
dapestre. Cím: József
kir. herceg u. 51. 341

Hentessegédet,
fiatalt keresek, Marlon,
Hatvan ucca 52. 344

Novemberre,
házmesterpárt keresek.
Besze János ucca 4. 356

Egy
kifutófiú felvétetik,
Jókai ucca 13. fűszer-
üzlet. 362

Kifutót
fűszerüzletbe felveszek
Hajdú József, Fű-
vészkeret ucca 14. szám,
Kollégiumnál. 361

Szikvizüzembe
gyakorlattal bíró koc-
sis azonnal felvétetik,
Boesky szikvizüzem,
Péterfia ucca 59. 417

Kifutófiút
fiatall, ügyes az on-
nalra felveszek, gyü-
mölcsüzlet, Csapó ucca
3. 411

Péksegédet
azonnalra felveszek. —
Kohn, Széchenyi ucca
17. szám. 409

Kifutófiú
kerékpárral, azonnal
felvétetik, Kövessi hí-
r-lapiroda, Teleki ucca
96. szám. 417

Kifutófiú
felvétetik, Halcsarnok,
József kir. herceg ucca
2. szám. 373

Fakihordó
azonnal felvétetik. —
Arany János ucca 56.
379

Juhászt
kommenciós, vagy
bentkosztost felfoga-
dok, feketeföldre. Mon-
ti ezredes ucca (volt
Magoss) 11. sz. 377

Egy
erős kifutó pékségbe
jó fizetéssel, ki teherrel
kerékpároznai tud, fel-
vétetik, Turi András u.
17. szám. 381

Házmester
felvétetik, Nyomtató u.
16. sz. Ugyanott búto-
rozott szoba kiadó. Ér-
tekezni: 2—3 óráig. 382

Házmestert,
szépen mosó, vasaló fe-
leséggel, jónevelésű
leánykával, udvari szo-
bába felveszek. Esetleg
lakónak. Szent Anna u.
62. szám. 389

Cipésztanuló
felvétetik és egy har-
monika eladó. Boesky
tér 7. szám. 390

Kifutófiú
felvétetik, Vágó László
fűszerkereskedésébe.
Teleki ucca 71. 404

Mindenes
letöltő fiú szikvizüzem-
be azonnali belépésre
felvétetik, Szappanos u.
18. szám. 400

Jó családból
fiú tanulóknak, vagy ki-
futónak felvétetik. —
Grünfeld, Hatvan ucca
48. szám. 394

Alkalmazást keres férfi

Sofőr
állást keresek, többéves
gyakorlattal. Besoro-
zott autóra is elme-
gyek. Cím a kiadóban. 301

Alkalmazást nyer nő

Ügyes
kiszolgálóleány, fűszer-
üzletbe, azonnalra fel-
vétetik, Weisz, Varga-
kert, Déli sor 5. 203

Speciális
alsónadrág varró, ki
nagy gyakorlattal bír s
szép munkát produkál,
állandó munkát kaphat
Cím a kiadóban. 252

Kifutó,
kislányt, vagy fiút fel-
vesz, élelmiszerüzlet,
Varga ucca 1., vasár-
nap délelőtt. 405

Fehérnemű
varróút felvesz, eset-
leg varrógéppel, Ma-
golesi. Piac ucca 37. 380

Angol
női szabósághoz kézi-
leány felvétetik, Timkó
Szent Anna ucca 27. 375

Fodrász-
kiszasszony vasoduláló
és manikűröző, magas
fizetéssel azonnal be-
léphet. Cím a kiadóban
410

Alkalmazást keres nő

Házvezetőnőnek
anyahelyetteske ajánl-
kozik nagyon megbíz-
ható gyermekszertő nő.
Cím a kiadóban. 272

Fiatal asszony
házvezetőnőnek ajánl-
kozik magános úrhoz,
vagy társalkodónőnek
idősebb úr mellé. —
Cím a kiadóban. 206

Komoly
intelligens nő varrni tu-
dó főúri nő mellé elhe-
lyezkedne. Cím a ki-
adóban. 258

Fiatal
úriasszony, gyermek
mellé ajánlok, ki a
háztartásban is segéd-
kezik. K. M. Marothy
György ucca 12. 400

Jobb
zsánerű idősebb nő,
gondviselőnek, vagy
házvezetőnőnek maga-
nos úrhoz, vagy ház-
párhoz címenne. Csapó
ucca 33. 342

Egészséges
fiatalasszony, kéthóna-
pos fiával elmenne daj-
kának, vagy alkalm-
ozottnak. Cím: Szerp,
Kiss Erzsébet. 113. 353

Magános
nő elvállalná magános
úrnak, úrnőnek a ház-
tartását, perfektül főz.
Vidékre is. Méliusz tér
5. szám. 354

Házartási alkalmazott

Árvalányt
keresek perfektül főzőt,
kis családhoz, novem-
ber 1-re. Simonyi út 4.
251

Bejárót
parketthez értőt dél-
előttre felveszek. Arany
János ucca 48. II. ajtó.
292

E hó
18-ra bejáró mosogatót
felveszek. Piac 58. I.
emelet, étkезде. 315

Szobaleányt,
hosszú bizonyítvánnyal
azonnalra felveszek. —
Rothermere ucca 18.,
földszint. 414

Bejárót
felvétetik délelőttre. —
Teleki ucca 94. udvar-
ban, harmadik ajtó,
balra. 385

Intelligens
kislányt, gyermek mel-
lé felveszek, esetleg
bentlakással Nagy Béla
Dégenfeld tér 11. 401

Megbízható
bejárót keres dél-
után 3—6 óráig Nadas-
diné, Irinyi ucca 6. sz.,
(esendőparancsnok-
sággal szemben). Jel-
lentkezés vasárnap és
hétfőn 8—10-ig. 331

Gyermekszertő
szobaleányt, jó bizonyít-
vánnyal felvétetik. —
Pulszki ucca 4. szám,
II. em. 1. 348

Jobb
családból való fiatal
leányt mindenesnek
Budapestre, kéttagú
családhoz felveszek. —
Erős Lajos ucca 14. 355

Bejáró
mosogató asszonyt, —
konyhára felveszek. —
Batthyány ucca 4. 367

Bejárót
reggel 7—12 óráig. —
ebédkoszt nélkül felve-
szke, Csapó ucca 18.,
főlemezlet 3. 366

Bejárót
egész napra, vagy bent-
lakó leányt azonnalra
felveszek. Szent Anna
ucca 5. Blevér. 352

Ajánlat

Bundát
készít a legszebb kivi-
telben, alakít, Katona
Vilmos szücs, Simonffy
ucca 2. 1283 11. 30

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás, köl-
csönzés. Géprészek
minden géphez. Javítá-
sok jótállással, Eisen-
berger, Csapó ucca 101
1606 11. 4.

Ciánosási
vállalat Varga ucca 10.
Szücs Imre és Szücs
Imréné. 1412 XI. 2

Takaréktő-helyek
készen kapnatók. Javi-
tását ha nem süt, fűs-
tól, javítom, felelőség-
gel, Nagy István, Szé-
chenyi ucca 6. 500 10. 17.

Poloskairást
előgázzal, lakások át-
vizsgálását felelőség-
gel végzi Kiss, Kigyó u.
5. szám. 1849 11. 12.

Mindentéle
épitési anyag, valamint
deszka, lé, faragott fa
és bauxit cement kau-
cható a Debreceni Műkö-
gyár R. T. Fűrdő ucca
2 számú telephelyen 109+

Katonatisztek,
altisztek, tűzfát, sze-
net legoicsóbban kap-
hatnak Vágó tűzfaké-
reskedésében, Margit-
fűrdőnél, telefon 10-24
1169 vv.

Házi ruhát 3 P,
szövetruhát 4 P. — ka-
bátot 10 pengőért ké-
szít „Elit” szalon, Jó-
zsef kir. herceg ucca 14
1358 10. 18.

Börkabátfestés,
cipő, retikül stb. vil-
lanygéppel festi Nagy
Károly, Batthyány u.
10. szám. 498 10. 19

Síremléket,
műköből, márvánvkö-
ből, síremlékek, Deb-
receni Műkögyárnál.
Fűrdő ucca 2. (Margit
fűrdő mellett). 93+

Veszek
használt bútort, padlás
és pineelomot. Hívásra
jövök. Andrásó Csapó
ucca 16., telefon: 32-11
1996 +

Csapó u. 14.
szám alatt levő festék-
árúüzletet Sas u. 42. sz.
alá helyeztem át, ahol
továbbra is készítek
állók szolgáltatukra. —
Nádudvar Lajos. 52+

Közvetlenül
a gyárból érkező ma-
radékjaim a legol-
csóbbak. Dr Ré-
vészné, Piac u. 42. sz.
Pannonia udvarban.
126+

Mérlegek,
tűzhelyek, üstház, le-
szállított árban. prima.
beszerezhetők. Kigyó u.
57. 314

Bontásból
származó száraz törme-
lék díjmentesen elhord-
ható. Hitelbank építke-
zésnél. 162

Grafológus
problémáit megoldja, s
mindenről felvilágosít.
Fogad: Széchenyi ucca
43. szám. 316

Zománctűzhelyek
kétaknás, folytonzó
kályhák, hőfokozók, s
fűtesővek, üstök, üst-
házak nagy választék-
ban, Nagy vasúletében
csapókanyar. 403

Kereslet

Megfelelő
tőkével trafikot vagy
cukorkaüzletet vezeté-
re átvenék. Cím: Kar-
ácsenyi jeligére a ki-
adóba kérek. 278

Pékség
felszereléssel, lakással.
üzlethelyiséggel forgal-
mas helyen bérbeve-
nénk. Részletes ajánlatot
a kiadóba „Kápe” jel-
igére kérek. 260

Magános
nőt, esetleg diákleányt.
lakótársnak keresek.
Szeder ucca 4. 280

Társ

Györsön
lebonyolítható üzlethez
intelligens gazdálkodót
keresek, kétezerrel —
„nagyteljesítményű gaz-
dász” jeligére a kiadó-
ba. 269

Elelmiszer ital

Alma,
Batul, Jonathán, Török
Bálint, eladó, özv dr
Pokoly Józsefné, Hajdú
sámsón, vasútállomás-
nál. 160

Sajattermésű
engedéllyel rendelkező
termelőt keresek, kinek
cca. 300 hol borterme-
se van. Tíz év óta jól
bevezetett helyiségem
van. Cím a kiadóban.
215

200 hektó
óbor eladó. Csapó ucca
60. 289

Oktatás

Magántanuló
előkészítésére,
gimnáziumi hetedik osztá-
lyra keresek megbíz-
ható tanerőt. Cím a ki-
adóban. 330

Szabást-varrást
tanulhatnak úrinők,
szerződéssel vagy mun-
kakönyvvel, dr Balázs-
né, Rákosi Jenő u.
5. szám. 360

Piaristáknál
érettségizett egyetem-
ista, mennyiségtan- és fi-
zikából, tanítást vállal.
Vigkedvű Mihály ucca
57. szám. 412

Rádió

Rádió
eladó Patay u. 9. 310

Rádió
2+1 lámpás eladó. —
Honvéd u. 51. szám. 274

Rádió
3 lámpás, amatőr, jó állapotban olesón eladó. Szappanos uca 22. 391

Hangszer

Tanuló
zongora, olesón eladó. Kossuth uca 11. 161

Bútor

Ebédítő
és hálószobabútor, modern, legjobb állapotban elköltozés miatt, olesón eladó. Piac uca 58. 11. 31. 284

Egy
keményfa háló eladó. Boldogkert, Bégányi u. 8. szám. 326

Eladó
sötét keményfa ebédasztal. Csapó uca 10. az udvarban. 408

Autó, motor kerékpár

DKW
Meisterklasse négyüléses kabriolet, sürgösen eladó. Telefon: 14-46. 345

Átadó üzlet vendéglő

Pékség,
forgalmas helyen átadó. Vojth, Diószegi út 14. szám. 324

A főtér
legforgalmasabb helyén levő üzlet, halál eset miatt berendezéssel együtt átadó. Cím a kiadóban. 334

Vidéki
Johány nagyrudamat elcserelném helybeli kiséruddával. Cím a kiadóban. 176

Jogtolytonos
országúti kocsmá berendezéssel átadó, esetleg felelős üzletvezetőt alkalmazok. Értekezni Pesti közvetítő irodában, Piac uca 36. 347

Kiadó
primá bodega (kocsmá) szobával, mellékhelyiséggel, pincével. Péterfia 48., házmaster. 416

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Raktárnak
kiadó pincehelyiség, burgonya, vagy más zöldség leraktározására alkalmas. A piachoz közel. Maróthy György uca 9. alatt. Értekezni hétfőtől, kizárólag délután 2-3 óra között. 396

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó
Nyil u. 103. sz. szoba, konyha, spájz, külön udvar, november 1-re. Értekezni Nyil u. 105. 210

Egy
szoba, konyha, fáska-mara november 1-re. Csapó uca 20. 29

Kiadó
egy nagy udvarra nyíló szoba nyugdíjas házaspárnak Árpád tér 40. 286

Udvari
szoba, konyha spájz kiadó október 15-re, Vargakert Herceg u. 8. 281

Kiadó
egy szoba, konyha, előszoba, spájz, pince-konyhával. Böszörményi út 37. 305

Egyetemi tanári lakások közelében, Poroszlai út 78. szám
alatt levő modern egyszobás, konyha, verandás lakás, 480 négyszögöl finom csemege mátiászfélé termő szőlővel s gyümölcsösrel kiadó. Értekezni: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, színház mellett. 107+

Egy szoba,
konyha, spájz, fáska-mara, Böszörményi út 23., november 1-re kiadó. 323

Uccai
szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, november elsejére kiadó. Csillag uca 69. 337

Kiadó
két szoba, konyha, november elsejére, Varga uca 29. szám. 340

Kiadó
nagy uccai szoba, konyha, spájz, november hó elsejére. Eötvös uca 65. 339

Egy
uccai pincelakás kiadó, Montezredes (volt Magoss uca) 11. piac közelében. 378

Egy szoba,
elő- és fürdőszobás lakás átadó. Hatvan u. 61. I. e. 1. Megtekinthető 11-1 óráig. 392

Kiadó lakás kétszobás

Kétszobás,
fürdőszobás lakás, mellékhelyiségekkel, nov. 1-ére kiadó. Simonffy 59. 217

Kétszobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. Piac uca 58. II. 34. 285

Kiadó
Böszörményi út 36. sz. a'att kettő szoba, kettő konyha és az egész udvar november 1-re. 1883

Kettő szoba
előszoba, mellékhelyiségekkel, kicsi családnak jutányosan azonnal kiadó. Árpádtér 44. 166

Két szoba
előszoba, mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Böszörményi út 18. 221

Két szoba,
konyhás lakás, keresztény tisztviselő családnak kiadó. Török Bálint uca 2. 393

Két szoba,
konyha, kamara, WC-ből álló lakás, november hó elsejére kiadó. Arany János uca 11. 402

Kiadó
2 uccai szoba irodának, orvosi rendelőnek, garzon úr, vagy bolygnyek, esetleg gyermektelen idősebb tisztviselő párnak. Csapó uca 10. Értekezni az udvarban a tulajdonossal. 408

Kiadó
két vagy háromszobás lakás novemberre. Andrassy út 12. 264

Kétszobás,
előszoba, mosdó, egyszobás, előszoba, konyha kiadó. Arany János uca 48. 293

Két szoba,
fürdőszoba, november elsejére kiadó. Apaffi uca 35. szám. 318

Kétszobás,
komfortos, újonnan festett lakás kiadó. Borz uca 9. 350

Kiadó
uccai kétszobás száraz lakás, azonnal. Kölcsey uca 21. 363

Kiadó
két szoba, konyha s spájz, sertéstartással, november elsejére, Lónyai uca 29. 343

Két
uccai fürdőszobás lakás kiadó. Értekezni délután Varga u. 34. 250

Kiadó lakás háromszobás

Eladó
vagy kiadó új 3 szobás komfortos lakás, gáz-óvóhely. Baksai uca 6 strandfürdőtől 2 percnvire. 1280 10. 31.

Kiadó
3 szobás, fürdőszobás lakás, Vigkedvü Mihály uca 17., november 1-re 152

Központon
háromszobás, komfortos tiszta lakás kiadó. Balthyány uca 14. 370

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
5 szobás, fürdőszobás, féregmentes lakás, Széchenyi u. 31. 255

Négyszobás
15 évig adómentes ház, parkirozott udvarral eladó. Jókai uca 46. 42

Azonnal
kiadó első emeleti udvari 3 szobás I. emeleti uccai négyszobás és földszinti 3 szobás s komfortos lakások. — Baltázár Dezső uca 12. 47

Négyszobás
15 évig adómentes ház, parkirozott udvarral eladó. Jókai uca 46. 42

Kiadó
négy szoba, előszoba, s fürdőszoba, mellékhelyiségekkel álló lakás, november 1-ére, havi 70 pengőért. Csapó 78. 384

Négyszobás,
fürdőszobás úrilakás, elköltozés miatt kiadó. Cím a kiadóban 358

3-4 szobás
modern lakás kiadó. Hunyadi 17. 256

Butorozott szoba

Uccai
butorozott szoba két személyre is József kir. herceg uca 56. 262

Butorozott
szoba egy vagy két személynek kiadó. Nyugati uca 34. 159

Uccai
szép butorozott, különbejárattal szoba kiadó, fürdőszoba használat-tal, Attila tér 1. sz. 222

Különbejárattal
uccai butorozott két-szobás garzon lakás kiadó, esendes udvarban. Garay uca 20. 383

Tiszta
butorozott szoba, fürdőszoba használat-tal kiadó, egy személynek. Faragó uca 16. 359

Különálló
butorozott szoba, előszobával, konyhával, s spájzzal kiadó. Meszena uca 7. 395

Különbejárattal
uccai, elegánsan butorozott szoba kiadó. — Széchenyi uca 29. 406

Elegánsan
butorozott uccai szoba, kapualatti bejárattal kiadó. Bethlen uca 40. 412

Ingóságvétele

Transzmissziót,
csapágyat veszek. Teleki uca 56. 266

Teremfűtőkályhát,
nagy méretűt, használatban, jó állapotban veszünk. Papirforgalmi, Széchenyi u. 2. 261

Gyermekkoszil,
modern veszek. Hírlapiroda. Széchenyi u. 6. szám. 372

Megvételre
keresek „Perpétum“ vagy más nagy folyton-éző kályhát. Werner, Piac uca 70. 397

Ingóság eladás

Erős nagykapu
olesón eladó. Tanító u. 18. szám. 1217 vv.

Bontásból
kikerült jó minőségű téglá, ikerablak, kirkatli portálé, vasrács, kapu, vasrácsok, vasgerendák, faanyagok, műbútor beraktározásra azonnal kiadó. Csapó u. 73. szám. 245

Nagy
vaskályha olesón eladó Poroszlai út 73. 197

Gyalupad
és asztalosszerszám eladó. Péterfia 2., házmaster. 244

Kitűnő
állapotban levő szmoking, szürke ruha, női téli és tavaszi kabát eladó. Blaha Lújza u. 8. I s d. e. 11-12. 274

Eladó
15 kiló friss libatöl, nemelónál. Tanító u. 3. 272

Negylyukas
Zefir kályha, zongoraláda eladó, vagy kölcsönadó. Thaly Kálmán u. 12. 86

Nagykaliberű
samottos vaskályha eladó. Szalmár u. 7. Meteor szemben. 209

Eladó
alig használt kétlovas kocsí. Tanító u. 10. 254

Nyitott
szin, circa 20x4 m. cseréppel fedve, kisebb terméskövek, eladók. Honvédtemető u. 4. sz. Értekezés Péterfia 42. Házmaster. 259

Homok
olesón kapható hazaszállítva 3.50 P fuvaronként. Ugyanott új szárnyasajtó 240/120. öt darab modern ablak-rács, új padlásajtó tokkal. Vas Gereben u. 14. 282

Eladó
zongoraláda, Madonnakép, madrac, gyermek vaságy. Timár u. 9. 283

Linoleum
2x5 méteres és szürke férfi átmeneti kabát magas alakra eladó. — Varga uca 26. 302

Sodronybetétes
fehér vaságy eladó. — Ugyanott férfiruhák. Széchenyi u. 10. 309

Jókarban
levő fiókos állványzat utányosan eladó. Csapó 22. Gyógyszertár. 308

Eladó
jókarban férfi fekete télikabát közép alakra, sötétkék nadrág. Árpád tér 46. 311

Balkaros
Singer bőrvarrógép jutányosan eladó. Csapó u. 4. 296

Férfi
és női télikabátok, szövetek, festmények eladók. Horváth Csapó u. 4. 295

Eladók
majolika és samott betétes vaskályhák. Széchenyi u. 14. 299

Singer
varrógép, sülyesztős, alig használt, olesón eladó. Kossuth u. 41. sz. keresztépület. 338

Bontásból
kikerült faanyag jutányos áron eladó. Nyilas telep Emerich u. 4. sz. 321

Egy
alighasznált zecskavágó eladó. Bujdosó uca 1. szám. 346

Régi
ablakok, zsaluk, olesón eladók. Piac uca 7. sz. Vecey. 351

Eladó
bicikli, irodaberendezés, szabó vasmelegítő, firma táblakidugó, Vas váry uca 16. 349

Egy
modern konyhaszekrény eladó. Möriz u. 34. Csapókert. 365

Borsodi
darabos szén 2 q. hazaszállítva eladó. Híve-lves uca 6. 374

Állótűkőr,
hibátlan 77x156 belvilágú, nyolcvan pengőért eladó. Megtekinthető délelőtt. Halász, börgygyászati klinika. 415

Légyvédelmi
célra tűzifecskenő és kútszivattyú eladó. — Kút uca 60. 299

Cipész
és csizmadiamesterek figyelmébe! Különféle stanchulladékok olesón kapható. Kiss Testvérek börgyvárában. 368

Eladók
hálószoba, divány, kerékpár, varrógép, páncélkassza, különféle bútorok. Andrásko, Csapó uca 16. 357

Flú
télikabát, fekete, magyáros, kifogástalan állapotban, 12-13 éves fiúnak eladó. Megtekinthető csak hétköznapokon, Arany Bika, trafik. 369

Eladó
ebédlőbútor, pincekötél gyemekágy, villany-csillár, egyéb apróságok, Kossuth uca 55. 387

Vaskályha
két darab eladó. Ugyanott egy darab samottos kályhát veszek. Szappanos uca 11. 398

Gazdasági termények

Eladó
csutka, boggyó répa, nagy mennyiségben. — Czipónál, Hatvan uca 20. szám. 371

Gazdasági eszközök

105 literes
új boroshordó eladó. Gebel portánál, sebészeti. 287

Homokfutó
kocsi egy ló után jutányosan eladó. Hatvan u. 47. 303

Kanalas
vetőgép, tizenhat soros kétéves, kettős eke, kisebb-nagyobb olesón eladók. Deák Ferenc u. 11. szám. 407

Eladó házhely

Házhelyek
a Hid uca 14. szám alatt, továbbá 7 szobás ház a közismert Bagolyvár vendéglővel eladók. v. v.

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közlebbi felvilágosítást a Kölesd-nös Segélyző Egylet ad. Kossuth u. 8. 104+

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesüttől egy percnvire levő Apponyi uca 48. számú házhely négyszögletének. Aro kedvező részletekben is fizethető. 2+

OTI palotába költözik?

Tejet, süteményt, fűszert és csomagearut a legpontosabban, a legbiztosabban, a legszolidabb áron házhoz szállítja a közelben lévő **Fischer bolt** Teleki u. 73.

Eladó ház

Eladó
Ajtó uca 6. számú ház. Ugyanott eladó egy világos keményfa hálószobabútor és egy cserépkályha. 114

Családi ház
két szoba előszoba, konyha és mellékhelyiségek, 384 négyszögöl földdel eladó. Jerikó u. 19. 270

Eladó
családi ház Vargakert Keleti sor 3. szám. 263

Nagyszerű
tőkebefektetés!
Tiszlón 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross uca sarkán levő üzletház.

A saroképületben csinosan berendezett kiscsendő, minden kényelemmel és lakással. Aláépített épület. — A Nap uca 22. számú ház, négyszobás úri lakással, parkett, fürdőszoba, víz, villany, gázvezetékekkel, virágos udvar, fákkal, szőlőtugással. Kézpénzára 23.000 pengő. 23 A+

Nagyjövendelmű
ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vízvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakberlekkötéssel most megvásárolható. 9+

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétvezér utcában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakberlekkötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszoba üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cim a kiadóban. 14 A+

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyszögöl telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cim a kiadóban. 22 A+

Jól jövedelmező ház
remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyílt egy most renovált házra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlelők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 20 A+

Eladó házak.
Szávay Gyula uca 1. Bereséyi uca 105. sz. Csillag uca 108. Garay uca 5. szám alatt 400 öl villatelek. 400 pengőért. Megbízottam Samu János, Deák Ferenc uca 7. 364

Házak
a város minden részén, minden árban és feltételek mellett eladók. Balázs Andor, Rákosi Jenő uca 5. 360

Eladók
városi, telepi, kertési házak, tanyaföldek, házhelyek, konyhakertészeti földek, szőlők havi részletre is. Gazdák Bankjában, Kossuth utcán. 328

Óriási telkű
1200 P évi jövedelmű sarokház elköltözés miatt áron alul eladó. Ára 12.000 P. Mester u. 15. sz. 333

Magas kamatnak
megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyszögölös telek, 1 négyszobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszoba konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjövendelmé 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cim a kiadóban. 15 A+

Takaros
kertési ház, nagyon olcsón megvehető a Bozzai telepen. 384 négyszögölös telek, 2 egyszoba konyhás lakás és 1 egyszoba konyhás lakás van benne. Kévs pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 16 A+

Jó vétel
A Salétrom utcán 115 négyszögölös telkes ház havi 54 P bérjövendellel eladó. 2 egyszoba, konyhás és 1 egyszoba konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Szent Anna ucaán
343 négyszögöl telkű földszintes ház, két uccára nyíló fronttal, ötrendbeli összkomfortos lakással, nagy műhely és raktárhelyiségekkel, ötezer pengőt meghaladó nyersbázbérjövendellel, jó vizű fűtőkúttal eladó. Tőkebefektetésre alkalmas. Értekezni dr. Sebestyén ügyvédnél Piac uca 49. 386

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyen marad a vevőnek. Közelebbi felvilágosítás 28-83, telefonon. 11+

Homokkertben
119 négyszögölös telken 3 egyszobás és 1 egyszobás lakás van. Most havi 30 pengőt hoz. Alkalmi áron átvehető, kevés pénz kell hozzá. Cim a kiadóhivatal megmondja. 18 A+

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 133 négyszögölös telken három egyszoba konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjövendelmé 56 pengő. — Cim a kiadóban. 13 A+

Eladó
sürgösen családi ház, Virág uca 38. Esetleg két részben. 388

Ilyen esodavétt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövendelmé 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 19 A+

Földbérlet

Maesi
állomáshoz 65 hold föld kiadó, estleg bérszántót keresek. Timár uca 19. 276

5 hold
föld haszonbérbe kiadó. Fancsika 10. Erdőkölödni Fancsika 60. 275

Öndódon
a Cucában 3 hold föld kiadó. Vendég uca 70. 300

Eladó föld

Eladó
parcellázásra is alkalmas 11 hold föld közvetlen a Nyilastelep mellett, szőlővel, gyümölcsösökkel, 2 hold fiatal akácerdővel. Meszena 17. 207

Eladó
Öndódon 6 hold föld. Értekezni Eötvös u. 92. 249

Eladó
14 hold elsőrendű fekete föld. Kandia 14. 253

Zeleméren
négy hold szántó, két hold szőlő, két hold gyümölcsös, tíz szobás kastélyal eladó. Értekezni lehet öv. dr. Baltazár Dezsőné tulajdonossal Debrecen Maróthy György u. 21. sz. d. e. 10-től 11-ig, d. u. 3-tól 4-ig. 288

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házheleknek is parcellázva van. Bihari uca 4. 102 +

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyen marad a vevőnek. Közelebbi felvilágosítás 28-83, telefonon. 11+

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal
Dien's József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21.

Bakóczy László
ingatlanforgalmi irodája

Werbőczy uca 8. Járásbíróház mellett. Sajat ház. Telefon 28-26.

Szent Anna uca 61. minden elfogadható áron.
Török Bálint 24. Potom áron, kevés pénzzel megvehető.

Werbőczy uca 10. sz. négyrendbeli úrilakással, nagy telekkel, ügyvédi irodának, orvosi rendelőnek is alkalmas Huszonhatezerrel kérünk Busi uca 17. Rákóczi piacnál, ötrendbeli alapincézett kitűnő épület tel, nagy telekkel, Húsz ezret kérünk.

Széchenyi uca mellett, Forgács uca 4. sz. alapincézett emeletes épület, kettő rendbeli háromszobás úri lakással. Húszezret kérünk.

Károly Ferenc József út 61., háromszobás úri lakással, nagy telekkel. Tizenkettőezretért.

Apaffi 111. Adómentes háromszobás lakással, tizenegyezerért.

Kar uca 26. három rendbeli lakással, istállóval, gazdálkodónak nagyon alkalmas, kilencezerért.

Monostorpályi út 10. háromrendbeli lakással

minden elfogadható áron.
Török Bálint 24. Potom áron, kevés pénzzel megvehető.

Epreskert uca 9 B. Boldogkertben, adómentes kettőszobás úri villa, nagy gyümölcsösökkel, hétezerért.

Epreskert 17. Kétszobás lakással, istállóval, gyümölcsösökkel, elköltözés miatt minden elfogadható áron.

Nyil uca 32. Kettőszobás úri lakással családi ház, hétezerért.

Nyil uca 35. Három rendbeli lakással, kitűnő karban, sürgösen olesón.

Boldogfalva uca 6. Építkezésre is kiválóan alkalmas nagy telekkel hétezerért.

Vargakertben, Szoboszlói útnál ötszáz öl telek, három ültet, s négyrendbeli lakás, örökösök pótom nyolcezerért odaadják.

Monostorpályi út jobb oldalán, Ménrót 5. Szép családi ház, kettő ezernégyszázért. 376

Nagy Sándor

ingatlanirodájának hirdetése (Csapó uca 27.)

VÁSÁR OLJON!
FEKTESSE PÉNZÉT INGATLANOKBA!

A Mesterutcai templomnál, villamoshoz közel, 1180 öles kerttel, háromszoba, fürdőszoba, eselédlakásos úri villa — 16.000 P.

Hétezer pengőt kérünk belvárosban, 190 öl saroktelkű, kétszoba, fürdőszobás házért, különálló 1 szoba, konyha lakás, pince, közművek. Megvehető 3000 pengő készpénzzel, — hosszú lejáratú teherrel. Csillag u. 51. Kétszer kétszobás lakás, minden mellékhelyiséggel. Elköltözés miatt leszállítva 6200 pengőre.

Vendég u. 79. Utcái háromszobás, udvari egyszobás lakás, két uccára átnyúló telek, csak 4500 P.

Kut uca 98. Kétszobás utcai, egyszobás udvari lakásokkal, 3800 pengőért sürgösen eladom!

Hétvezér u. 61. (Vagongyárnál). Kétszobás családirház 310 öl termő gyümölcsös, szőlővel. Szobában cserépkályha, esillárok, stb. Elutazás miatt 3200 P. Kedvező feltételekkel.

Tőcsökertben, Acél u. 45. Tóth József egyszobás

családi háza, istállóval, 300 öl fekete földdel — 2500 P. Megvehető 1000 pengővel.

Szeder uca 28. Dudinszkyék háza: egyszoba, konyha, kamara, göré s egybikkal — két ezer pengőért azonnal eladom!

FÖLDEK:

Látóképnél 17 hold épületekkel 17.000 P. Alkalmi tőkebefektetés! Ebesen, kövesútfőlen 6 h. tanyán, sürgösen, Öndódon 4 h. 1350 P. Nagycserén 38. 10. 5. 3 holdasok 650 P. Mikesperési kövesútfőlen 4 h. 3200 pengőért! Hajdúszovátton 49 h. kitűnő tanyaföld 65.000 P. Új-földön, Pacon, Bánkon, Halápon, Fancsikán kisebbek, nagyobbak.

Mindezen kívül bőséges választék házakban, földekben, telkekben, szőlőkben, gyümölcsösökben! Mindenféle adásvételi ügyben bizalommal keresse meg

NAGY SÁNDOR ingatlanirodáját, Csapó uca 27. szám alatt. Ingatlan bemutatások díjtalanul! Törvényes közvetítési díj csak ügyletkötéskor fizetendő. 276

Eladó
Halápon 6 és fél hold szántóföld. Értekezni Arnold u. 5. 277

Föld
kettő és negyed holdas Veréb dűlő 10. eladó. Bővebbet Miklós u. 33. 298

Lorántffy
kertben alkalmi áron eladó gyümölcsös, szőlő nyaralóval, Honvéd u. 28. 325

12 hold
gyümölcsös eladó kisebb darabban is. Értekezni: Rákosi Jenő uca 8. félemelet 3. 319

Eladó
20 holdas tanyaföld 2 szobás gazdalakás, istállókkal város alatt köves ut szélén. Értekezni Gazdák Bankjában Kossuth ucaán. 329

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel: tanyaföldek, Sestakert Andrási úton kétszobás ház nagy kerttel, Kossuth kertben 3 szobás teraszos villa egy hold termő szőlővel, Nyilastelepen jó családi ház gyümölcsösökkel, szőlőtugással, Csapókerth Báthory utcán 950 négyszögölös, két szobás ház, Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezni Gazdák Bankjában, Kossuth utcán. 327

Eladó földek,
Cserén állomáshoz közel 11 hold 6200 pengőért. Elepen 80 hold. Halápon 50, 30 hold. Terefen 22 hold búzatermő, 1050 pengővel, vetélár felével megvehető. Feketén 27, Kiszepesen 13. Megbízott Samu János, Deák Ferenc uca 7. 364

Földek,
Öndódon 8, Macon 40, Szepesen 13. Kishegyesen 10, Halápon 32. h. Fancsikán 9 és egyéb kisebb-nagyobb földek eladók. Balázs Andor, Rákosi Jenő uca 5. 360

Eladó állatok
Eladó
két komondorkölyök kutya. Jókai u. 40. 290

Százdarab
anyajuhra feles helyet keresek. Hajduszoboszló Keleti sor 58. 313

Házörzö
kuvasz olcsón eladó. Poroszlay út 11. 336

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a **TISZÁNTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Kiadásért felelős: **DR. SZIGETHY GYULA** igazgató.